

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP MAANDAG 6 NOVEMBER 2017 OM 19.30 UUR

Voorzitter: de heer J. Wienen
Griffier: mevrouw J. Spier
Wethouders: de heer J. Botter, mevrouw J. Langenacker, mevrouw C.Y. Sikkema en
de heer M. Snoek

Aanwezig zijn 36 leden: de heer M. Aynan (Fractie Aynan), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J.M. Baaijens (Actiepartij), de heer R.H. Berkhout (GroenLinks Haarlem), de heer A.F. Bloem (SP), de heer J. Boer (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), de heer J.A.F. van der Bruggen (PvdA), mevrouw F.G. Cannegieter (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer M. El Aichi (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer M. de Groot (D66), de heer B. Gün (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD; tot 20.30 uur), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw S.K. Klazes (GroenLinks Haarlem), mevrouw F. de Leeuw (OPH), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer D. Mohr (Fractie Mohr), mevrouw M. Otten (VVD; vanaf 20.45 uur), mevrouw S. Özoğul (SP), mevrouw E. de Raadt (CDA), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66), de heer W.J. Rutten (VVD), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer P. Spijkerman (D66), mevrouw M.A. Sterenberg (VVD), de heer F.C. Visser (ChristenUnie), de heer J.J. Visser (CDA) en mevrouw L.C. van Zetten (HartvoorHaarlem)

Afwezig: mevrouw A. Dekker (D66), de heer G. Hulster (Actiepartij), de heer B. van Leeuwen (D66) en de heer J.K.N. van Spijk (wethouder)

1. OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

De VOORZITTER: Hoewel sommige mensen nog heel druk zijn, merk ik, open ik toch de vergadering. Hartelijk welkom iedereen. Enkele leden hebben aangegeven dat zij niet aanwezig kunnen zijn. Dat zijn de heer Van Leeuwen en mevrouw Dekker. Verder is wethouder Jeroen van Spijk afwezig in verband met het feit dat hij vader is geworden.

[Geroffel op de tafels.]

Ik snap dat dat enig commentaar oproept, maar stel toch voor om verder te gaan. Ik zie dat de heer Baaijens nog iets wil zeggen.

De heer BAAIJENS: Ik wil de heer Hulster afmelden, want hij is ziek.

De VOORZITTER: Wij wensen hem beterschap vanaf deze plek, wie weet volgt hij deze vergadering. Ik neem aan dat de andere mensen die nu nog niet zitten, straks wel op hun plek zitten.

Omdat er een raadslid vertrekt en er een nieuw raadslid wordt benoemd, is er een commissie Onderzoek geloofsbrieven nodig voor de controle van de geloofsbrieven van mevrouw Mirjam Otten, die de heer Van Haga zal opvolgen als lid van deze raad namens de VVD. Ik verzoek de raadsleden Van Loenen, Azannay en Mohr zitting te nemen in deze commissie. Zij hebben ervaring en hebben dit zeer recent uitstekend gedaan. Ik stel voor dat zij dat nu weer doen.

6 november 2017

Kunt u zich verder vinden in de agenda van deze avond? Ja. Dan stellen we die in ieder geval vast. Ik ga nu over tot schorsing zodat de commissie Geloofsbrieven haar werk kan doen en u zich nog even kunt uitleven in de onderlinge gesprekken

[Schorsing voor onderzoek geloofsbrieven.]

2. VERTREK RAADSLID VAN HAGA, BEËDIGING RAADSLID OTTEN

De VOORZITTER: Wilt u uw plaatsen weer innemen, dan kunnen wij de vergadering hervatten. Ik heropen de vergadering. Ik vraag eerst uw instemming voor het feit dat wij wegens een logistiek probleem voor de heer Azannay de heer Berkhout hebben gevraagd om zitting te nemen in de commissie Geloofsbrieven. Ik zie dat hier geen bezwaren tegen zijn. Wij gaan straks horen hoe die commissie heeft geoordeeld over de geloofsbrieven. Voordat wij daaraan toekomen, nemen wij afscheid van ons lid de heer Van Haga. Ik ga er voor staan, want dit is toch een gedenkwaardig moment.

Beste Wybren, nomen est omen, zeiden de Romeinen. “De naam is een voorteken”. Je ouders kozen voor een naam die mooi past bij de Noormannenachtige achtergrond van je familienaam “Van Haga”, want Wybren betekent “zwaard”. Dat past ook bij je politieke bezigheden, want in het debat bedien je je graag van een denkbeeldig scherp zwaard, een floret. Die familieachtergrond is trouwens evengoed boeiend. Migratie is van alle tijden, zullen we maar zeggen. Na een carrière in het bedrijfsleven in het buitenland, heb je jezelf op de lokale en regionale markt geworpen met vastgoed en andere bedrijfsmatige activiteiten. Daarna ben je in de lokale politiek gestapt, als ondernemer. Je liet regelmatig horen hoe je als ondernemer kijkt naar de stad, de overheid en de politiek. Die kennis en ervaring heb je ook regelmatig ingebracht in de raad en in de commissie. Net overigens als je gedrevenheid op het gebied van duurzaamheid. Ik heb een praktische achterstand als het gaat over het grootste deel van jouw raadsloopbaan, want die heb ik niet meegemaakt. Het laatste deel ervan heb ik wel aardig kunnen volgen. Ik heb je niet meegemaakt als lid van een coalitiefractie en dat vind ik jammer. Ik vraag me echter af of dat voor jou de leukste tijd was, want je hebt een uitgesproken kritische instelling en je bijt je graag vast in dossiers die naar jouw idee niet deugen. Dit kwam in je oppositieperiode in ieder geval goed uit. Je hebt de confrontatie regelmatig gezocht. Dat is ook één van de betekenissen van het woord “oppositie”. Je hebt oppositie gevoerd. Je was lid van de commissie Ontwikkeling en daarna lid van de commissie Ontwikkeling én voorzitter van de commissie Beheer én daarmee lid van het presidium. Met name in die beide laatste functies heb je een bijdrage geleverd aan het functioneren van de raad als geheel. Met strakke en rechtvaardige hand heb je de vergaderingen van de commissie Beheer steeds tot een vruchtbaar einde geleid. Ik heb je al eerder gezegd dat ik daarover altijd veel complimenten hoorde. In het presidium heb je als een heuse Cato gezorgd dat de vergelijking met jouw ervaringen in het bedrijfsleven iedere keer aan de orde kwamen. De strakheid die je als voorzitter voorstond en handhaafde, wilde je als raadslid weleens een beetje doorbreken. Dan stond de politieke agenda voorop, met flair en zo nodig met de floret in de hand.

De Tweede Kamerverkiezingen strooiden wel wat zand in de machine van de VVD-fractie. Een landelijke verkiezing beroofde de Haarlemse VVD niet alleen van twee fractieleden, maar zelfs van twee fractievoorzitters. Na het vertrek van Rob de Jong als kandidaat voor een andere partij bij die verkiezingen, werd jij fractievoorzitter. Dit was echter voor een korte periode, want ook bij jou was de blik al snel gericht op Den Haag, omdat duidelijk werd dat jij als een van de eerste opvolgers ongetwijfeld ook in de Kamer terecht zou komen.

Naast andere ervaringen en omstandigheden vormen de ruim zeven vette jaren van politiek handwerk in de Haarlemse raad – ik ga er althans maar vanuit dat je dat zo hebt ervaren – ongetwijfeld de stevige basis voor jouw overstap naar de Haagse arena. Daar moet je wel weer in coalitieverband aan de slag. Enfin, je neemt in ieder geval de ervaring mee dat een VVD'er uitstekend kan samenwerken met de SP, bijvoorbeeld. Dat kan nog van pas komen, want Rutte zoekt naar alle kanten steun. We gaan het met interesse volgen. Ik wens je namens de raad daar alle succes en geluk. Hopelijk krijgen we er in Den Haag als Haarlem een ambassadeur bij. Graag wil ik jou en je gezin persoonlijk heel veel sterkte wensen in de spannende tijd die jullie ook persoonlijk doormaken.

Als dank voor je inzet als raadslid voor de stad wil ik je graag een aandenken meegeven in de vorm van de zogenaamde “vroedschapspenning”. De oorsprong van deze gemeentelijke penning ligt in de 17e en 18e eeuw, toen leden van de vroedschap, de voorloper van de gemeenteraad, voor hun aanwezigheid bij de vergadering een of meerdere zilveren vroedschapspenningen kregen uitgereikt. Dit was een presentiegeld. Die penning kon als betaalmiddel worden gebruikt. Het verhaal gaat dat sommige leden regelrecht naar Vliet gingen om het daar na de vergadering in te wisselen. Je kan het zo meteen even proberen. De eerste Haarlemse vroedschapspenning, een zeer representatieve zilveren munt, verscheen in 1688 en is ontworpen door Romeyn de Hooghe, een Haarlemse kunstenaar. Aan de ene zijde is de legende van Damiate uitgebeeld, met daarin verwerkt het stadswapen en de wapenspreuk. De keerzijde verwijst naar het andere grote feit uit de Haarlemse geschiedenis: de uitvinding van de boekdrukkunst door Laurens Jansz. Koster. Feit of fictie, in Haarlem en in de politiek weet je het nooit. Ik wil je graag de penning uitreiken en ik wens jou en je familie alle goeds.

Dames en heren, een aantal leden van de raad hebben verzocht om bij deze gelegenheid het woord te mogen richten tot ons scheidende medelid Van Haga. Het eerste lid is Hendrikje van der Smagt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Voorzitter, dank u wel. Met permissie richt ik me rechtstreeks tot Wybren.

Wybren, als ik aan jouw politieke leven denk, denk ik aan je groene baret, als lid van de commandotroepen. Mensen denken dan meteen aan afgetrainde klerenkasten, maar veel belangrijker is jouw mentale kracht gebleken. Toen ik nadacht waarover ik zou willen spreken, legde ik jou langs jouw eigen liberale meetlat. Dan ben je heel snel klaar, want je bent een liberaal in hart en nieren en neigt soms zelfs naar een libertijn. Daarom waren we het ook niet altijd met elkaar eens. De liberale meetlat geeft dus geen nieuws vanavond.

Maar hoe zit dat met de meetlat van het korps commandotroepen? Verbeter me als ik me vergis, maar ook dit korps heeft een meetlat: moed, beleid, trouw, eer, loyaliteit en trots. Nou, moed heb je getoond. Je hebt gedaan wat je noodzakelijk vond, soms zelfs tegen de stroom in en ongeacht de consequenties voor jezelf.

In je beleid ben je helder geweest, doortastend, ook wel verrassend en onconventioneel, want je loopt niet altijd in het gelid. Maar je dacht wel altijd aan “wij” in plaats van aan “ik” en altijd met kennis van zaken.

Trouw was het derde criterium dat ik vond. Trouw aan het liberalisme is duidelijk geworden. Jij hebt de liberale meetlat uitgevonden en bij ons in de fractie altijd uit de kast getrokken en paraat gehouden. Soms kreeg ik daar ook wel wat jeuk van en dacht ik “daar heb je hem weer”, maar je bent er altijd trouw aan gebleven en dat is een prima ijkpunt. Je bent daarnaast ook trouw aan jezelf gebleven en hoe belangrijk is dat in zo’n ontzettend gemengd gezelschap als wij zijn.

Het is je inderdaad de eer te na om voortijdig op te geven; je houdt vol tot het bittere eind en gaat liever strijdend ten onder dan gewoon ten onder.

Het klopt. Ook in je politieke leven ben je die groene baret geweest. Zo hebben wij je leren kennen en daarom heb ik ook zo ontzettend veel van je geleerd.

De loyaliteit heb ik vooral teruggevonden in het wij-denken. Je toonde altijd loyaliteit aan de groep en aan de VVD.

Het laatste criterium is de trots die wij voelen voor jou. Wij zijn trots dat je het Haagse bastion eindelijk hebt beslecht. Wij wensen je veel succes – misschien mag ik deze keer namens de hele raad én het college spreken – en rekenen erop dat we snel heftig van je zullen horen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan heeft de heer Garretsen het woord gevraagd.

De heer GARRETSEN: Wybren, ik vind het een hele eer om jou te mogen toespreken. Ik heb zelfs voor deze ene keer een blauwe das om. Ik zie dat jij een rode das om hebt. Dat is ook wel een teken van onze samenwerking. Wij hebben elkaar sinds de periode Cassee “strijdmakker” en “kameraad” genoemd. Alles wat Hendrikje zei, dat ben jij. In de Eerste Wereldoorlog had ik graag met jou in de loopgraven gezeten. Later in café Vigh hebben we nog een keer het plan opgevat om de wapens op te pakken en democratie te gaan brengen in Oost-Oekraïne.

Even terug naar de periode Cassee. Een boodschapper heeft het altijd gedaan. Je sprak toen over een “zweem van corruptie” en kreeg de halve raad over je heen. Ik zei het wat juridischer en had er dus minder last van. Het is nu eenmaal zo, jij blinkt uit in onverbloemd en bloemrijk taalgebruik. Je bent daarvoor beloond met een geschenk van Bernt: een gestrekt been. Het heeft tijdenlang als trofee achter het raam van de fractiekamer gehangen. Een gestrekt been, Wybren, waar de VVD trots op mag zijn. Er is veel door bereikt en er zijn veel mensen door wakker geschud. Jij zei altijd waar het volgens jou op stond. Daarom zeg ik, Wybren, jouw vertrek is een verlies voor de raad en een aanwinst voor de Tweede Kamer. Als er meer volksvertegenwoordigers waren als jij, zouden meer mensen zich door de politiek vertegenwoordigd voelen. Ik heb ook nog een cadeautje voor je. De burgemeester had het over jouw migratieverleden. Ik weet dat je van onder meer Schotse origine bent en dit cadeautje komt uit Schotland. Ik hoop dat nog een keer onder het genot van het roken van een Havanna met je op te drinken.

De VOORZITTER: Het woord is ook gevraagd door mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Voorzitter, en vooral beste Wybren, het zal jullie verbazen, maar een tijdlang wist ik niet dat Wybren van Haga in de raad zat. Zo wist ik ook lange tijd niet, dat hij al jaren een buurman was. Wel zag ik een dikke auto, altijd hinderlijk geparkeerd op de stoep staan. Nou voorzitter, ik geef direct toe dat dat helemaal aan mij lag. Want niemand in de raad zal ontkennen dat Van Haga tamelijk dominant aanwezig is geweest in de gemeenteraad van Haarlem, niet tot ieders vreugde, constateer ik ook. Want hij was -- hier citeer ik graag mijn oude vriend Ewout Cassee -- gewoon een hinderlijke verstoring van de orde!

Wybren was een keiharde debater, die er geen doekjes om wond. Tenminste, dat lees ik in de krant en dat is niet bedoeld als compliment. Als reactie op zijn vertrek twittert GroenLinks-collega Berkhout: “Hopelijk pakt de VVD (na zijn vertrek) de kans om positief geluid te laten horen, in plaats van (die) tegen-modus van de afgelopen jaren”. En elke keer zien we weer het gestrekte been als symbool van iets verwerpelijks, niet passend in onze debatcultuur.

Voorzitter, dat is wel geestig, want nooit was de roep om diversiteit zo groot als de afgelopen jaren! Blijkbaar geldt dit niet voor de politiek, want het moet vooral liever, gelijkjer en samen met elkaar. We moeten elkaar ook vooral geen vliegen afvangen, want ja, je zou je maar eens onderscheiden.

Kortom – het is vorm boven inhoud – wie worden daar beter van? Het antwoord laat zich niet moeilijk raden, collega's. Ik denk: dit kindercollege en hun zelfkazende ambtenaren, om maar even in de geest van onze vertrekkende collega te spreken. Wat mij betreft is deze tendens tot depolitisering de dood in de pot voor de democratie en slecht nieuws voor de stad. Het zal u dan ook niet verbazen dat ik het vertrek van Wybren betreurt. Ergens in de loop van 2011 begreep ik wie hij was en leerde ik hem beter kennen. Wij werkten samen in Kamer 2, die van "beroep- en bezwaarschriften", eerst nog met Sjaak Vrugt en daarna met Roel Schaart. Ook werkten we samen in het presidium. Wij trokken in de raad ten strijde tegen het verkwanselen van gemeentepanden, de schoenendozen bij vastgoed, het zogenaamde gratis varen van de pont, de verkwisting bij Spaarnelanden, de capriolen van wethouders culminerend in een bezoek aan Pampus 80 en later het vertrek van Ewout Cassee en mijn vertrek bij D66. Ik zou hier nog vele sentimentele herinneringen aan kunnen vastknopen – ik kan hier misschien nog wel een boek over schrijven – maar dat doe ik niet, want de begroting wacht.

Wat mij betreft vertrekt de zoveelste beste vriend uit het oog en dan meestal uit het hart, want zo gaat dat in de politiek. Dat, collega's, leert de praktijk als je hier lang genoeg rondloopt. Wat betreft die voormalige vrienden, noem ik er een uit de tijd dat we allemaal nog lief en samen waren in de kroeg, nog niet zo werden gehaat, en Wybren nog vrolijke liederen zong met mister D66 Paul Marselje. Het kan dan ook geen toeval zijn dat ik onlangs dit gesigneerde exemplaar in een bak vond. Dat is echt het ideale afscheidscadeau.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Haga, ik neem aan dat u zichzelf het recht op het laatste woord niet laat ontnemen.

De heer VAN HAGA: Heel graag, voorzitter.

Voorzitter, politieke vrienden, het zit erop, ik ga jullie verlaten. Sommigen zullen daar niet rouwig om zijn, anderen wellicht wel. Maar voordat ik vertrek wil nog een paar dingen zeggen en een aantal mensen bedanken. Nee, ik ga niemand schofferen. Ik heb daar wel over nagedacht natuurlijk, want dit is mijn laatste woord en jullie mogen niets terugzeggen. Maar dat zou mijn eer te na zijn. Ik probeer het leuk te houden.

Ten eerste wil ik zeggen dat ik enorm veel plezier met jullie heb gehad in de afgelopen acht jaar. Ik heb mensen zien komen en mensen zien gaan. Ik heb ongelooflijk veel geleerd, zowel overigens in de coalitie als in de oppositie. Ik vond die rollen niet zo heel verschillend, tot groot verdriet van D66 op een gegeven moment. Maar goed, ik ga jullie missen!

Er zijn wel een aantal dingen veranderd in Haarlem en ik denk dat ik aan een aantal daarvan iets heb bijgedragen.

1. Laat ik beginnen bij de toon. De toon is gelukkig harder en duidelijker geworden en we houden elkaar op een directe manier verantwoordelijk voor zaken die verkeerd gaan. Ik ben er blij mee dat inmiddels veel meer partijen zeggen waar het op staat. Gaat het goed, dan volgt er een compliment, maar als er geblunderd wordt, dan zeggen we het gewoon zoals het is. Wij zijn hier tenslotte om het bestuur te controleren en niet om gezellig met elkaar te borrelen in de kroeg. Dat is ook leuk, maar dat is niet waar het om gaat.

2. Ik denk dat de aandacht voor duurzaamheid is toegenomen. In de vorige periode heb ik heel hard geprobeerd met Hessel Kruisman van GroenLinks geprobeerd van alles te regelen, maar dat kwam niet echt van de grond. Ook in deze periode was GroenLinks niet echt groen. Inmiddels zijn gelukkig bijna alle partijen groen geworden: Marcelline

Schopman met haar “Doe Tuinen”, Louise van Zetten met haar 200.000 euro voor bomen – het werden uiteindelijk maar vier haagbeuken in de Koningstraat – en onze eigen Gideon van Driel met zijn monumentale bomen in het bestemmingsplan. Dat was een mooi initiatief, een beetje juridisch, maar hartstikke goed. Ik ben daar heel blij mee.

Natuurlijk gaat er ook nog heel veel slecht. We zijn filehoofdstad nummer 1, de bruggen kunnen niet meer open of dicht en de wachtlijsten voor woningen exploderen. Het goede nieuws is dat er op 21 maart 2018 weer verkiezingen zijn en dan kunnen we weer een stuk of twintig nieuwe raadsleden verwelkomen, die hier hun tanden weer op deze dossiers mogen stukbijten. Nestor Jur en nestrix Louise, als ze er dan nog zijn tenminste, mogen dan weer proberen deze mensen op te leiden. Hopelijk zijn die nieuwe raadsleden en wethouders dan wel echte Haarlemmers, want het heeft mij wel een beetje verbaasd dat we in de 13e stad van Nederland mensen uit andere provincies moeten importeren om onze stad te besturen. Wat mij betreft is dat niet nodig en zelfs onwenselijk.

Een aantal mensen wil ik nog bedanken en dat doe ik in volstrekt willekeurige volgorde. Ik hou natuurlijk een beetje van de ruwe diamanten in de raad, de mensen die de krenten in de pap zijn en vaak door de pap een beetje argwanend worden aangekeken. Het zijn mensen die de rug rechthouden, waar anderen buigen. Als eerste noem ik Sjaak Vrugt. Hij heeft nota bene twee keer mijn pand gekraakt en dan kom ik hem hier in de Haarlemse gemeenteraad tegen. Ik vond het geweldig. Hij was een fantastische kerel, een goede debater met het hart op de juiste plaats. Het is jammer dat hij weg is. Dan Moussa Aynan, de politieke handgranaat, en Diederik Mohr, hopelijk blijf je behouden voor de Haarlemse raad, want je bent een trouvaille. Ik ga verder met Burhan Gün, de enige eerlijke GroenLinkser in de raad, en Sander van den Raadt en zijn trouwe vazal, Jacques Amand. Jacques kwam net naar mij toe, ik begreep hem nog steeds niet, maar het is een gouden kerel. Dan noem ik Frans Smit, onze dappere bejaarde ridder. Je bent expert, ik weet niet zo goed waarin, maar je bent het wel. Ik denk verder aan Ron duurzaamheid Dreijer van het CDA, altijd in voor een technisch advies. Niemand begrijpt hem, maar hij heeft wel altijd gelijk, net als ik overigens. We zijn echter een lekenbestuur, dus het is niet zo onbegrijpelijk dat we hem niet begrijpen. Luister in het vervolg goed naar hem, want hij heeft het echt vaak bij het rechte eind. Dit zijn allemaal ruwe Haarlemse diamanten en ik voel me een beetje trots op het feit dat ik te midden van jullie heb mogen dienen.

Dan zijn er nog een aantal andere mensen.

Misja de Groot. Wij hebben eindeloos met elkaar gestreden over proces versus resultaat. Ik heb van jou inmiddels geleerd dat het proces er af en toe toe doet, soms. Ik hoop dat jij van mij hebt geleerd dat het resultaat belangrijker is dan het proces.

Fenna Cannegieter. De enige andere ondernemer in de raad. Fenna, wat waren we eenzaam en wat is de overheid toch onze grootste vijand.

Marceline Schopman. We kennen elkaar van de middelbare school en jouw zalvende stem zit in mijn navigatiesysteem. Zeg jij “ga naar links”, dan ga ik naar links. Ik doe altijd braaf wat jij zegt. Als je begint te praten, denk ik altijd: ja, daar ben ik het mee eens. Gelukkig ontwaak ik altijd net op tijd uit de hypnose, vlak voordat het mes valt, want uiteindelijk is het natuurlijk een heel naar socialistisch praatje. Het is een beetje zoals de slang uit Jungle Book.

Frits Garretsen, mijn grote strijdmakker. Wat kan ik zeggen? Als jij vier jaar geleden niet naar Jeroen Fritz had geluisterd, was het allemaal anders geweest en had de stad er nu goed bij gelegen.

Anne Feite Bloem. Jij slimme Fries en vriendelijke communist, die alleen één grote onvergeeflijke fout hebt gemaakt bij het afscheid van Rob de Jong. Je ging daar ver “onder

de gordel”, zou Jur Visser zeggen. Dat kan niet. Daar ben je echt een veel te goede kerel voor. Dat moet je een volgende keer niet doen. Het heeft met politieke wederkerigheid te maken. Je moet elkaars standpunten hier in de raad accepteren, ook al verschillen die enorm.

Sibel Özoğul, ik wil jou toch even noemen: teşekkür ederim canım benim!

Frank Visser. Less is more, beste kerel, dus ik zeg maar één ding tegen je: Frank, minder, minder, minder!

Ik heb ook genoten van de juristen in onze raad.

Gideon van Driel samen met Eva de Raadt, het vlijmscherpe duo van het CDA, die nu een echt duo aan het vormen zijn. Merijn voerde overigens oppositie met het gestrekte been, maar Gideon en Eva hebben dat op geheel eigen wijze doorgezet. Zelfs in de coalitie! Dank daarvoor.

Het juridische kwaliteitsduo Frits Garretsen en Hendrikje van der Smagt. Ik heb groot respect voor jullie grote strijd tegen de nutteloze geheimhouding die hier overal nog heerst. Samen overigens met Maarten Rijssenbeek, die binnenkort waarschijnlijk toch nog minister of staatssecretaris wordt. Je verscheen in de wandelgangen en ik ga voor jou strijden.

Ik kom nu bij de zwaargewichten.

Jur Visser, onze nestor. Wat vond ik jou langdradig en saai, acht jaar geleden. Maar wat heb ik mijn mening moeten bijstellen. Waar zou de raad zijn zonder zo’n kundig geheugen zoals jij? Mijn grote dank ook voor de verschillende keren dat je mij apart hebt genomen en hebt behoeft voor verdere ontsporingen. Die zijn er zeker een aantal keer geweest. Niemand weet dat, want dan kwam Jur, die zei “we moeten eens even praten” en dan kwam alles weer goed. Vaak bood ik dan mijn excuses aan, want daar heb ik helemaal geen moeite mee.

Ik ben grote dank verschuldigd aan Bernt Schneiders voor zijn steun tijdens mijn campagne. Ik vond het erg leuk die grote advertentie. Niet iedereen vond het leuk, maar ik wel. Ik weet niet of Bernt het nog steeds leuk vindt, maar Jos, ik hoop dat je een bevredigende manier gaat vinden om deze grote schoenen van Bernt te vullen. Je boekt vooruitgang, dus ik heb er goede hoop op.

Louise van Zetten. Tsja, de Kenau van Haarlem, mijn maatje in de raad. Je bent eigenlijk een maatje te groot voor Haarlem en dat was je al helemaal voor D66. Niemand hier zal jouw stemverklaring vergeten op mijn motie van wantrouwen tegen Cassee, de serie-oplichter. Je kon niet anders dan het juiste doen. Ook al betekende dat grote schade voor jou. Een groot voorbeeld voor ons allen en ik hoop van harte dat HartvoorHaarlem de stad gaat redden, samen met de VVD natuurlijk. Pluk en Aagje gaan in ieder geval nieuwe avonturen tegemoet.

Dan nu mijn eigen fractie en de VVD.

Ik moet beginnen met dank te zeggen voor de nooit aflatende steun van mijn

bestuursvoorzitter Jaap Funnekotter. Zonder rugdekking is het namelijk lastig vechten.

Dan mijn grote vriend en oud-fractievoorzitter Rob de Jong, gelukkig weer hier aanwezig, die helaas overstapte naar de PVV en een groot verlies betekende voor de VVD. Ik heb heel veel van Rob geleerd en we hebben ook veel plezier gehad. Ik hoop van harte, maar daar is wel een enorme leegloop bij de PVV voor nodig, dat onze paden zich op een gegeven ogenblik weer zullen kruisen. Ik denk dat als Rob in de PVV-fractie zou komen, de PVV een stuk salonfähiger en beter zou worden.

Ik noem hier Joris Blokpoel, onze fractie-assistent en schaduwraadslid. Ik hoop van harte dat je de volgende keer volwaardig raadslid bent, want dat verdient je namelijk na al dat harde werken.

Ik vervolg met mijn vriend Jeroen Boer, de uitvinder van het gestrekte been. Ik had eigenlijk dat gestrekte been moeten meenemen, bedenk ik me nu pas. Jeroen is de uitvinder daarvan. Je hebt het altijd gebruikt, maar altijd op inhoud. Op het moment dat jouw tegenstanders weer beginnen over de toon, is dat het moment dat je weet dat je gelijk hebt. Ga alsjeblieft gewoon zo door!

Wouter Rutten, ik was heel erg blij toen je weer in de fractie kwam. Je bent een ontzettend gedreven en inhoudelijk goed raadslid. Maar dit compenseer je op de een of andere manier door altijd weer de verkeerde keuzes te maken.

Helga Koper heeft een keer eenzelfde soort praatje gehouden en heeft mij toen het boek “De Vorst” van Machiavelli gegeven. Ik kon dat boek niet meer terugvinden, dus in plaats daarvan geef ik je een ander boek: De kunst van het kiezen”. Doe er je voordeel mee!

Verder dan met “Has”, want zo noemen wij Hendrikje van der Smagt in onze fractie. Mijn grote steun en toeverlaat. Je was altijd bereid om te helpen en je bent geliefd bij vriend en vijand. Ik ga met een gerust hart weg. Ik laat de fractie achter in jouw capabele handen, dus alles komt goed met de VVD en met Haarlem. Ik heb gelukkig een goede opvolger in Mirjam Otten, dus het komt allemaal goed.

Dank aan de griffie en dan met name aan Elise van der Mede, mijn steun en toeverlaat bij de commissie Beheer. Ik mag geen namen van ambtenaren noemen, dus doe het toch. Elise, bedankt! Er rest mij nog om de bodes te bedanken voor al het geduld dat ze met mij hebben gehad. Wat een geweldige groep mensen zijn onze bodes toch! Eigenlijk moeten we daar even voor roffelen.

[Geroffel op de tafels.]

College, raadsleden, ik wens jullie veel wijsheid, kracht en schoonheid en vergeet nooit: “Op u allen komt het aan!”. Dank u wel.

De VOORZITTER: Goed, heel hartelijk dank voor deze laatste bijdrage. Ik moet je nu helaas verzoeken om dit pluche te verlaten, zodat jouw opvolger kan worden geïnstalleerd. Wij gaan over tot wat er dan volgt, de vervulling van de ontstane vacature. Ik geef het woord aan mevrouw Van Loenen als voorzitter van de commissie Geloofsbrieven.

Mevrouw VAN LOENEN: Dank u voorzitter, ik kan alvast verklappen dat het dit keer in één keer goed ging. De commissie uit de raad van de gemeente Haarlem heeft de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken ontvangen, die zijn ingezonden door mevrouw Mirjam Otten, wonende in Haarlem. Op 30 oktober 2017 is genoemde persoon benoemd tot lid van de gemeenteraad. De commissie rapporteert de raad dat zij genoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert tot haar toelating als lid van de gemeenteraad.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik neem aan dat u daarmee kunt instemmen? Ja. Dan is daartoe besloten. Nu rest mevrouw Otten nog een ding om deze zetel daadwerkelijk te kunnen innemen, het afleggen van de belofte. Ik nodig mevrouw Otten uit om hier voor mij plaats te nemen en de belofte af te leggen. Ik verzoek allen om te gaan staan.

Ik lees de voorgeschreven tekst van de belofte voor en verzoek u om daarna te antwoorden met “Dat verklaar en beloof ik”.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw OTTEN: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Van harte gefeliciteerd. Heel veel succes. Het is nog maar een korte periode, maar u begint wel op een hoogtepunt, want u bent direct beland bij de behandeling van de begroting en het houden van de algemene beschouwingen.

3. BEHANDELING PROGRAMMABEGROTING 2018-2022

De VOORZITTER: We behandelen dit punt inclusief het erratum dat als achtergrondinformatie is toegevoegd en dat is verspreid samen met de beantwoording van de technische vragen. Tijdens deze avond zijn de algemene beschouwingen vanuit de gemeenteraad aan de orde. Dit gebeurt in een vaste volgorde. Als eerste geef ik het woord aan de nieuwe fractievoorzitter van de VVD, mevrouw Van der Smagt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter, leden van het college en leden van de raad, dit is de laatste begroting van dit college en van deze coalitie. Ik las net op Twitter dat het de twaalfde en laatste begroting is van de heer Fritz. Voor mij is dit de eerste begroting waarover ik het woord voer namens de VVD. Dat is een groot verschil en dat vraagt om een terugblik. Ik kijk terug op bijna vier jaar werken in de oppositie. Dat is erg hard werken, zeker als je die rol serieus neemt. Er is net al het nodige gezegd over het functioneren van ex-collega Wybren. Het gaat om controle op politieke keuzes en op inhoud. Je zou kunnen spreken van georganiseerde tegenspraak. Het nut daarvan is algemeen aanvaard. Overal in het bedrijfsleven wordt dit georganiseerd en kost het tonnen, maar in dit huis wordt het niet altijd gewaardeerd. De oppositie kreeg voor die tegenspraak niet het gelijk dat haar eigenlijk toekwam. Niet van het college en niet van de coalitiepartijen hier in de raad. Het blijkt toch heel moeilijk om gewoon te zeggen: u heeft gelijk! Enfin, wij hebben u scherp gehouden en zullen dat blijven doen, ook bij de bespreking van deze begroting. Alleen goede vrienden nemen de moeite om je af en toe onverholen de waarheid te zeggen.

Wat wil de VVD met onze stad? De stad waar raadsleden en bestuurders allemaal zo fijn wonen, werken, winkelen en uitgaan. Wij genieten van de rijke cultuur en natuur om ons heen. De VVD denkt dat het nog beter kan. De bereikbaarheid en doorstroming in de stad kan beter. We verplaatsen ons allemaal voortdurend, naar ons werk, familie en vrienden. Dat verplaatsen moet makkelijk en soepel verlopen. Dat is één van de kerntaken van de gemeente en de VVD vindt dat dit een stuk beter kan. In 2017, het is al gezegd, is Haarlem benoemd tot filehoofdstad nummer 1. Dat is niet iets om trots op te zijn. TomTom berekende dat een Haarlemmer die dagelijks in de spits naar zijn werk rijdt, vorig jaar circa 100 uur in de file heeft gestaan. 100 uur! Dat is veel. Recent hebben wij een brandbrief gekregen van diverse wijkraden en veel ondernemers; zij trekken aan de bel. De werkgelegenheid staat op het spel en er moet iets gebeuren. De VVD dient samen met HartvoorHaarlem en OPH een motie in en vraagt het college om concrete maatregelen op korte termijn.

Motie 30: Beweging erin

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- Haarlem in 2017 uitgeroepen is tot file hoofdstad nummer 1. Dat naar aanleiding van cijfers van de Traffic Index van navigatiedienstverlener TomTom;
- een gemiddelde rit in en rond Haarlem duurde afgelopen jaar 27 procent langer dan zonder ontstoppingen, in de ochtend- en de avondspits liep de vertraging zelfs op tot respectievelijk 41 en 46 procent;
- TomTom berekende dat een Haarlemmer die dagelijks in de spits naar zijn werk reed vorig jaar circa 100 uur in de file heeft gestaan.
- uit Vitaliteitsbenchmark Centrumgebieden; Zicht op de economische vitaliteit van Haarlem (Goudappel Coffeng) blijkt dat Haarlem slecht scoort als het om bereikbaarheid gaat;
- er zeer recent een brandbrief is gestuurd namens Koninklijke Horeca Nederland afdeling Haarlem, de Industriekring Haarlem, Haarlem Centraal, Vereniging Eigenaren Binnenstad Haarlem, Midden Klein Bedrijf Haarlem en diverse wijkraden, die wijzen op de toenemende bereikbaarheidsproblemen van onze stad;

tevens constaterende dat

- er nu behoefte is aan actie. Niets doen is geen optie;
- in de brandbrief 19 maatregelen worden genoemd, die in 2017 en 2018 kunnen worden uitgevoerd;
- Haarlem de komende jaren gaat groeien in bewoners en bezoekers. Dat betekent meer auto's en verkeersdeelnemers en dus meer bewegingen;

draagt het College van B&W op om

- nog dit jaar met concrete voorstellen te komen, die tot zeer snelle uitwerking leiden van de korte termijn maatregelen benoemd in de brandbrief,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de VVD, OPH en HartvoorHaarlem

De VVD wil meer betaalbare woningen voor alle verschillende doelgroepen, want woningen zijn schaars. De VVD wil ruimte maken voor de bouw van 16.000 nieuwe woningen. Bij de kadernota heeft Wybren van Haga, dat is zijn erfenis, hierover al een motie ingediend. Die woningen moeten komen op plekken waar het stedenbouwkundig verantwoord is. Laten we gebruikmaken van de opleving van de vastgoedmarkt en ook onze ambitie bijstellen. De VVD dringt daarom opnieuw aan om het vlekkenplan van onze stadsbouwmeester als leidraad te gebruiken. Die bouw moet verplicht op een uitermate duurzame manier gebeuren. Aan de wethouder vraag ik waarom hij dit niet gaat proberen en waarom hij die ambities niet gaat bijstellen.

Haarlem moet een stad zijn waar iedereen zich veilig voelt, op straat, op school, thuis, bij de sportvereniging en tijdens het uitgaan. Dat kan beter. We willen meer greep op de kweek en handel van cannabis. We willen meer controle over de samenstelling en de kwaliteit ervan. We willen meer controle over de verkoopkanalen en meer controle over wie aan wie verkoopt. Het cannabisgedoogbeleid heeft ons niet de positieve effecten gebracht waarvan we in de vorige eeuw dachten dat ze zouden komen. Ook het Haarlemse "keurmerkbeleid" heeft inmiddels zijn grenzen bereikt. De VVD wil gaan zoeken naar concrete oplossingen die de volksgezondheid bewaken en overlast en criminaliteit bestrijden. De VVD dient daarom de motie Haarlem Pilotgemeente in, samen met de SP, de Partij van de Arbeid, HartvoorHaarlem en Trots. Haarlem moet zich onverwijld en zonder meer opgeven voor

het landelijk experiment. We moeten niet langer praten – dat is al veel gebeurd in VNG-verband – maar we moeten gaan doen.

Motie 31: Haarlem pilot gemeente

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- het cannabisgedoogbeleid in het algemeen niet de verwachte, positieve effecten heeft geleverd die we daarvan verwachten;
- dit beleid immers ook negatieve effecten kent als stijging van de gezondheidsrisico's, stijging van het aantal verkoopkanalen, stijging van de productie en stijging van de georganiseerde misdaad;
- in dit verband korthedshalve wordt verwezen naar het VNG rapport uit november 2015 "Het failliet van het gedogen";
- ook het Haarlemse "keurmerk beleid" zijn grenzen heeft bereikt;

overwegende dat

- Haarlem een voortrekkersrol moet spelen bij het zoeken naar concrete oplossingen die de volksgezondheid bewaken en overlast en criminaliteit bestrijden;
- het regeerakkoord Rutte III de mogelijkheid biedt om als gemeente deel te nemen aan een experiment met gereguleerde cannabisteelt;

draagt het college op om

- onverwijld en zonder voorbehoud de gemeente Haarlem op te geven voor het landelijk experiment met gereguleerde cannabisteelt,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de VVD, de SP, PvdA, HartvoorHaarlem en Trots

Waar we wel over moeten gaan praten, is het hek om het sociaal domein. Wij stellen voor dat dit wordt gesloopt. We moeten die discussie met elkaar gaan voeren. Het is inmiddels een krampachtige financiële scheiding geworden tussen de algemene middelen en het sociaal domein. Die krampachtige scheiding werkt alleen op papier, want we zijn erachter gekomen dat in de praktijk alle domeinen invloed hebben op elkaar. Stenen, zorg en welzijn moeten elkaar ook financieel ontmoeten, want dat geeft veel meer mogelijkheden.

De VOORZITTER: De heer Fritz.

De heer FRITZ: Ik heb een verduidelijkingsvraag, voorzitter. U zegt dat het hek om het sociaal domein weg moet. Dat herken ik van uw fractie, dat is vaker gezegd. Wat beoogt u daar eigenlijk mee? Beoogt u daarmee – ik stel het maar als vraag – minder geld aan zorg te besteden en meer aan stenen? Of heeft u daar een ander doel mee?

Mevrouw VAN DER SMAGT: Ik heb daar een ander doel mee. Stenen, zorg en welzijn moeten elkaar kunnen versterken. Op het moment dat er geen ruimte is in de algemene middelen voor stenen, om deze aan een project toe te voegen, stel ik de vraag waarom je de stenen niet financiert uit het sociaal domein, als je weet dat het sociaal domein hierdoor versterkt wordt. Het college is heel voorzichtig begonnen met het op die manier besteden van 2 miljoen euro. Als we naar die maatregelen kijken, zijn ze ook niet allemaal strikt maatschappelijk. Er zitten maatregelen tussen waarvan je je kunt afvragen of ze wel in het sociaal domein horen. Ze overschrijden die domeinen. Ik vind het heel krampachtig om die financiële scheiding in stand te houden. Je kunt heel goed zeggen dat we die scheiding weghalen, mits de maatregel ten goede komt aan het sociaal domein.

De heer FRITZ: Dat laatste klinkt heel goed. Ik schrok echter een beetje toen u begon. U zei, en daarmee bevestigde u mijn angst, dat je het geld voor zorg ook in stenen zou kunnen steken. Kan het wat u betreft ook andersom? Dat er geld uit stenen extra naar de zorg gaat, omdat het daar hard nodig is.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Ik kan het u sterker vertellen, want dat gebeurt al enigszins. Als we kijken naar de ontwikkeling van de bibliotheek, die ontzettend veel geld krijgt uit de algemene middelen en je kunt zien – daar wordt nu een onderzoek naar verricht – dat de functie van de bibliotheek enorm verandert. Deze wijzigt zich in een studiezaal en ontmoetingsplek. De bibliotheek krijgt een meer sociale functie, maar die functie wordt niet gefinancierd uit het sociaal domein. Ik vind dit prima, maar waarom praten we daar niet over? Het kan ook zo zijn dat de algemene middelen op een gegeven moment uitgeput raken.

De heer FRITZ: Om het af te ronden, ik hoor u ook nu weer een voorbeeld geven van geld dat uit de zorg wordt gehaald en naar andere dingen moet gaan. Ik hoor u nooit een voorbeeld geven waarin geld uit andere zaken extra naar zorg, werk en ondersteuning moet gaan. Dat is precies de angst die ik heb. U plaatst zich hiermee in de geschiedenis van uw voorgangers, die er ook altijd voor hebben gepleit om minder geld in het sociaal domein te steken en meer geld in andere dingen. Ik concludeer dat de VVD weer ouderwets geld weghaalt bij de kwetsbare Haarlammers om er andere dingen mee te kunnen betalen: parkeergarages, lantaarnpalen en al die andere hobby's van de VVD. Ik vind dat jammer en had op een nieuw geluid gehoopt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Voorzitter, ik zou het heel fijn vinden als de heer Fritz mij op mijn woorden beoordeelt en niet op die van mijn voorgangers. Als hij goed naar mij had geluisterd, had hij kunnen begrijpen dat de bibliotheek, die nu uit de algemene middelen wordt betaald, in wezen voor een groot deel een sociale functie heeft – deze functie wordt in de toekomst alleen maar groter – en deze wordt niet betaald uit het sociaal domein, maar uit de algemene middelen.

Ten slotte enkele woorden over de financiële huishouding. De VVD wil dat iedere euro zuinig en zinnig wordt besteed. Als ik de begroting lees, zie ik enkele meetinstrumenten die een waarschuwing afgeven. Het kasstroomplafond is niet meer houdbaar. De schuld stijgt, want we geven 22 miljoen euro meer uit dan in 2016. De totale schuld stijgt hierdoor naar 521 miljoen euro. Het weerstandvermogen daalt. Voor drie van de zes provinciale toetsen zijn we gezakt. De netto schuldquote is gestegen en de solvabiliteitsratio staat in het rood, evenals de belastingcapaciteit. De portefeuillehouder, die helaas niet aanwezig is, maar die ik toch maar aanspreek, want anders wordt het allemaal erg ingewikkeld, zei al bij de kadernota en herhaalt dat nu bij de begroting: laat de nieuwe coalitie dat maar regelen! De VVD is het hier niet mee eens. We kunnen van een portefeuillehouder Financiën verwachten dat hij handelt, bijstuurt en uitlegt.

De VOORZITTER: Er is een interruptie van de heer Visser.

De heer VISSER (CU): Ik ken de VVD als een partij die op de centjes let. Ik ben blij met uw laatste woorden. Ik wil u toch een dilemma voorleggen. Een van de voorbeelden waardoor het saldo in het negatief schiet in 2021-2022 is de popschool. Voormalig Wybren van Haga is daar ook heel kritisch op geweest en heeft er een goed stempel op gedrukt. Nu zijn de cijfers beschikbaar en is dit het resultaat. Tegelijkertijd hoor ik u spreken over

bereikbaarheid, wat u ook belangrijk vindt. Bent u bereid om de popschool te schrappen en het geld te stoppen in bereikbaarheid van de stad en er tegelijk voor te zorgen dat het saldo weer op nul uitkomt?

Mevrouw VAN DER SMAGT: Misschien had u mij even moeten laten uitspreken. Als u goed heeft geluisterd tijdens de laatste commissie Ontwikkeling, heeft u gehoord dat de VVD-fractie heeft gezegd dat zij de popschool wil behouden en daar graag een mooie plek voor wil. Dit betekent echter geen blanco cheque en de 4,3 miljoen euro die de popschool nu aan investering gaat kosten, de exploitatie even buiten beschouwing gelaten, is voor de VVD een te groot bedrag. Dit is onverantwoord. Dat geld zou ook in de zak kunnen worden gehouden. Laten we eens kijken naar de reserve “groei in de stad”. Een van de problemen – het vastlopen van de binnenstad en de bereikbaarheid – zou wellicht weleens te wijten kunnen zijn aan de groei van het aantal inwoners, bakfietsen, gezinnen, auto’s en toeristen. Als we die reserve woensdag in het leven roepen, waarom zouden we niet eens kijken om een deel van die reserve te benutten voor acties tegen het dichtslippen van de binnenstad.

De VOORZITTER: De interrupteurs staan in de rij. Eerst de heer Visser.

De heer VISSER (CU): Ik ben hier heel blij mee. Ik constateer alleen dat er op dit moment nog geen amendement ligt, terwijl we wel over de popschool gaan besluiten. Nu heb ik hier een amendement liggen waarin ik voorstel het geld te besteden aan bereikbaarheid en fietsparkeervoorzieningen. Als u het heeft over “groei in de stad”, ga ik daar onmiddellijk in mee en pas ik mijn amendement aan. We schrappen de popschool en krijgen solide financiën. Tekent u dan mee?

Mevrouw VAN DER SMAGT: Meneer Visser, we zullen dit zeker in de fractie bespreken.

De VOORZITTER: De heer Berkhout.

De heer BERKHOUT: Ik raakte u in de loop van uw debat een beetje kwijt. Verder was het redelijk te volgen. In uw eigen conceptverkiezingsprogramma zegt de VVD wel degelijk: wij willen een popcentrum in de stad. De ChristenUnie is duidelijk geweest en ziet dat niet zitten. De VVD ziet het wel zitten, maar hoort nu dat er 4 miljoen euro naar bereikbaarheid kan en wil dat direct gaan doen. Zo’n popcentrum is niet gratis, dat weet u ook.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Heeft u misschien de laatste commissie Ontwikkeling gemist? Luistert u anders de opname nog even na. Wybren van Haga heeft toen heel duidelijk gezegd: wij willen graag een popschool, maar niet tegen elke prijs. De prijs die er nu ligt, is voor de VVD veel te hoog. Dat kan ik nu alleen maar hier herhalen.

De heer BERKHOUT: Ik hoor hier de wens om voor een dubbeltje op de eerste rang te zitten. Ik hoor u heel lang meegaan in het verhaal “dat willen wij ook” en als puntje bij paaltje komt, zegt u dat u het toch liever niet wilt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Mijnheer Berkhout, tussen een dubbeltje en 4,3 miljoen euro zit aardig wat ruimte.

De heer BERKHOUT: Dan wachten de mensen nog tien jaar op een popcentrum, dat is wat u ze voorspiegelt.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Onzin! Tussen een dubbeltje en 4,3 miljoen weet ik wel wat te verzinnen. U niet?

De heer BERKHOUT: Ik zie dan uit naar uw concrete voorstellen voor een popcentrum in plaats van zéggén dat u een popcentrum wil én tegelijk het volledige bedrag in bereikbaarheid te willen stoppen.

Mevrouw VAN DER SMAGT: Misschien moeten we dit in een nieuwe coalitie gaan bespreken.

Dank u wel, voorzitter. Ik ga nog even verder. De meerjarenbegroting is voor de jaren 2021 en 2022 negatief, dankzij die popschool. Het betreft een kleine overschrijding én een overschrijding in de toekomst. We hopen dat de VVD in die toekomst nog kan ingrijpen en daarom stemt de VVD met aarzeling en de door mij gemaakte opmerkingen in met de begroting die voorligt.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wij gaan naar mevrouw Leitner van D66.

Mevrouw LEITNER: Dank u wel, voorzitter. Vorige week stond ons nieuwe kabinet op het bordes te glimmen, in het rood, geel en met nieuwe schoenen. Vol verwachting begint het aan een nieuwe periode, terwijl wij een periode hier vanavond eigenlijk een beetje afronden. Dit is de laatste begroting van dit college en van deze raad. Dan ligt het voor de hand dat ik een verhaal ga vertellen over wat we allemaal bereikt hebben de afgelopen jaren, gevolgd door wat er allemaal niet bereikt is en de opmerking dat de klus nog niet af is. Zo'n verhaal ga ik vanavond niet houden, want dan komen we in een typisch rollenspel terecht, waarin wij focussen op wat er goed is gegaan en de oppositie zal gaan zeggen dat het allemaal niet gelukt is. Dit is allebei een beetje waar. D66 vindt de bespreking van deze laatste begroting een goed moment om het anders te doen. In deze begroting spelen vier uitdagingen een rol. Wij zien vier uitdagingen die belangrijk zijn voor de toekomst van onze stad en deze zal ik met u bespreken. Het gaat om de uitdaging van het doen van goede investeringen, de uitdaging van goed wonen, de uitdaging van werken in regie en de uitdaging van een goed klimaat. Ik begin met de eerste uitdaging. Vriend en vijand zijn het er inmiddels over eens dat de schuld is gedaald in de afgelopen periode. Je kan er nog een beetje over kissebissen of het over de korte of lange schuld gaat, maar het feit is dat het substantieel minder is met 479 miljoen euro. We staan bijna in het groen. De norm is 100% van de begroting en daar zitten we nog een beetje boven. Dat betekent dat de ruimte voor het doen van nieuwe investeringen beperkt is. De stad schreeuwt echter wel om investeringen. De stad groeit. Alleen al de onderwijshuisvesting vraagt om een substantiële investering in de volgende periode, bovenop de 12 miljoen euro die we in deze periode al extra hebben vrijgemaakt. Het is een uitdaging om in de volgende periode toch de juiste investeringen te doen en het bereikte financiële evenwicht te behouden. De tijd van bezuinigingen is voorlopig voorbij. Via het Gemeentefonds komen meer middelen beschikbaar. Het is een kunst om die middelen goed uit te geven en te gaan sparen.

De VOORZITTER: De heer Mohr heeft een interruptie.

De heer MOHR: Mevrouw Leitner spreekt over een financieel evenwicht. Kunt u uitleggen welk financieel evenwicht u bedoelt?

Mevrouw LEITNER: Ik heb altijd het idee dat u een beetje aandacht van ons wilt. Die zal ik u geven.

De heer MOHR: Dat klopt. Ik hang aan uw lippen. Welk financieel evenwicht bedoelt u?

Mevrouw LEITNER: De schuld is gedaald in de afgelopen periode. De norm van de VNG wat betreft de omvang van de schuld is 100%. Wij zitten daar nog net boven, afhankelijk van hoe je het berekent. Met deze rekenmethode komen we er een paar procent bovenuit. We zitten bijna in het groen en bijna in een bereikt financieel evenwicht.

De heer MOHR: Dat is toch anders dan mevrouw Leitner net zei. “Bijna in het groen” betekent dat we er nog niet zitten. Als we er nog niet zitten, mevrouw Leitner, is er geen sprake van financieel evenwicht. Het is van tweeën een. Er is financieel evenwicht en dan kunt u er trots op zijn of er is geen sprake van financieel evenwicht, maar dan moet u dat ook zeggen.

Mevrouw LEITNER: Ja. Het is een kunst om die financiële middelen goed uit te geven in de volgende periode en te gaan sparen. D66 is voorstander van het instellen van een reserve voor de groei van de stad. Bij het sociaal domein hebben we gezien dat dat toch verstandig was.

Ik kom op de uitdaging van goed wonen. Haarlem groeide de afgelopen tien jaar met zo’n 10.000 inwoners. In de woonvisie is er afgesproken dat er per 2025 nog eens 7500 woningen bijkomen. Dat is extra groei. Het CBS rekent Haarlem tot de snelle groeiers. Er is aandacht nodig voor goede voorzieningen, met name voor gezinnen met kinderen. Er is ruimte nodig voor onderwijs, sport, spel, groen en cultuur. Haarlem is aantrekkelijk en moet wat D66 betreft aantrekkelijk blijven. Vandaar ons voorstel voor die reserve voor de groei. De cultuursector heeft zonder morren ingeleverd toen het nodig was. Nu er meer financiële ruimte komt, zijn wij tevreden dat er geld wordt vrijgemaakt in deze begroting voor het Cultuurstimuleringsfonds. Culturele activiteiten zijn, wat D66 betreft, belangrijk voor een stad.

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Mevrouw Leitner, u maakt het nu wel erg bont. U zegt dat de cultuursector zonder morren heeft ingestemd met ... Ik heb de huurders van – ik noem maar wat – de Egelantier behoorlijk horen klagen over het feit dat u en de uwen hen uit de Egelantier heeft gejaagd. Dat kunt u toch niet negeren? U doet dat vanavond wel.

Mevrouw LEITNER: Ik wil dat absoluut niet negeren. Ik wijs erop dat de vier grote culturele instellingen met vereende krachten een bijdrage hebben geleverd aan de bezuinigingen die we in deze stad hebben gedaan.

De heer MOHR: Ik heb het niet over de grote draagkrachtige instellingen. Ik heb het over die kleine kunstinstellingen en kunstinitiatieven, waarvan ik altijd dacht dat D66 hen een warm hart toedraagt. Dat is dus niet zo.

Mevrouw LEITNER: Ik heb het over het Cultuurstimuleringsfonds waarvoor in deze begroting ruimte is vrijgemaakt. Dit maakt Haarlem aantrekkelijk. De Egelantier is een keuze geweest vanuit het coalitieakkoord. Het is een stap die is gezet. We zijn de afgelopen week op bezoek geweest in het Klein Heiligland, waar de nieuwe huurders naar

volle tevredenheid hun intrek hebben genomen. Veel Haarlemmers zijn ook trots op hun cultuurstad. Negen van de tien Haarlemmers is daar trots op, lezen we vandaag in de Cultuurmonitor. Door divers te bouwen voor verschillende doelgroepen, moet Haarlem bereikbaar blijven voor iedereen. Er zijn echter wel grenzen. Wat D66 betreft bouwen we nooit in onze groene zoom rond de stad, want dit zijn onze groene longen. Dat betekent waarschijnlijk dat niet iedereen die in Haarlem zou willen wonen, dat ook kan. De vraag overtreft simpelweg het aanbod. Vorig jaar heeft de wethouder, die nu niet aanwezig is, extra geld gekregen om tempo te maken met plannen voor de ruimtelijke ontwikkeling. Wethouder, wanneer gaan we daar wat van terugzien? We zullen in de volgende periode ook knelpunten moeten oppakken met betrekking tot de bereikbaarheid van de stad.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt heeft een interruptie.

De heer VAN DEN RAADT: U maakt een heel terechte opmerking dat iedereen misschien wel in Haarlem wil wonen en dat dat niet mogelijk is. Heeft u een idee wie er dan wel in Haarlem mag wonen en wie niet? Trots Haarlem heeft er voorkeur voor dat we de Amsterdammers in Amsterdam laten en Haarlemmers een woning in Haarlem geven.

Mevrouw LEITNER: Wij willen Haarlem bereikbaar houden voor iedereen. Ook Amsterdammers zijn hier welkom. Zij moeten ook ergens wonen en het schijnt daar ook nogal druk te worden.

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp. Ik ben enorm verrast. Waar was u de afgelopen vier jaar met dit standpunt?

Mevrouw LEITNER: Dat wij niet bouwen in het groen was niet alleen de afgelopen vier jaar ons standpunt. Dat vinden wij al heel lang.

De heer MOHR: U begrijpt wel wat ik bedoel. De stad Haarlem is niet voor iedereen. Dat heeft een aantal partijen in deze raad te pas en te onpas aangegeven als het over de woningbouw ging. U zweeg echter. U stak uw hoofd in het zand. Vandaag echter toont u moed en wat mij betreft heeft u het bij het rechte end. Waar was u de laatste vier jaar met dit standpunt?

Mevrouw LEITNER: Dank voor het compliment. Dit standpunt is niet nieuw van ons. Wij herhalen dat op gezette momenten.

De heer MOHR: U heeft het alleen in de afgelopen vier jaar buitengewoon goed verborgen weten te houden.

Mevrouw LEITNER: Ja. Of de verbeterde doorstroming een verkeer aantrekkende werking heeft, is wat D66 betreft een achterhaalde discussie. Zeker nu in het regeerakkoord is opgenomen dat we per 2030 alleen nog maar elektrische auto's nieuw kunnen kopen. Een aantal bekende knelpunten zullen we moeten oppakken om de ring rond Haarlem af te maken, zoals de Velservoog en de Kennemertunnel. In deze periode kan er al gestart worden met de zogenaamde quick wins. Wij willen hierop graag een reactie van de wethouder horen.

De VOORZITTER: De heer Berkhout.

De heer BERKHOUT: Ik ben blij dat D66 bereid is om breder te kijken dan de auto als het om bereikbaarheid gaat. Althans, ik dacht dat dat uw lijn is. Vervolgens zegt u dat elektrische auto's de oplossing is. D66 ziet bereikbaarheid toch breder dan dat?

Mevrouw LEITNER: Ja, bereikbaarheid is veel breder dan dat. Wij zien de fiets als de nieuwe heilige koe. Op fietsgebied vindt nu een fantastische ontwikkeling plaats. We zullen veel nieuwe voertuigen de komende jaren gaan zien. De fiets moet veel ruimte gaan krijgen. We kunnen niet meer volhouden dat elk stuk weg dat we erbij leggen een verkeer aantrekkende werking heeft en dat het daarom niet goed zou zijn. Dit is ook een beetje achterhaald als erin wordt meegenomen dat we uiteindelijk allemaal elektrisch gaan rijden.

De heer BERKHOUT: Bij dat laatste begrijp ik de link niet: een elektrische auto is nog steeds een auto.

Mevrouw LEITNER: Dat klopt, maar zo'n auto is een stuk beter voor onze luchtkwaliteit.

De heer BERKHOUT: Ja, maar hij neemt nog wel evenveel ruimte in.

Mevrouw LEITNER: Oké. Wij bekijken het vanuit de leefbaarheid van de wijken en u bekijkt het vanuit de ruimte die de auto inneemt. Dat is een ander standpunt. Wij vinden dat de Kennemertunnel een enorme vooruitgang kan betekenen voor de leefbaarheid in die wijken.

De VOORZITTER: De heer Aynan. Misschien moet u even uw microfoon uitzetten, mevrouw Leitner.

De heer AYNAN: Dat hoeft niet hoor, mevrouw Leitner. Voorzitter, ik ben heel benieuwd wat mevrouw Leitner bedoelt met de woorden "de fiets is de nieuwe heilige koe". Wilt u dat uitleggen?

Mevrouw LEITNER: Het fietsgebruik neemt toe. Er vinden veel ontwikkelingen plaats en de fiets betekent voor veel mensen enorm veel in hun mobiliteit. Je ziet veel oudere mensen die dankzij de elektrische fiets een grotere actieradius hebben gekregen. Je ziet veel mensen, ook in de stad, makkelijker hun fiets nemen. Ook de bakfiets betekent voor veel mensen met kinderen een verruiming van hun mobiliteit. Zeker in een compacte stad als Haarlem zullen we de fiets de ruimte moeten geven.

De heer AYNAN: Ik stel deze vraag natuurlijk niet voor niets, want "heilige koe" heeft een negatieve connotatie. Gelukkig bedoelt u het niet zo.

Mevrouw LEITNER: Wij zijn een positieve partij. Het onderwijs in Haarlem is ook aan het groeien. Het aanbod groeit voor alle kinderen en jongeren, en daarnaast is ook universitair onderwijs in de maak. Dit laatste lijkt een kwestie van tijd te zijn. D66 vraagt aan het college om voor de kadernota volgend jaar uit te zoeken op welke wijze de gemeente een leerstoel kan financieren die van waarde is voor onze stad. Wij dienen daarom een motie in.

Motie 51: Kenauleerstoel voor kennis in Haarlem

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- er hard gewerkt wordt aan universitair onderwijs in onze gemeente;
- overwegende dat
- kennis bij een universitaire instelling van grote waarde kan zijn voor de directe omgeving van de instelling;
 - de constructie van extern gefinancierde leerstoelen voor één of meerdere dagen in de week bij vrijwel elke universiteit worden gebruikt voor kennisontwikkeling op bepaalde gebieden;
 - er in Haarlem vele gebieden zijn waarop academische kennis van toegevoegde waarde kan zijn voor Haarlemmers en Haarlemse ondernemers, variërend van schilderkunst tot bierbrouwen, van 3D-printen tot het scheiden van afval en van popmuziek tot archeologie;

verzoekt het college om

- te onderzoeken op welke wijze de gemeente een academische Kenauleerstoel kan instellen die op een kundige, krachtige en eigenwijze manier tot kennisvermeerdering in de gemeente en regio kan leiden;
- in dit onderzoek op te nemen hoe dit gefinancierd zou kunnen worden (al dan niet samen met andere publieke en/of private partijen);
- te onderzoeken welke onderwerpen het meeste van waarde zouden zijn voor Haarlemmers, Haarlemse ondernemers en de gemeente;
- de uitkomsten van dit onderzoek voor de behandeling van de kadernota 2018 te rapporteren aan de gemeenteraad,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van D66, GroenLinks, Trots en OPH

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Kan mevrouw Leitner aangeven op welke wijze een leerstoel goed is voor Haarlem? Brengt die werkgelegenheid of woningen? Lost die het fileprobleem op of realiseert deze ruimte voor de bakfiets? Op welke wijze helpt een leerstoel om de Haarlemse problematiek op te lossen?

Mevrouw LEITNER: Wetenschap helpt ons op velerlei manieren. De leerstoel zou ons bij alle problemen die u noemt, kunnen helpen. Veel gemeenten met universitair onderwijs financieren een deeltijd leerstoel. Dat zou wellicht ook voor Haarlem interessant kunnen zijn. Wij hebben voldoende geschiedenis en punten om een leerstoel op te kunnen baseren. Wij denken dat een Kenauleerstoel van toegevoegde waarde kan zijn en vragen het college om dit te onderzoeken. Wij willen een kundige, krachtige en eigenwijze leerstoel.

Bij groei hoort natuurlijk ook doorontwikkeling van de zorg: goede zorg, innovatieve zorg, dicht in de buurt en dicht bij mensen. Samen met onze coalitiepartners dienen we straks een amendement in voor een iets andere insteek voor de 2 miljoen euro in het sociaal domein die we eerder bij de kadernota al hadden vrijgemaakt. We kiezen ervoor om extra te investeren in de schuldenaanpak, en niet voor een webshop, waardoor het geld bij de Haarlemmers terecht komt. We steunen de voorstellen voor een integratie van statushouders, het Odensehuis en de investering in de wijkteams.

De derde uitdaging gaat over werk in regie. We willen allemaal wonen in een prettige stad. Dit begint voor veel Haarlemmers bij het onderhoud. Het onderhoud van de stoep, het fietspad en de weg. Gelukkig hebben we de ruimte gevonden om de bezuiniging op het onderhoud vanaf volgend jaar terug te draaien. Daarnaast pakken we in Haarlem regelmatig complexe zaken aan. Zo hebben we na jaren eindelijk een brandveilige Waarderhaven. Tegelijkertijd zien we dat dit soort complexe projecten niet altijd soepel verloopt. De communicatie met belanghebbenden moet altijd goed zijn. De voor- en nadelen van elke oplossing moeten kundig gepresenteerd worden, keer op keer bij elk dossier. Wij zullen bij de raadsbehandeling van het RKC-rapport Waarderhaven vragen om meer garanties en controles op het college bij het uitvoeren van de aanbevelingen op het gebied van projectmanagement en op het gebied van het opdrachtgeverschap en risico's.

De laatste uitdaging betreft een goed klimaat. Een van de grootste uitdagingen in de komende periode ligt op het terrein van klimaat en duurzaamheid. Morgenavond spreekt onze Jan Terlouw hierover hier in de Philharmonie. Ik kan u allen aanraden daarnaartoe te gaan, op de enige vrije avond die u had deze week. Het college maakt in deze begroting 1,5 miljoen euro vrij voor duurzaamheid. Dit is echter geen los beleid, want duurzaamheid zit in de haarvaten van vele processen en in de stad. Duurzaamheid gaat om minder afhankelijkheid van fossiele energie, om de wijze van omgaan met ons afval, maar ook om simpelweg het pakken van de fiets voor die boodschap of voor werk. Hierbij is het van belang of de inrichting van de openbare ruimte dit faciliteert en stimuleert. Daarvoor is in deze periode veel in gang gezet, van groene schoolpleinen tot het inzamelen van ons afval. Haarlem is landelijk koploper met het aantal gezamenlijke zonnedaken, het zijn er inmiddels vijf. Wat D66 betreft blijven we koploper. Wij vragen de wethouder om ervoor te zorgen dat het duidelijk is welke daken daarvoor geschikt zijn en beschikbaar kunnen worden gemaakt. Wij dienen hiervoor de volgende motie in.

Motie 52: Kom nu dat dak op

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- Haarlem vooroploopt met coöperatieve zonnedaken;

overwegende dat

- Haarlem graag koploper wil blijven als het gaat om collectieve zonnedaken;
- er nog veel daken zijn waar geen zonnepanelen geplaatst zijn;
- het regeerakkoord kansen biedt voor coöperatieve zonnedaken;

verzoekt het college om

- zich extra in te zetten om voor de hele gemeente duidelijk te maken welke daken geschikt of geschikt te maken en beschikbaar zijn voor gezamenlijk zonnedak,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van D66, de PvdA, GroenLinks, Trots, OPH, het CDA en de VVD

Groen toevoegen en behouden in deze stad blijft een uitdaging. D66 ziet daarvoor nog een kans. Het Emmaplein, naast de Sint Bavo Basiliek, is in het verleden een prachtige tuin geweest. De plannen om dat terug te brengen, zijn recent weer onder onze aandacht gebracht, maar zijn kostbaar. D66 wil onderzoeken of de stadstuin te financieren is door op die plek een ondergrondse parkeergarage te realiseren. Wij dienen hiervoor een motie in.

Motie 50: Maak van een groen Emmaplein een sluitende businesscase

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- het Emmaplein naast de Sint Bavo Basiliek in het verleden een prachtige kerktuin geweest is;
- er al jaren gelobbyd wordt voor het opnieuw inrichten van het Emmaplein en deze plannen recent weer onder de aandacht van de raad en het college zijn gebracht;
- de Sint Bavo Basiliek in een sterk versteende buurt staat met weinig openbaar toegankelijk groen;

overwegende dat

- er voor deze gewenste ontwikkeling een forse investering nodig is van minimaal 1,5 miljoen euro;
- het huidige Emmaplein voornamelijk uit parkeerruimte bestaat;
- er op deze plek door bewoners, bezoekers van de Basiliek en de nabijgelegen Stadsschouwburg aantoonbaar behoefte is aan parkeerruimte;
- de in de directe omgeving beperkt beschikbare particuliere parkeerruimte snel in waarde stijgt;

verzoekt het college om

- te onderzoeken in hoeverre er een sluitende businesscase haalbaar is door onder het Emmaplein een ondergrondse parkeergarage te laten realiseren, die deels aan particulieren per parkeerplaats verkocht wordt en deels beschikbaar gemaakt wordt voor bezoekers;
- uit deze Grondexploitatie de vergroening van het Emmaplein te financieren met een openbare stadstuin als resultaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van D66, Trots, OPH, het CDA en de VVD

De VOORZITTER: De heer Visser.

De heer VISSER (CU): Het idee vind ik mooi en een onderzoek steun ik. Ik vind het echter een beetje vreemd, omdat we net een ondergrondse fietsenstalling op de Botermarkt hebben afgewezen en we net een discussie voeren over parkeren op het EKP-terrein, waarbij ik me niet aan de indruk kan onttrekken dat we daar op kosten van de gemeente een parkeerprobleem gaan oplossen dat ontstaat door een projectontwikkelaar op het EKP-terrein. Kunt u iets meer zeggen wat u er ineens toe drijft, los van de mooie plannen voor de tuin?

Mevrouw LEITNER: De heer De Groot zal reageren op het punt over het EKP-terrein.

De heer DE GROOT: Ik begrijp uw zorg en ben blij met de steun die u uitspreekt. Het gaat wat ons betreft om een onderzoek, waarbij het een aanleiding is dat wij merken dat de particuliere ruimte die in Haarlem te koop is, snel in waarde stijgt, en het dus een financieringsbron kan zijn om juist een deel te verkopen aan de bewoners en op die manier van die vraag gebruik te maken én tegelijkertijd een vergroening te kunnen realiseren in die omgeving.

De heer VISSER (CU): Ik vind het een prima onderzoek, maar ben toch een beetje sceptisch, want verkoop gebeurt vaak bij nieuwbouwwoningen. Als mensen een woning

kopen, wordt er een garage meegefinancierd. Hier gaat het om een bestaande wijk. Ik ben benieuwd, maar laten we het maar onderzoeken.

Mevrouw LEITNER: Het is een idee en het is het proberen waard.

Ten slotte, ik heb vier uitdagingen benoemd, die van goede investeringen, goed wonen, goed werken in regie en goed klimaat. Een uitdaging heeft in zich dat het moeilijk kan zijn. D66 gaat moeilijkheden niet uit de weg, maar neemt uitdagingen aan omdat ze ons inspireren tot vooruitgang. Het Haarlem van D66 staat niet stil, maar beweegt vooruit. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Leitner. Ah, er zijn nog enkele interrupties. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik hoor u terloops zeggen dat uw wethouder er niet is. Dit is eigenlijk de belangrijkste avond van het jaar. U heeft een wethouder met de grootste portefeuille. Wat vindt u er zelf van dat hij er niet is? Ik vind het eerlijk gezegd niet kunnen.

Mevrouw LEITNER: Dat zult u aan hem moeten vragen. Het is zijn eigen overweging geweest.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mevrouw Leitner, u bent de leider van de grootste partij van de coalitie, u heeft hier twee wethouders in het college zitten, u moet hier toch een mening over hebben. U zult toch een gesprek met uw wethouder gevoerd hebben over de vraag waarom hij er niet is. Hij ligt niet in het kraambed, dat is zijn vrouw! In welke tijd zijn we nu beland?

Mevrouw LEITNER: Dit gaat vrij ver, dit is een privézaak.

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Mijnheer Berkhout nam vanavond de vrijheid om de VVD te bevragen op haar conceptverkiezingsprogramma. Dat geeft mij de vrijheid om D66 te bevragen op haar conceptverkiezingsprogramma. In dit programma staat dat de partij tegenstander is van het asfalteren van de Dreef. Bent u, mevrouw Leitner, inmiddels bereid om naar de Haarlemmer te luisteren en af te zien van het voornemen om de Dreef te asfalteren?

Mevrouw LEITNER: Ik kan merken dat u niet bij de avond bent geweest waarop wij het verkiezingsprogramma hebben behandeld, waarna het geamendeerd is. Dit punt staat er niet in.

De heer MOHR: Ik heb het over het conceptverkiezingsprogramma.

Mevrouw LEITNER: Dat klopt en dat is geamendeerd. Het staat niet in het verkiezingsprogramma.

De heer MOHR: Het stond in het conceptverkiezingsprogramma en daar vraag ik u nu naar.

Mevrouw LEITNER: Het was een concept.

De heer MOHR: Ik ga mijn vraag nog een keer stellen, voorzitter. Mevrouw Leitner loopt al heel lang mee, maar is het luisteren verleerd, niet alleen naar mij, maar ook naar de kiezer. Is mevrouw Leitner bereid om het standpunt over het asfalteren van de Dreef te heroverwegen indachtig het conceptverkiezingsprogramma van uw partij?

Mevrouw LEITNER: Het was inderdaad een conceptverkiezingsprogramma. Hierop is geamendeerd en dit punt staat er niet meer in. Wij zijn te allen tijde bereid om een standpunt te heroverwegen en wachten in dit geval de uitspraak van de commissie Beroep en bezwaar af.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wij gaan naar de fractie van de SP, de heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: Dank u wel, voorzitter.

Volgens het college is de Haarlemmer eigenaar van zijn probleem en zijn oplossing. De gemeente is stadsregisseur tussen partijen en belangen. Het college kiest voor de participatiesamenleving, de visie van het tweede kabinet-Rutte, weergegeven in de troonrede van 2013. Er werd toen afscheid genomen van de verzorgingsstaat. Volgens het college zijn alle Haarlemmers mondig, houden ze van internet en kunnen ze hun eigen boontjes doppen. De gemeente faciliteert. De SP is het hier om drie redenen niet mee eens.

De Haarlemmers hebben allemaal tegengestelde belangen, de gemeente dient die belangen juist af te wegen en te kiezen voor het algemeen belang. Verder heeft de gemeente ook publieke taken, zoals de verkeersveiligheid en het onderhoud van de wegen. De gemeente moet dan sturen en niet regisseren.

Het gemeentelijk bestuur heeft ook de taak zelf een visie te hebben en maatschappelijke doelen na te streven. Dit is de kern van onze democratie. De kiezers hebben ons daarop gekozen. Ook hier moet de gemeente sturen.

Maar de belangrijkste reden is het failliet van de participatiesamenleving. De Nationale Ombudsman, toch van onverdacht politieke huize, zegt dat treffend: “De overheid kan niet zeggen u kunt het meeste zelf ...” Volgens hem hebben veel instituten zoals de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en het Sociaal en Cultureel Planbureau er al op gewezen. Volgens onderzoek van deze instituten zijn veel burgers niet zo zelfredzaam; hoe kwetsbaarder de burger is, hoe kleiner zijn zelfredzaamheid. Schaarste leidt tot stress en dat tast het doe-vermogen aan, het vermogen om zich verstandig te gedragen. De Ombudsman spreekt over de illusie van de zelfredzaamheid.

Zelfredzaamheid is geen norm waar iedereen aan kan voldoen. Denk bijvoorbeeld aan de laaggeletterden, mensen die de taal onvoldoende machtig zijn of mensen met een licht verstandelijke beperking. Dit zijn samen een paar miljoen Nederlanders. Daar komen nog mensen bij die de ambtelijke taal of de regelgeving niet begrijpen, of angst hebben voor de computer. Een vraag bij de begroting luidde: waarom zijn de Haarlemmers veel meer tevreden over telefoongesprekken met ambtenaren of contact aan het loket dan over de dienstverlening per computer? Het antwoord was: dat weten we niet, dat gaan we onderzoeken. De SP weet het antwoord wel. Ik vind het jammer dat de wethouder er niet is, want anders zou ik hem het volgende gevraagd hebben. Wethouder, bent u liever getrouwd met een vrouw van vlees en bloed of met een vrouwelijke robot? Zeker als die vrouw dan ook nog eens dingen kan uitleggen die u niet begrijpt. Ik ben benieuwd naar het antwoord. Hij is digitaal nog weleens verliefd, maar ik neem aan dat hij toch voor de vrouw van vlees en bloed kiest. Een participatiesamenleving ondermijnt de gemeenschapszin en dan zijn uiteindelijk alle Haarlemmers slechter af, zowel de mensen die zichzelf kunnen redden als de mensen die de verzorgingsstaat nodig hebben.

Ik kom nu bij de financiën. Mevrouw Van der Smagt heeft al een aantal dingen opgenoemd die minder goed gaan in vergelijking met een of twee jaar geleden, zoals de schuld die met 22 miljoen euro is toegenomen. Ik zal ze niet gaan herhalen. De SP is dit een beetje een houtje-touwtjebegroting, een wankel evenwicht. Een ding heeft mevrouw Van der Smagt niet benoemd. Het nieuwe kabinet wil de precariobelasting afschaffen; dat scheelt de gemeente ook nog eens 5 miljoen euro per jaar. Onze schatkistbewaarder – ik mag niet zijn naam noemen, maar wel zijn functie – denkt daarom na over een voorstel om de begroting ook de volgende raadsperiode sluitend te houden. Wij zijn zeer benieuwd. Wij vinden dat het ook de taak van de wethouder is om daarover na te denken. Zijn verantwoordelijkheid houdt immers niet op in maart 2018. Hij moet nu al nadenken over de volgende raadsperiode. Ik ben dat met u eens, mevrouw Van Zetten. De meerjarenbegroting is nu nog wel sluitend, maar daar zijn wel een paar kunstgrepen voor toegepast. Er wordt gesnoept uit een verboden snoeptrommeltje. Vanaf 2014 zijn de zorg, de jeugdhulpverlening en de re-integratie van werklozen en mensen met een beperking gedecentraliseerd via geoormerkte uitkeringen. De afspraak in deze coalitie is: van die uitkeringen blijven we af. We gebruiken die niet voor lantaarnpalen, criminaliteitsbestrijding, buurthuizen of bibliotheken. Dit is het zogenoemde hek om het sociale domein. In de kadernota en in deze begroting is voluit met die afspraak gebroken. Mevrouw Van der Smagt noemde dit ook al. Ik noem enkele voorbeelden. Het geld voor de sociale werkplaats was en is een aparte geldstroom. Tekorten als gevolg van bezuinigingen door het vorige kabinet werden door de gemeente aangezuiverd met behulp van de algemene middelen. Nu wordt voor het eerst het tekort betaald met geld uit de gedecentraliseerde uitkeringen. Verder noemt het college als optie om dreigende tekorten op de reserve Wwb aan te zuiveren met behulp van de gelden uit het sociale domein. Dit zijn gelden die bestemd zijn voor de re-integratie van werklozen, voor de thuiszorg, voor de dagbestedingen van ouderen en gehandicapten, en tot slot voor de jeugdzorg. Ik herinner me weer even de motie van Sjaak Vrugt over de melkkoe. Eerst werd de Wwb als melkkoe gebruikt, nu dreigt de reserve te laag te zijn en wordt er andersom gemolken, namelijk uit het sociale domein. In de kadernota is afgesproken dat 2 miljoen wordt gereserveerd om de transformatie van het sociale domein te versnellen. Tijdens de bespreking van de kadernota is daar reeds ruim 2 ton van bestemd voor voorstellen die eerder ten laste horen te komen van de budgetten voor beheer en onderhoud en onderwijs. Van de aanvullende bestedingen die het college nu voorstelt, valt wederom een groot deel buiten het hek. Bovendien hebben deze bestedingen grotendeels een structureel karakter. Dat wil niet zeggen dat de SP alle voorstellen van het college afwijst, maar de SP vindt dat het uit een andere bron moet worden betaald. De decentralisatie ging gepaard met forse bezuinigingen, zoals maar liefst 40% op de thuiszorg, en toch houden we tientallen miljoenen over in het sociale domein. Dit is voor de SP onbegrijpelijk. Ik noem als voorbeeld de Huishoudelijke Ondersteuning. In 2015 is daar 2,3 miljoen euro op verdiend, in 2016 zelfs ruim 2,8 miljoen euro, in totaal is dit ruim 5 miljoen euro in twee jaar. Het lijkt op een succesvol verdienmodel van een commerciële onderneming. De vraag naar Huishoudelijke Ondersteuning neemt zelfs af, onder meer als gevolg van de hoogte van de eigen bijdrage. Haarlem heft dan ook, anders dan veel andere steden, de maximale eigen bijdrage die wettelijk mogelijk is. De SP dient een motie in om 1,25 miljoen te besteden aan een verlaging van de eigen bijdrage in de Huishoudelijke Ondersteuning, zodat de eigen bijdrage met 50% kan worden verlaagd en er weer meer van deze voorziening gebruik zal worden gemaakt. De SP is er niet alleen voor de minima, maar ook voor andere mensen met lagere middeninkomens en middeninkomens. Het geld voor het verlagen van die eigen bijdrage gaat dan naar de mensen die het echt nodig hebben en waar het geld voor is bestemd. Het geld kan betaald worden uit de structurele overschotten van de Huishoudelijke Ondersteuning.

Amendement 3: De huishoudelijke ondersteuning is geen melkkoe

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de gemeente Haarlem de maximale eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning heft, zodat een alleenstaande met een inkomen van 35.000 bruto per jaar voor de huishoudelijke ondersteuning een eigen bijdrage van 200 euro per maand moet betalen;
- de gemeente Haarlem ongeveer 2,5 miljoen aan eigen bijdragen HO per jaar ontvangt;
- veel andere gemeenten een lagere eigen bijdrage vragen;
- mede door deze hoge eigen bijdrage de vraag naar HO de afgelopen jaren in Haarlem zodanig is afgenomen dat er ultimo 2015 op de geormerkte uitkering een overschot was bijna 2,3 miljoen en eind 2016 een overschot van ruim 2,8 miljoen, dit ondanks de bezuiniging van 40% door het Rijk in 2014;

overwegende dat

- een te hoge eigen bijdrage Haarlemmers belet om gebruik te maken van een maatwerkvoorziening waar zij recht op hebben;
- daarom de eigen bijdrage dient te worden gehalveerd;
- op grond van de jaarrekening 2016 de gemeente Haarlem dan nog bijna 1,6 miljoen aan de HO overhoudt;

besluit het raadsbesluit als volgt aan te vullen

- aan het raadsbesluit een nieuw punt 4 toe te voegen, luidende:
 - De raad besluit de eigen bijdragen op de huishoudelijke ondersteuning te verlagen met 1,25 miljoen en deze verlaging te bekostigen uit het structurele overschot op de HO;
- de huidige punten 4 t/m 8 van het raadsbesluit te hernoemen in de punten 5 t/m 9,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de SP

Ik wil nog iets zeggen over achterstallig onderhoud aan gemeentelijke panden. De gemeente heeft als verhuurder het goede voorbeeld te geven en hoort zich te gedragen zoals een goede verhuurder betaamt. Het kan niet zo zijn dat, zoals we een keer in de commissie Ontwikkeling aan de orde hebben gehad, medewerkers van de SHDH geen huishoudelijke ondersteuning durven te geven in een gemeentelijk pand waarin een huurder is ondergebracht, omdat het daar te gevaarlijk is. Zelfs wethouder Botter sprak hier schande van. Aan achterstallig onderhoud moet dan ook voorrang worden gegeven boven normaal onderhoud. Uit de begroting blijkt dat de omvang van het achterstallig onderhoud aan gemeentelijke panden nog steeds niet bekend is. De oorzaak is, ondanks alle inspanningen van onder meer de heer Van Haga, dat de problemen bij de afdeling Vastgoed nog steeds niet voldoende zijn opgelost. Begin 2018 wordt de onderhoudsvoorraad eindelijk in beeld gebracht, maar de omvang van het achterstallig onderhoud wordt niet apart vastgesteld. De omvang van het achterstallig onderhoud dient nu eindelijk in kaart te worden gebracht en er dient een plan te komen om het in te lopen. De SP heeft daarvoor een motie.

Motie 12: Geen achterstallig onderhoud bij gemeentelijke panden

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de onderhoudsvoorraad vastgoed begin 2018 opnieuw in beeld wordt gebracht, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen onderhoud en achterstallig onderhoud;
- de omvang van het achterstallig onderhoud aan panden die het eigendom zijn van de gemeente daarom nog steeds niet bekend zal zijn;
- daarom ook niet bekend is wanneer de achterstand met betrekking tot dit onderhoud is ingelopen;

overwegende dat

- het woongenot van een huurder niet door achterstallig onderhoud mag worden aangetast en zeker de overheid zich aan deze wettelijke regel dient te houden;
- het inlopen van achterstallig onderhoud daarom prioriteit geniet;
- het dus zeer wenselijk is dat de omvang van het achterstallig onderhoud nu eindelijk eens wordt geïnventariseerd en dat een termijn wordt vastgesteld waarbinnen dit onderhoud zal zijn uitgevoerd;

draagt het college op om uiterlijk bij de kadernota 2018

- de raad te informeren over de aard en omvang van het achterstallig onderhoud aan panden die eigendom zijn van de gemeente;
- een plan vast te stellen met een tijdspad waarbinnen dit onderhoud zal zijn uitgevoerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de SP en Trots

De SP hecht grote waarde aan veiligheid. In de verkiezingsprogramma's voor de landelijke verkiezingen trok de SP het grootste bedrag uit voor de binnenlandse veiligheid. Wij vinden het schrijnend dat juist in de wijk waar de mensen zich het meest onveilig voelen, waar de top 40 van de veelplegers in Haarlem zich bevindt, er minder wijkagenten en handhavers zijn per duizend inwoners dan in de rest van Haarlem. Dit moet veranderen. De SP dient hierover twee moties in.

Motie 10: Meer handhavers in Schalkwijk

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- het percentage Haarlemmers dat zich veilig voelt in de eigen buurt gemiddeld 81% bedraagt, terwijl dat percentage voor de bewoners van Schalkwijk slechts 59% is;
- in Haarlem gemiddeld 1 wijkhandhaver op de 6.952 inwoners aanwezig is, in Schalkwijk slechts 1 wijkhandhaver op de 8.161 inwoners;
- in Schalkwijk nu 4 wijkhandhavers actief zijn; een verhoging van dit aantal van 4 naar 6 personen tot gevolg heeft dat er in Schalkwijk 1 handhaver per 5.461 inwoner aanwezig is;

overwegende dat

- meerdere oorzaken ten grondslag liggen aan het lagere percentage Schalkwijkers dat zich veilig voelt;
- een extra inzet van wijkhandhavers in Schalkwijk nodig is om het achterblijvende gevoel van veiligheid te verhogen;

draagt het college op om

6 november 2017

- het aantal wijkhandhavers in Schalkwijk in de loop van 2018 te verhogen van 4 tot 6 en daarvoor in de eerste bestuursrapportage van 2018 geld voor vrij te maken, en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de SP en de Actiepartij

Motie 11: Meer wijkagenten in Schalkwijk

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- het percentage Haarlemmers dat zich veilig voelt in de eigen buurt gemiddeld 81% bedraagt, terwijl dat percentage voor de bewoners van Schalkwijk slechts 59% is;
- in Haarlem gemiddeld 1 wijkagent op de 5.300 inwoners aanwezig is, in Schalkwijk slechts 1 wijkagent op de 6.500 inwoners;
- volgens het regeerakkoord extra geld is gereserveerd om het aantal wijkagenten te verhogen;

overwegende dat

- een extra inzet van wijkagenten in Schalkwijk nodig is om het achterblijvende gevoel van veiligheid te vergroten;

draagt de burgemeester op om

- wanneer Haarlem van het Rijk meer wijkagenten krijgt toegewezen er zorg voor te dragen dat het aantal wijkagenten in Schalkwijk per inwoner hoger is dan in de rest van Haarlem,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de SP en de Actiepartij

Het telen en verhandelen van softdrugs is een belangrijke oorzaak van criminaliteit, vaak van georganiseerde criminaliteit. De SP juicht het dan ook ten zeerste toe dat het nieuwe kabinet eindelijk experimenten met legale wietteelt wil toestaan. De gemeente Haarlem was de laatste jaren onder leiding van onze vorige burgemeester een aanvoerder in de strijd voor legale wietteelt. 90% van alle burgemeesters was het met die experimenten eens. Het kan niet zo zijn dat Haarlem niet aan de experimenten deelneemt. De SP dient hierover samen met de VVD een motie in.

Tot slot, voorzitter, het punt personeel en organisatie. Ook ik vind het jammer dat de wethouder er niet is. Maar liefst 30% van de formatie van de gemeente bestaat uit flexcontracten. Dat percentage kan veel lager. De wethouder stelt dat ieder werk dat naar zich laat aanzien twee of meer jaar duurt, gedaan moet worden door mensen met een vast contract. Bij de bespreking van de kadernota heeft hij al gezegd dat hij daar een draai in wil maken. Ik vraag de wethouder of hij met deze draai bezig is. Wij horen hierop graag een reactie van de wethouder, want anders komen we met een motie. De wethouder heeft tijdens de bespreking van de kadernota nog een andere toezegging gedaan. Hij heeft toegezegd dat de bodedienst een zelfstandig onderdeel blijft van de afdeling Facilitaire Zaken en dat vacatures worden ingevuld. Bode Ben is nu met een welverdiend pensioen en er volgen binnen een of twee jaar meer bodes. Wethouder, hoe staat het met de uitvoering van uw toezeggingen? Dank u, voorzitter.

[Het volgende amendement en de volgende motie zijn niet expliciet besproken, maar wel ingediend.]

Amendement 1: Een dolle brug, daar komen we op terug

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- er in de raad en onder de Haarlemmers geen draagvlak is voor de realisatie van de Dolhuysbrug;
- er zorgen zijn over de afhandeling van fietsverkeer bij de Kennemerbrug en het Kennemerplein;

besluit

- geen geld te reserveren voor realisatie van de Dolhuysbrug, en hiertoe GOB.60 Brug over de Bolwerken, te schrappen uit het investeringsplan;
 - deze post te vervangen door de nieuwe post: Verbetering fietsinfrastructuur Kennemerbrug en Kennemerplein,
- en gaat over tot de orde van de dag

Fractie van de SP

Motie 2: Prioriteit voor verkeersveiligheid

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- dat het aantal geregistreerde ongelukken, volgens de meest recente cijfers, gestegen is van 263 naar 378 per jaar;*
- herinrichting van wegen vooral gebeurt wanneer er een (technische) onderhoudszaak is;

overwegende dat

- verkeersveiligheid van de Haarlemmers belangrijker is dan de technische noodzaak;
- de gemeenteraad op dit moment niet over de informatie beschikt om hier integraal een andere afweging over te maken;

draagt het college op om

- met een uitgebreide analyse te komen
 - welke plekken in Haarlem (relatief) verkeersonveilig zijn;
 - bij deze analyse partners uit de stad, zoals Connexxion, de politie, en de fietsersbond, te betrekken;
- op basis van deze analyse
 - de raad begin 2018 een plan van aanpak voor de te leggen of en wanneer deze plekken worden heringericht,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de SP

* 2014 naar 2015, <https://cognos.swov.nl/ibmcognos/cgi-bin/cognos.cgi>

De VOORZITTER: Dank u wel. Het is misschien toch goed om nog even dit te zeggen. U weet allen waarom de wethouder er niet is. Hij zal er woensdag zijn en u zult antwoord krijgen op al uw vragen. Het lijkt mij niet nodig om iedere keer de afwezigheid van de wethouder te benoemen. De volgende fractie is die van de Partij van de Arbeid, de heer Fritz.

De heer FRITZ: Voorzitter, een fractie die een groot voorstander is van vaderschapsverlof en dat niet alleen in woord belijdt, maar ook in daad. Wat ons betreft kan de wethouder van zijn kind genieten. Gefeliciteerd daarbij!

Aan het begin van deze avond – mevrouw Van der Smagt noemde dit al – maakte mevrouw Van der Smagt haar debuut bij de begrotingsbehandeling namens de VVD. Ik feliciteer haar daarmee namens mijn fractie. Voor mij is het dit keer geen debuut, maar is het de laatste keer dat ik bij de begrotingsbehandeling het woord zal voeren. Na twaalf jaar is dit mijn laatste begrotingsdebat. Dit geldt ook voor een aantal van mijn fractiegenoten en het zal ook de laatste begrotingsbespreking zijn van onze wethouder, Joyce Langenacker, van wie wij in december, ongetwijfeld veel uitgebreider dan vanavond, afscheid gaan nemen. Dit stemt een klein beetje weemoedig. U zult mij daarom vast niet kwalijk nemen dat ik in mijn verhaal ook wat zal terugblikken, ondanks dat D66 het goede voorbeeld heeft gegeven om dit de laatste keer niet te doen. Ik ga dat wel een klein beetje doen. Dit past ook bij deze begroting, die opent met een terugblik “samen gedaan”.

De afgelopen vier jaar waren niet altijd makkelijk. Aan het begin van deze periode hebben we een aantal lastige keuzen moeten maken, want er moest nog fors bezuinigd worden. Het lijkt al weer zo ver weg. Het geld is er opeens weer, maar aan het begin van deze periode moesten we nog fors bezuinigen. Dat is nog maar drie en een half jaar geleden. Daarbij hebben we lastige keuzen gemaakt. Ik denk bijvoorbeeld aan de bezuiniging op onderhoud, die we gelukkig inmiddels weer helemaal hebben kunnen terugdraaien. Het is waar dat we een aantal jaar minder aan onderhoud hebben uitgegeven. Het nieuwe parkeerbeleid vinden wij een goed plan, maar er zijn ook een hoop mensen in de stad minder blij met deze keuze. Hier in de raad zijn we misschien weleens te vaak met onszelf bezig geweest. Ook ik zal me daar vanavond weer schuldig aan maken, dat zeg ik er eerlijk bij. Drie avonden vergaderen zoals deze week, is daarvan een voorbeeld. Ik hoop van harte dat de nieuwe raad het aandurft om de vergaderwijze eens echt te moderniseren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik begrijp werkelijk niet wat de vergaderingen in deze week te maken hebben met “we zijn wel erg met onszelf bezig”. Daar heeft de vergaderorde toch niets mee te maken? Die uitspraak verwijst naar de mentaliteit die hier wellicht in de gemeenteraad heerst.

De heer FRITZ: Ongetwijfeld ook dat, maar ik denk dat het ook niet helpt om drie avonden ter beschikking te stellen voor zo’n vergadering, die ook wel in twee avonden zou kunnen. Ik zeg er meteen eerlijk bij dat ik me daar ook schuldig aan maak, want als we drie avonden hebben en ik heb nog 35 minuten spreektijd, ga ook ik vanavond een langer verhaal houden. Als hier nu een kwartier had gestaan, had ik een korter verhaal gehouden. Laat ik mezelf als voorbeeld nemen. We kunnen dat volgens mij beter doen en ik roep de volgende raad op om dat te doen. We hebben daar in deze periode voorstellen voor gezien, die helaas in deze raad onvoldoende steun hebben gekregen. Ik denk dat de nieuwe raad er goed aan zal doen om dit wel te moderniseren.

De VOORZITTER: De heer Mohr wil interromperen.

De heer MOHR: Voorzitter, de heer Fritz zei dat na jaren van bezuinigen het geld weer terug is. Meneer Fritz, dat geld is er niet, want u geeft het gelijk weer uit. Sterker nog, u geeft ook nog een beetje extra uit. Dit resulteert in een schuld die zich in de komende

jaren slechts stabiliseert op een ongelooflijk hoog niveau van 477 miljoen euro, ondanks de bezuinigingen. Daar kunt u toch niet tevreden over zijn?

De heer FRITZ: Voor het eerst heeft de coalitie echt wat aan de schuld gedaan en daar ben ik trots op. Het is niet de hoogste prioriteit van mijn fractie geweest in het verleden, maar deze coalitie heeft dit goed gedaan. In tegenstelling tot eerdere coalities en colleges is er flink wat aan de schuld gedaan. Ik ben daar trots op. Wat mij betreft is het prima om deze op dit niveau te houden.

Als ik terugkijk op de afgelopen vier jaar, ben ik vooral trots. Trots op de resultaten die wij samen met u en anderen hebben kunnen boeken. De strijd voor gelijke kansen voor iedereen heeft de PvdA daarbij steeds gedreven, tegen de tweedeling. Dat zit echt in onze genen. Misschien wel zo veel dat mevrouw Van Zetten daar soms een beetje van moet zuchten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Houd u zich vooral met uzelf bezig!

De heer FRITZ: Er zijn weleens mensen die zeggen dat de sociaaldemocratie klaar zou zijn. Niets is minder waar! De strijd tegen de tweedeling is actueler dan ooit, zeker nu er steeds meer krachten zijn die van grootte verschillen en bevolkingsgroepen tegen elkaar opzetten. We zijn nog lang niet klaar, maar ik durf te stellen dat wij de afgelopen jaren in Haarlem de tweedeling hebben kunnen verkleinen. Laat ik u daarvan een paar voorbeelden geven. Wij trokken extra geld uit om armoede te bestrijden. Aan het begin van deze raadsperiode bleven veel minimagelden ongebruikt op de plank liggen. Onze wethouder, Joyce Langenacker, heeft de regelingen vereenvoudigd en zaken ingevoerd die de mensen echt helpen, zoals een kindbudget, het opkopen van schulden en de zorgverzekering zonder eigen risico. Minimageld komt nu geheel terecht bij de mensen die dat zo hard nodig hebben. Zo verkleinen wij de tweedeling tussen arm en rijk. Er is een reserve sociaal domein ingesteld, zodat er altijd voldoende geld beschikbaar is om Haarlemmers de zorg en ondersteuning te garanderen waar ze recht op hebben. Bij ons zie je dus geen taferelen zoals in Almere, waar aan het einde van het jaar het geld op is en jongeren geen jeugdzorg meer krijgen. Zo verkleinen we de tweedeling tussen ziek en gezond, tussen hen die het zelf wel redden en hen die een extra steuntje in de rug hard kunnen gebruiken. Ik voel mee met de SP die stelt dat er genoeg mensen zijn die dat steuntje kunnen gebruiken; die laten we natuurlijk niet voor zichzelf opkomen. We zien dat ook terug in de daden van dit college. Nog een voorbeeld. De gemeente sloot een lokaal sociaal akkoord met tientallen werkgevers over meer banen voor jongeren en mensen met een arbeidshandicap. Dit heeft onder meer geresulteerd in een goedlopend stagebureau in de Waarderpolder. We hebben in onze regio garantiebanen gerealiseerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente experimenteert met anoniem solliciteren om discriminatie op de arbeidsmarkt te voorkomen. Zo verkleinen we de tweedeling tussen zij die werken en zij die geen werk kunnen vinden.

Aan het begin van deze raadsperiode nam het aantal woninginbraken in met name Schalkwijk verontrustende vormen aan. Boerhavewijk behoorde zelfs even tot de buurten met de meeste inbraken in het hele land. Wanneer wij daar als partij langs de deuren gingen, hoorden wij deur na deur verhalen over inbraken, soms zelfs meerdere op hetzelfde adres.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt.

De heer VAN DEN RAADT: Het was misschien erg, maar niet zo erg. Het was de derde buurt van Nederland.

De heer FRITZ: Ik zei dat Boerhavewijk behoorde tot de buurten met de meeste inbraken in het hele land. U heeft gelijk en u weet het nog beter dan ik, want u woont in die buurt. Samen met politie, justitie, welzijn en buurtbewoners gaf de gemeente de veiligheid in Schalkwijk meer prioriteit, mét succes. Het aantal woninginbraken is daar inmiddels meer dan gehalveerd. Zo verkleinen we de tweedeling tussen veilige en onveilige wijken.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt heeft nog een interruptie.

De heer VAN DEN RAADT: Het kan natuurlijk ook gewoon toeval zijn dat je minder inbraken hebt, want mensen moeten na een tijdje toch eerst nieuwe spullen kopen voordat ze weer gestolen kunnen worden. Als u zo blij bent met deze afname, wat vindt u dan van het schokkende feit dat wijkagenten zeggen dat het hen “tot hier” zit? Ze zeggen dat ze vroeger 80% van hun tijd in de wijk rondliepen en nu nog maar 40% van hun tijd, omdat ze allemaal andere zaken moeten uitvoeren die niets te maken hebben met de functie wijkagent. Wat vindt u daarvan?

De heer FRITZ: Voorzitter, dat vind ik zorgelijk. Ik hoop dat het nieuwe kabinet extra geld beschikbaar stelt, zodat er weer meer wijkagenten kunnen worden aangesteld, die meer de straat op kunnen.

Tot slot een laatste voorbeeld. Inwoners krijgen steeds meer invloed op hun eigen buurt. Dankzij voorstellen van de Partij van de Arbeid is er een vast aanspreekpunt gekomen, die bewonersinitiatieven sneller door de ambtelijke molens helpt, en kunnen bewoners meepraten over prioriteiten voor politie en handhaving in hun buurt. Op initiatief van mevrouw Leitner en mijzelf wordt geëxperimenteerd met participatie via loting. Zo verkleinen we de tweedeling tussen mensen met veel en mensen met weinig invloed.

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Dit zijn allemaal heel mooie voorbeelden, mijnheer Fritz. Ik heb een vraag voor u. Ik heb netjes gewacht tot u uitgepraat was over de voorbeelden. U noemt het experiment “anoniem solliciteren bij de gemeente”. Wat zijn daarvan de resultaten?

De heer FRITZ: Heel toevallig heb ik laatst een uitnodiging gekregen vanuit de ambtelijke organisatie, omdat er nu wordt gewerkt aan een evaluatie daarover, om hierover mee te praten. Ik ben er ook heel benieuwd naar. Ik heb gezien dat er inderdaad vacatures uit zijn gezet waarbij dit is gebruikt. Wij hebben overigens zelf als fractie – u weet dat, want u was er toen nog bij – onze fractiemedewerkers via anoniem solliciteren geworven. Dit kostte veel werk, maar het heeft wel wat opgeleverd. Ik ben even benieuwd als u naar deze resultaten.

De heer AYNAN: U bent dus trots op iets waarvan u het resultaat nog niet weet?

De heer FRITZ: Nee. Ik heb gezegd dat we een aantal initiatieven hebben genomen om mensen gelijke kansen op werk te bieden. Dit vind ik een heel belangrijke daarvan. Toen u nog in onze fractie zat, was u hier een groot voorstander van. Ik hoop dat u dat nog steeds bent en dat we inderdaad een positieve evaluatie zullen zien. Dat weten we echter nog niet.

De heer AYNAN: Ik ben nog steeds een enorm groot voorstander van anoniem solliciteren en ik zal daarover in mijn bijdrage iets zeggen.

De heer FRITZ: Daarover zijn we het dan eens. Ik hoop dat de ervaringen heel positief zullen zijn. Mocht dit niet het geval zijn, laten we er dan samen voor strijden om het nog beter te maken.

Voorzitter, dit waren slechts enkele voorbeelden van hoe we de afgelopen vier jaar concrete resultaten hebben geboekt om de tweedeling tegen te gaan. Er is ook nog veel te doen. In het vervolg van mijn verhaal zal ik op drie thema's ingaan: zorg, werk en jeugd, klimaat en ongedeelde stad.

Ik begin met het sociaal domein: zorg, werk en jeugd. Bij de bespreking van de kadernota is besloten om 2 miljoen euro uit de reserve sociaal domein beschikbaar te stellen voor een aantal eenmalige innovaties en investeringen in werk, zorg en jeugd, in de meest kwetsbare Haarlemmers, die die hulp hard kunnen gebruiken. In deze begroting zal de raad een besluit nemen over de invulling daarvan. Het college stelt voor om 8 ton te gebruiken voor de invoering van een aantal wensen van onze raad – ik denk dat zowel oppositie als coalitie deze voorstellen herkennen – gelijke kansen op school, het toegankelijk maken van publieke gebouwen voor mensen met een beperking, opbouwwerk rond het project Lelie in Noord en het Odensehuis om mantelzorgers te ontlasten. Dit zijn voorstellen die wij van harte ondersteunen, omdat ze de tweedeling helpen verminderen. De keuze voor de overige 1,2 miljoen euro laat het college aan de raad. Dat was ook zoals we dat hadden afgesproken. Het college doet er wel enkele suggesties bij, zoals extra begeleiding van jongeren die hun school niet afmaken, extra inzet van de sociale wijkteams, intensieve begeleiding van statushouders naar werk, right to challenge in het sociaal domein en de ondersteuning van sociale initiatieven. Dit zijn goede ideeën die mijn fractie graag overneemt. Wij hebben echter ook een aantal andere wensen, mevrouw Leitner noemde ze ook al. Wij dienen daarom samen met D66, GroenLinks en het CDA een amendement in. Wij willen de succesvolle aanpak van jongeren met onoplosbare schulden uitbreiden naar gezinnen met jonge kinderen. Wij trekken daar 250.000 euro extra voor uit. Het is overigens een breder gedragen wens; de heer Aynan en anderen hebben hiervoor in het verleden ook al voorstellen gedaan. Wij willen hiervoor nu geld uittrekken. Ook maken we extra geld vrij voor de rolmodellenaanpak voor jongeren.

Amendement 6: Besteed de 2 miljoen een tikkie anders

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- er een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar is voor innovaties en investeringen in het sociaal domein;
 - het college aan de raad voorstellen heeft gedaan voor invulling, die voor het grootste gedeelte goed aansluiten bij de transformatie in het sociaal domein;
- overwegende dat
- de doelgroep minima inmiddels goed bereikt wordt en dat het ontwikkelen van een website/webshop voor minima voor 200.000 euro te duur is;
 - er op de onderdelen 'turnover project' en 'Winkel BUUV/VWC' besparingen mogelijk zijn voor elk 50.000 euro, waarbij deze toch kunnen worden uitgevoerd;
- verder overwegende dat:

- schulden hét probleem vormen waar veel Haarlemmers ondersteuning op nodig hebben en dat ook gezinnen met jonge kinderen daarbij bijzondere aandacht verdienen;
 - het Turnover project een interessante en intensieve werkwijze voor jongeren inhoudt, waarbij de aansluiting met Haarlemse groepen jongeren belangrijk is;
 - de rolmodellen-aanpak voor Schalkwijk verdere intensivering verdient, waaraan de samenwerkingspartners moeten kunnen bijdragen;
 - de begeleiding van statushouders in Amsterdam tot voorbeeld kan strekken. Deze kenmerkt zich door maatwerk, intensieve begeleiding en integraliteit;
- verzoekt het college om
- de doelgroep van het ‘fonds jongeren’ voor onoplosbare schulden uit te breiden met gezinnen met jonge kinderen;
 - bij de werving van jongeren voor het Turnover project extra aandacht te besteden aan deelname van jongeren uit Haarlem Oost en Schalkwijk met een strafblad;
 - de rolmodellen-aanpak in Schalkwijk te intensiveren;
 - voor de intensieve begeleiding statushouders naar werk gebruik te maken van de ervaringen die met de Amsterdamse aanpak zijn opgedaan en op korte termijn een notitie aan de commissie Samenleving te sturen waarin concreet wordt aangegeven hoe de aanpak in Haarlem hierop aangepast wordt;
- en besluit om beslispunt 3b te wijzigen in:
- b. Voor het tweede deel van het budget van € 2 miljoen de middelen als volgt te besteden:
 1. Turnover-project € 150.000,-
 2. Verbinding sport en sociaal domein € 30.000,-
 3. Ondersteuning Triple-ThreaT € 50.000,-
 4. Intensieve begeleiding statushouders naar werk € 355.000,-
 5. Extra inzet sociaal wijkteam € 200.000,-
 6. vervalt
 7. Innovaties: verbinding bedrijfsleven en zorg € 50.000,-
 8. Foam Haarlem € 25.000,-
 9. Begeleiding proces Right to Challenge € 35.000,-
 10. Verbinding cultuur en sociaal domein € 15.000,-
 11. Winkel BUUV/VWC € 40.000,-
 12. Ondersteuning sociale initiatieven en projecten € 30.000,-
 13. Verbreding aanpak onoplosbare schulden € 250.000,-
 14. Rolmodellen-aanpak Schalkwijk € 50.000,-
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de PvdA, D66, GroenLinks en het CDA

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Voorzitter, dank u wel. Het is terecht dat u mijn naam even noemt, mijnheer Fritz. Ik heb even naar het amendement gekeken. Het is ten eerste hartstikke goed dat u een kwart miljoen euro uittrekt voor extra schuldhelpverlening. Mijn twijfel zit in het feit dat u de doelgroep – we hebben het hier over jongeren met onoplosbare schulden; het zijn er 2700 in Haarlem – wil uitbreiden met jonge gezinnen. Waarom wilt u dat?

De heer FRITZ: Wij willen dat, omdat wij ook daar problemen zien en het ons verstandig lijkt om ook die groep erbij te betrekken. Als u daar anders over denkt, moeten we daar

wellicht inhoudelijk nader over spreken in de commissie Samenleving. Wij vinden het belangrijk dat de doelgroep wordt verbreed.

De heer AYNAN: Nog even, want we gaan er donderdag over stemmen. Ik vind het spreken hierover in de commissie mosterd na de maaltijd. Ik wil graag de focus expliciet bij jongeren leggen, omdat daar de grootste problemen liggen op dit moment én omdat daar de meeste winst valt te behalen.

De heer FRITZ: Wij vinden het belangrijk om ook die gezinnen met jonge kinderen erbij te betrekken, omdat juist die kinderen dan weer in een heel lastige situatie opgroeien. Dat zult u herkennen, denk ik. We stellen nu het geld beschikbaar, maar ik neem aan dat het college voorts met een invulling van dit geld zal komen. Het lijkt me beter om dat in de commissie te behandelen. Als u wilt, kom ik er in tweede termijn nog uitgebreider op terug en kan ik ook een specialist vragen wat de precieze argumentatie was. Het college stelt voor om 350.000 euro uit te trekken voor de intensieve begeleiding van statushouders naar werk. Dat is een goed idee, want werk brengt mensen met elkaar in contact en helpt om de tweedeling tussen statushouders en andere Nederlanders te verkleinen. Wij dienden hiervoor in 2015 al een motie in.

De VOORZITTER: De heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: Ik wil de Partij van de Arbeid een vraag stellen. Het zijn mooie dingen die er gebeuren voor die 2 miljoen euro, maar die 2 miljoen komt van binnenuit het hek en ik dacht dat de PvdA ook een voorstander was van het hek. Bij het project “ken uw klant” bijvoorbeeld is het grootste gedeelte betaald uit gelden voor de afdeling Sociale Zaken. Wij zijn het eens met wat er voor vluchtelingen gebeurt, maar we vinden dat het niet uit het sociaal domein moet worden betaald, zeker niet 100% en ook niet het grootste gedeelte. Het moet dezelfde verdeling zijn als in het project “ken uw klant”.

De heer FRITZ: Daar ben ik het dan niet mee eens. Wij zijn er voorstander van dat het geld dat is bedoeld voor zorg, werk en andere dingen binnen het sociaal domein beschikbaar blijft voor die groepen. Een vluchtelingenproject vinden wij heel goed binnen het sociaal domein passen. U zei in uw termijn dat u allemaal zaken ziet die over onderhoud gaan. Die zie ik niet in het pakket staan, anders had ik daar direct een punt van gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: Het slechten van drempels in publieke gebouwen om die toegankelijk te maken voor gehandicapten hoort volgens mij niet bij het sociaal domein, maar bij beheer en onderhoud. De motie “gelijke kansen” om kinderen in het primair onderwijs intensieve begeleiding te geven, hoort toch gewoon binnen de onderwijsbegroting te worden geplaatst?

De heer FRITZ: Het gaat ons erom dat het geld dat is bedoeld voor kwetsbare Haarlemmers ook voor die mensen gebruikt moet worden. Of het dan precies binnen het hek van de decentralisatie valt, vind ik minder interessant. Dat heb ik overigens ook al bij de kadernota gezegd. Het moet echter niet naar bakstenen gaan, naar lantaarnpalen of ondergrondse parkeergarages. Het moet naar deze mensen gaan. Dat gebeurt hier en daarop ben ik trots.

Ik wil nog iets meer zeggen over die 350.000 om statushouders aan het werk te helpen.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt heeft een interruptie.

De heer VAN DEN RAADT: U noemt veel dingen op waar het geld niet naartoe moet, gebouwen, bakstenen, lantaarnpalen, maar het viel me op dat u heel expliciet niet de openbare toiletten noemde.

De heer FRITZ: Bij dezen: de openbare toiletten hoeven van mij niet uit het sociaal domein gefinancierd te worden.

Nu ga ik echt een poging doen om het verhaal af te maken over de statushouders. Wij vinden dit een belangrijk onderwerp. In 2015 hebben wij al een motie ingediend getiteld “werk is de beste inburgering”. Inmiddels heeft Amsterdam een heel succesvolle aanpak ontwikkeld, waarin maatwerk en intensieve begeleiding centraal staan. Wij zouden graag zien dat het college niet opnieuw het wiel gaat uitvinden, maar het geld gebruikt om deze succesvolle Amsterdamse aanpak te kopiëren. Ik hoor hierop graag een reactie van het college.

De PvdA strijdt tegen tweedeling tussen mensen met vast werk en mensen met tijdelijke flexcontracten, weer zo’n tweedeling waar wij tegen opkomen. Wij vinden dat de gemeente daarbij het goede voorbeeld moet geven en een vast contract voor vast werk zou het uitgangspunt moeten zijn. Op pagina 198 van deze begroting stelt het college ernaar te streven de externe inhuur van personeel te beperken. Wij zien dat onvoldoende terug en dienen daarom vanavond een motie in, samen met GroenLinks en OPH, met een voorstel dat echt zoden aan de dijk zet. Wij willen dat de gemeente schoonmakers en andere facilitaire medewerkers weer in vaste dienst neemt. Zij horen er gewoon bij. Veel andere overheden zijn ons hierin voorgegaan.

Motie 8: Vast werk verdient een vaste Haarlemse baan

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de gemeente ook in 2018 ernaar streeft externe inhuur van personeel te beperken (zie programmabegroting 2018, pagina 196);

overwegende dat

- onnodige inhuur van personeel zoveel mogelijk moet worden teruggedrongen;
- de ingehuurde medewerkers, vooral onderin het loongebouw, een betere positie verdienen;
- elders andere overheden ertoe overgaan om ingehuurd personeel in facilitaire diensten zelf weer in dienst te nemen;

verzoekt het college om

- dat voorbeeld te volgen en schoonmakers en andere facilitaire medewerkers in dienst te nemen, zodra contracten met externe partijen aflopen;
- met dit doel voor de Kadernota 2018 een plan van aanpak uit te werken en aan de Raad te zenden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de PvdA, GroenLinks en OPH

De VOORZITTER: De heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: Mijnheer Fritz, u weet dat wij als SP daar hartstikke voor zijn. We vinden het fantastisch om schoonmakers in vaste dienst te nemen. Daarvoor zei u dat

er toch te veel flexcontracten zijn en dat vast werken beloond moet worden met een vast contract. Wat wilt u daar dan verder aan doen, aan die flexcontracten? Er zijn meer mensen met een flexcontract bij de gemeente, buiten de schoonmakers.

De heer FRITZ: Wij komen nu met dit concrete voorstel. Dat is heel bewust. We hadden er ook voor kunnen kiezen om weer hierover een motie in te dienen. Die zijn in het verleden vaker ingediend. In de eerste periode dat ik in de raad zat, zelfs nog een keer door de VVD. Een paar jaar later bleek er toch eigenlijk weinig te zijn veranderd. Wij willen nu concreet met deze groep beginnen. Ik had nog allerlei andere goede voorstellen, wellicht komen die in ons verkiezingsprogramma nog uitgebreider aan bod. Vanavond zeggen wij: laten we met deze groep beginnen en een concrete daad stellen. Later denken we graag met u over andere mogelijkheden na. Volgens mij staan we hier hetzelfde in.

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Dank u wel, voorzitter. Dit is een heel goed voorstel en een goed streven. Wilt u ook de schoonmakers die hier via Paswerk aan de slag zijn, in dienst nemen?

De heer FRITZ: Ja. Laat dat heel duidelijk zijn. Gelukkig is een groot deel van ons schoonmaakwerk aan Paswerk uitbesteed. Dat is al heel goed, want zo houden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk. Wij zeggen dat we zelf het goede voorbeeld moeten geven. Als die mensen bij ons vast werk komen doen, komen ze als ambtenaar in vaste dienst, krijgen ze het personeelsblad en gaan ze ook mee naar de personeelsuitjes. Ze zijn gewoon collega onder collega's.

Ik wil ook nog iets zeggen over het hek om de reserve sociaal domein. Ik denk dat het de SP dan misschien nog iets meer tegemoetkomt. Ook in deze begroting blijft er nog een forse reserve sociaal domein over. De volgende gemeenteraad zal moeten beslissen wat hiermee gebeurt, zo is al eerder afgesproken. Natuurlijk zal de verleiding groot zijn om dit geld te besteden aan allerlei andere goede doelen. Wat de PvdA betreft is geld voor zorg niet bestemd voor parkeergarages of lantaarnpalen, ik zei dit al eerder. Wij zullen ervoor blijven knokken dat dit geld beschikbaar blijft voor werk, zorg en jeugd. Ja, dat mag best iets ruimer dan de drie decentralisaties. Wij komen daarin ook de partijen die daarom vragen tegemoet. Het moet beschikbaar blijven voor kwetsbare Haarlemmers. Ik roep ook andere partijen op om de komende maanden duidelijk te maken wat ze met dit geld willen doen, zodat de Haarlemmers kunnen beoordelen bij wie het geld voor zorg, ook na de verkiezingen, in veilige handen blijft.

De VOORZITTER: Mevrouw Leitner heeft een interruptie.

Mevrouw LEITNER: Ik wil de heer Fritz bijvallen in zijn opmerking dat het iets breder is dan alleen zorg. We hebben bij de kadernota ook een investering gedaan in onderwijs vanuit die reserve sociaal domein.

De heer FRITZ: Daar stonden wij ook van harte achter.
Voorzitter, dat was het onderwerp sociaal domein. Ik ga naar het onderwerp klimaat.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt en dan de heer Garretsen.

De heer FRITZ: Ik ga nog niet naar het onderwerp klimaat.

De VOORZITTER: Nee, dat duurt nog even. De heer Van den Raadt.

De heer VAN DEN RAADT: Het is mooi dat het hier heel duidelijk wordt. U wilt hier een bekendmaking van andere partijen wat ze ervan vinden, zodat het bij de verkiezingen duidelijk is. Dat is heel leuk, maar daarna krijg je meestal coalitievorming – we hebben dat landelijk toen ook met de VVD en de PvdA gezien – en dan blijft er vaak weinig over van alle mooie beloften. Als u het heel duidelijk wilt hebben, betekent het dan dat als de PvdA een heel duidelijk standpunt heeft en andere partijen niet, dat u dan niet meedoet?

De heer FRITZ: Toen ik partijleider werd van de Partij van de Arbeid en na de verkiezingen moest onderhandelen, heb ik meegeholpen een coalitie mogelijk te maken zonder de VVD, zodat we een aantal van die compromissen niet hoefden te sluiten.

De VOORZITTER: De heer Garretsen wil ook nog een interruptie plaatsen.

De heer GARRETSEN: Ja, ik heb nog een opmerking over het sociaal domein. Voor de decentralisaties had de gemeente ook budget voor sociale zaken, voor zaken als opbouwwerk en buurthuizen. Het klinkt nu alsof er in het sociaal domein geld over is dat nu ook aan die andere sociale dingen kan worden besteed. Dit gaat wel ten koste van het percentage uit de algemene middelen dat we aan sociale zaken besteden. Het is toch een glijdende schaal en gaat daarmee toch in de richting van mevrouw Van der Smagt.

De heer FRITZ: Meneer Garretsen, ik aarzel een beetje. Volgens mij zijn wij het voor 99% gewoon eens. Nu kunnen we elkaar op links vliegen gaan afvangen over die ene procent, maar er zijn hier partijen in de raad – ik heb hier in deze periode steeds meer voor moeten knokken – die zeggen: laten we een groot deel van dat “sociaal domein”-geld aan andere dingen besteden, want er zijn toch ook problemen in het onderhoud, in het groen en bij al die andere onderwerpen. Laten wij niet over die ene procent met elkaar gaan bekvechten, maar laten wij samen de strijd aangaan tegen de partijen die minder geld willen uitgeven aan het sociaal domein.

De heer GARRETSEN: Ik ben het in zoverre eens met uw betoog, dat we voor een groot deel gemeenschappelijke uitgangspunten hebben en sociaal willen zijn. U heeft het over 1%, maar 1% op een begroting van zoveel honderd miljoen is toch weer een flink bedrag. Elke paar miljoen euro die we aan sociale activiteiten kunnen besteden, aan de basisinfrastructuur en noem het hele rijtje maar op, is voor de SP waardevol.

De heer FRITZ: Daar zijn we het dan helemaal over eens.

Ik ga nu een poging doen om naar dat andere ontzettende belangrijke onderwerp te gaan: het klimaat. In de kadernota is al besloten om 1,5 miljoen euro extra te investeren om Haarlem versneld klimaatneutraal te maken. Dat is een compliment waard voor iemand die daar hard voor heeft gevochten, onze wethouder Duurzaamheid. Ik heb er toen voor gepleit om dit geld zo in te zetten dat het ook de tweedeling helpt te verminderen. Een goed geïsoleerde sociale huurwoning zorgt immers voor lagere woonlasten voor mensen die het al niet breed hebben. Slimme investeringen in duurzaamheid kunnen extra banen opleveren voor Haarlemmers die nu nog aan de kant staan. Dankzij dit nieuwe kabinet gaat de energierekening de komende jaren maar liefst 220 euro extra omhoog. Voor mensen met een kleine beurs is dit een enorm bedrag, zeker bovenop wat dit nieuwe kabinet verder nog in petto heeft, zoals duurdere boodschappen en hogere zorgkosten. Ja, na een paar jaar kan ik dit nu ook een keer zeggen. Dit maakt het extra urgent om in Haarlem meer te doen om de energiekosten voor deze mensen te beperken. Wij willen en

daarvoor zullen we in ons verkiezingsprogramma enkele voorstellen doen, maar ik wil ze hier ook noemen, dat binnen tien jaar alle sociale huurwoningen zo goed geïsoleerd zijn dat ze voldoen aan het hoogste energielabel dat er is. Het college moet daarvoor bindende afspraken maken met de corporaties. Dat kan echt beter dan nu. Daarnaast willen wij dat de gemeente aan het begin van de komende raadsperiode, in navolging van het succesvolle lokaal sociaal akkoord, een lokaal klimaatakkoord sluit met zo veel mogelijk partijen: ondernemers, corporaties en alle andere daarbij betrokken partijen. Daarin kunnen afspraken worden gemaakt over hoe wij lokaal gaan voldoen aan de afspraken uit het klimaatverdrag van Parijs.

De VOORZITTER: De heer Visser heeft een interruptie.

De heer VISSER (CU): Ik ben het helemaal met u eens, maar als we echt al die woningen in zo'n korte tijd duurzaam willen maken, is daar veel geld voor nodig. Ik geloof dat u ergens een voorstel hebt liggen om ergens een fonds te vormen, maar dat zal niet genoeg zijn. Ik leg ook aan u de vraag voor: als u de 4 miljoen van de popschool zou kunnen besteden aan het verduurzamen van de woningen, zodat de energielasten van de mensen in sociale huurwoningen omlaaggaan, wat is dan voor u belangrijker, de popschool of deze verlaagde energielasten?

De heer FRITZ: Wij vinden die popschool belangrijk om allerlei andere redenen. Ik vind het een beetje een valse tegenstelling. Gelukkig is er nog meer geld te verschuiven in de begroting. Laat ik ook iets aardigs zeggen over het kabinet. Het kabinet gaat ook hiervoor extra geld uittrekken. Laten we daar als Haarlem van meeprofiteren.

De VOORZITTER: De heer Bloem.

De heer BLOEM: Voorzitter, ik sta er een beetje dubbel in. Aan de ene kant ben ik heel blij met deze woorden van de Partij van de Arbeid, maar ik heb de PvdA dan toch in de afgelopen jaren een beetje gemist. Of het nu gaat om de uitvoering van een raadsbreed raadsinitiatief om juist die renovaties een extra stimulering te geven, juist voor mensen met een kleine beurs, of als het gaat om een motie die wij bij deze kadernota nog hebben ingediend om echt wat geld uit te trekken voor duurzame renovaties. In beide gevallen hebben we uw steun gemist. Het valt mij toch erg op dat altijd naarmate de verkiezingen dichterbij komen, de PvdA socialer gaat klinken.

De heer FRITZ: Als je verkiezingen wilt winnen, is helaas klimaatverandering en duurzaamheid niet het thema waarmee je kunt winnen. Helaas zijn de kiezers niet op dit onderwerp te winnen. Desondanks vindt mijn fractie dit heel belangrijk en daarom houd ik dit verhaal.
Ik sluit af met het laatste onderwerp.

De VOORZITTER: Iedereen probeert u zo lang mogelijk aan het woord te houden en de heer Smit doet nu een poging.

De heer SMIT: Ja, ik vind het geweldig om meneer Fritz te horen. U zegt net dat duurzaamheid en groen niet echt een issue is in de verkiezingsstrijd. Bent u nu even een gezellig spelletje aan het spelen of bent u nu aan het proberen om uw kiezerstal verder omlaag te brengen? Nee, u denkt dat u hiermee goed in de markt staat, meneer Fritz, dus niet van die gekke dingen zeggen.

De heer FRITZ: Ik meen echt wat ik zeg. Ik vind het heel jammer dat het onderwerp klimaatverandering en duurzaamheid, waar ik wel degelijk een warm hart voor heb, niet echt het eerste onderwerp is om kiezers te overtuigen. Ik vind dat wel heel jammer, maar ik meen dat wel echt.

De heer SMIT: Wel het tweede dan?

De heer FRITZ: Ik hoop het van harte, want dat zou betekenen dat wij iets meer aandacht krijgen van de inwoners uit onze stad en van de Nederlanders in het algemeen. Ik help het u hopen. Ook als het het laatste onderwerp is, vind ik dat het de verantwoordelijkheid van ons als politici is om dit onderwerp aan de orde te stellen, ook als er geen kiezer mee valt te overtuigen.

De VOORZITTER: Mevrouw Huysse.

Mevrouw HUYASSE: Ik ben een beetje verrast door de stelligheid van de heer Fritz dat klimaat en duurzaamheid niet echt een thema zou zijn. Ik ben blij dat de PvdA dat inmiddels wel ziet, want het is blijkbaar nu een betoog waard. U bent zich dus langzamerhand ook aan het realiseren dat in de toekomst meer aandacht nodig is voor dit onderwerp. U bent dus ook eventueel bereid om daar meer energie, geld en aandacht aan te besteden?

De heer FRITZ: Mevrouw Huysse, kunt u mij één onderwerp noemen uit de afgelopen periode waarover u op het gebied van duurzaamheid een voorstel hebt ingediend dat wij niet hebben gesteund?

Mevrouw HUYASSE: Dat vroeg ik niet.

De heer FRITZ: U wekt de suggestie dat wij minder duurzaam zouden zijn dan GroenLinks. Ik geef eerlijk toe dat u landelijk misschien duurzamer bent dan mijn partij, helaas. Maar lokaal hebben wij volgens mij niet een voorstel van GroenLinks op het gebied van duurzaamheid niet gesteund. Ik vind daarom die suggestie niet helemaal terecht.

Mevrouw HUYASSE: Zo meteen hoop ik dan ook op uw steun voor mijn betoog.

De heer FRITZ: Daar kunt u op rekenen. Wij komen in ieder geval met voorstellen. Wij hebben van D66 mooie duurzame voorstellen gezien en zelfs de VVD is al jaren in Haarlem een duurzame partij op sommige gebieden, hoewel het jammer is dat ze daarna weer al die auto's door de straten laten rijden. Het komt wel ooit goed, misschien. Voorzitter, zal ik dan toch naar het laatste onderwerp gaan?

De VOORZITTER: Ik denk dat u een poging moet doen. De heer Fritz.

De heer FRITZ: Ik sluit af met de ongedeelde stad. Hoewel wij trots zijn op geboekte resultaten, vinden wij dat er op dit thema nog wel meer kan gebeuren. De woningnood in Haarlem is nog altijd groot. Er zijn in deze periode extra woningen gebouwd en afspraken gemaakt voor de toekomst. Er worden de komende jaren 1900 sociale huurwoningen toegevoegd, waarvan 1200 aan de westkant van de stad. Dat is een goede stap, maar wat de PvdA betreft nog echt onvoldoende.

De VOORZITTER: De heer Smit heeft een interruptie.

De heer SMIT: Nu even precies worden, meneer Fritz. Er zijn extra woningen gebouwd, nee, er zijn wóningen gebouwd. In relatie tot de beoogde getallen is het alleen maar minder geweest. Ik wil graag uw uitleg van dat “extra” horen.

De heer FRITZ: Ik zou oprecht niet uit mijn hoofd weten hoeveel woningen er in de afgelopen jaren zijn gebouwd. Ik weet wel dat het aantal woningen in Haarlem is toegenomen in deze periode. Daar kunnen we het over eens zijn. Er zijn extra woningen gebouwd.

De heer SMIT: Nee, meneer Fritz, er zijn wóningen gebouwd, wóningen!

De heer FRITZ: Het aantal woningen is aan het einde van deze periode veel groter dan aan het begin van deze periode – ik begrijp deze semantische discussie niet helemaal – en dan zijn er dus extra woningen gebouwd. Volgens mij zijn we het hierover eens, want mijn betoog is dat dit veel en veel te weinig is. De ambitie moet echt omhoog.

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Dank u wel, voorzitter. Hoor ik het goed dat de heer Fritz zegt dat de komende jaren het aantal sociale huurwoningen zal toenemen?

De heer FRITZ: Dat heeft u mij niet horen zeggen. Ik heb verteld hoeveel sociale huurwoningen er de komende jaren worden toegevoegd. Dat zijn er 1900, dit staat gewoon in de stukken van het college, waarvan er 1200 aan de westkant van de stad. Het aantal sociale huurwoningen neemt daarmee af, omdat er nog altijd verkocht en gesloopt wordt.

De heer AYNAN: Aha, dus het totaalaantal sociale huurwoningen zal afnemen.

De heer FRITZ: Wat ons betreft niet. Als u mij nu twee zinnen meer laat spreken, zou ik u vertellen wat het voorstel van mijn partij is.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Fritz nu zijn verhaal afmaakt, zonder verdere interruptie.

De heer FRITZ: Dat is dan jammer, maar misschien aan het einde van mijn verhaal. Wat ons betreft moet de ambitie omhoog. We hebben daarbij bij de kadernota de VVD gesteund. Wij denken dat er in de komende tien jaar 15.000 woningen bij kunnen komen. Dat zijn ook de getallen die de VVD noemde. Wat ons betreft zal de helft daarvan sociaal zijn. Dan voeg je namelijk écht sociale huurwoningen toe en dan doe je écht iets aan de woningnood. In ons verkiezingsprogramma zullen wij daarvoor heel concrete voorstellen doen. We kunnen echter ook nu al meer doen. Daarvoor doen wij vanavond een voorstel. Wij zien dat ondanks alle mooie ambities en afspraken het realiseren van sociale huurwoningen in het centrum en aan de westkant van de stad nog onvoldoende van de grond komt. Soms is er sprake van een onrendabele top waardoor sociale huurwoningen, met name onder de aftoppingsgrens, voor mensen die echt een kleine beurs hebben, niet kunnen worden gerealiseerd. Tegelijkertijd zien we dat de inkomsten vanuit de grondexploitaties gelukkig weer toenemen door de aantrekkende economie. Wij dienen daarom samen met GroenLinks, OPH, de ChristenUnie en Trots een motie in om,

wanneer de grondopbrengst hoger uitvalt dan nu is voorzien, dit geldt in te zetten voor het mogelijk maken van sociale huurwoningen onder de aftoppingsgrens. Dit is een heel concreet middel waardoor extra sociale huurwoningen kunnen worden gerealiseerd, ook aan de westkant. Dit is iets waarover we vandaag al kunnen beslissen.

Motie 7: Sociale huur: van kind van de rekening naar volwassen groei

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- ondanks de doelstellingen geformuleerd in het coalitieprogramma en de woonvisie, de realisatie van sociale huurwoningen nog onvoldoende van de grond komt in het centrum en de westkant van de stad;
- als ontwikkelaars plannen indienen met sociale huur, dit zelden huurwoningen zijn onder de aftoppingsgrens (= tot de huurtoeslaggrens);
- de wachtlijsten voor sociale huurwoningen nog steeds oplopen en de wachtduur hierdoor onacceptabel lang is;
- in de Woonvisie 2017-2020 een doelstelling is opgenomen om de komende vijf jaar 1200 sociale huurwoningen te realiseren aan de westkant van Haarlem vanuit het breed gedragen principe ‘Ongedeelde Stad’;

overwegende dat

- het weerstandsvermogen van de stad op orde is;
- de markt voor vastgoed en grond, met name voor wonen, in de lift zit;
- er bij sociale huur in het goedkope segment onder de aftoppingsgrens, in het centrum en Haarlem-West sprake kan zijn van een onrendabele top;
- de grondexploitaties (GREX) bedoeld zijn om de beleidsdoelen te realiseren;

verzoekt het college om

- uiterlijk eind januari 2018 een voorstel voor te leggen aan de raad, zodat daar waar de grondopbrengsten bij verkoop voor woningbouw hoger uitvallen dan de nu opgestelde ramingen en toekomstige ramingen, de meeropbrengst in te zetten voor:
 - daar waar nodig voor het mogelijk maken van realisatie sociale huurwoningen beneden de aftoppingsgrens, indien er sprake is van een onrendabele top;
 - het vormen van een fonds dat als doelstelling kent het realiseren van sociale huurwoningen binnen woningbouwontwikkelingen aan de westkant van de stad en in het centrum;
 - zodat het fonds zowel kan bijdragen aan het verbeteren van grondexploitaties bij particuliere ontwikkelingen (verminderen/wegnemen onrendabele top) als bij het wegnemen van een negatieve GREX bij de ontwikkeling van gemeentegrond, bedoeld om sociale huur te realiseren onder de aftoppingsgrens,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de PvdA, GroenLinks, OPH, Trots en de ChristenUnie

Voorzitter, de ongedeelde stad is voor ons meer dan alleen woningbouw. Het gaat ook om de spreiding van voorzieningen om de tweedeling tussen wijken te verminderen. Wij zijn er trots op dat het in deze begroting is gelukt om het nieuwe popcentrum, helaas voor de tegenstanders ervan, te vestigen in het Slachthuis in Haarlem Oost. Zo steunen we niet alleen de vele popartiesten die onze stad rijk is, maar geven we ook de slachthuisbuurt een belangrijke boost.

Tot slot dienen wij nog een motie in die ook een culturele impuls kan vormen voor veel wijken. In verschillende steden in binnen- en buitenland worden leuke gevels inmiddels

opgefleurd door prachtige muurschilderingen. Wij willen dat ook Haarlem hiermee actief aan de slag gaat. Samen met GroenLinks dienen we daarover een motie in.

Motie 9: Haarlem goes Mural

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- murals (muurschilderingen) al gemaakt werden in 30.000 v. Chr. en een bijzondere kunstvorm betreft die steeds vaker en beter verankerd raakt in steden op buitenmuren van gebouwen;
- murals, net als andere vormen van kunst in de openbare ruimte, o.a. de aantrekkelijkheid van de gebouwen en de omgeving versterken, een positief effect hebben op de uitstraling en sfeer van de buurt/gebouw, het de sociale cohesie bevordert, het een verrijking van de identiteit van de plek is, het tevens het cultureel toerisme versterkt, ... en bovenal ... het voor iedereen is;
- in vele steden binnen en buiten Nederland deze bovengenoemde toegevoegde waarden van murals en andere vormen van openbare kunst onderkend worden en er dan ook structureel budget voor beschikbaar wordt gesteld;
- er prachtige voorbeelden zijn te vinden van murals in bijvoorbeeld Berlijn, Rotterdam, Philadelphia, Belfast, Quito, Johannesburg en in dé Mural-hoofdstad Heerlen! (<https://heerlenmurals.nl>);
- er in Haarlem (bekend staand als cultuurstad!) echter al jaren geen budget is voor nieuwe kunstopdrachten zoals bijvoorbeeld voor murals;

overwegende dat

- in 2011 door de Raad het raadsstuk: Herziening beleid kunst in de openbare ruimte, is vastgesteld, waarin als besluitpunt opgenomen stond: ‘.. de mogelijkheden van een percentageregeling uit te werken en deze op een later tijdstip aan de raad voor te leggen (maximaal 1% van het budget van gebiedsontwikkelingen of grote projecten in de openbare ruimte beschikbaar te stellen voor Kunst in de Openbare Ruimte);
- door de crisis deze verordening echter nog niet is voorgelegd en besproken;
- van belang is dat budget voor kunst in de openbare ruimte, zoals voor murals, op de begroting van het Cultuurprogramma terecht komt zodat het daadwerkelijk beschikbaar blijft voor die doelstelling. Dat de kunstopdracht gegeven wordt voor de locaties waar er behoefte aan is, waar het iets toevoegt (dus niet per se gebonden aan de locatie waar het percentage wordt toegepast);

verzoekt het College om

- murals in de openbare ruimte te stimuleren door locaties in Haarlem te inventariseren die geschikt zijn voor het realiseren van murals;
- een prijsvraag uit te schrijven voor kunstenaars om voor deze plekken murals te ontwerpen op duurzame en milieuvriendelijke wijze;
- voor de kadernota het voorstel Verordening percentageregeling aan de Raad voor te leggen. Om hiermee structureel, jaarlijks budget beschikbaar te stellen voor murals en voor andersoortige kunst in de openbare ruimte,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de PvdA en GroenLinks

De VOORZITTER: De heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: Ja, u bent al naar het volgende onderwerp overgestapt, maar ik wil het nog even over de ongedeelde stad hebben. Ook de SP vindt een ongedeelde stad heel belangrijk. Terecht zei u dat het meer is dan wonen, maar u noemde niet het onderwijs. Wat is het standpunt van de Partij van de Arbeid over de segregatie in het onderwijs?

De heer FRITZ: Daar zijn we tegen, maar dat is algemeen bekend. Wij kiezen altijd voor een beperkt aantal thema's voor deze vergadering. Dit wil niet zeggen dat we het onderwijs niet belangrijk vinden. Ik heb daarover bijvoorbeeld tijdens de bespreking van de kadernota een uitgebreid verhaal gehouden. Vandaag komt dit onderwerp niet in mijn verhaal voor. Uiteraard zijn wij tegen segregatie in het onderwijs.

De heer GARRETSEN: Ik ben heel blij om dat te horen, voorzitter.

De heer FRITZ: Als ik iedereen vandaag zo makkelijk blij kan maken, wordt het een heel leuke avond. Helaas ben ik al bijna klaar.

De VOORZITTER: Ik was net even inconsequent en wordt nu meteen afgestraft, want nu komen er ook andere interrupties. Ik geef beiden die dat nu willen nog het woord. Daarna wil ik graag dat de heer Fritz zijn verhaal afmaakt. Als er dan nog interrupties zijn, volgt er nog ruimte voor. Eerst nu de heer Visser.

De heer VISSER (CU): Ik wil de heer Fritz danken voor de mooie plaatjes, de murals. Ik heb weer een nieuw woord geleerd. Oh, ze zijn van mevrouw Schopman, hartelijk dank. Op zich vind ik het een sympathieke motie, maar wat ik dan jammer vind, is dat u gelijk weer met die 1% komt. Bij elk project dat we in Haarlem gaan doen, ook voor die sociale woningen van u, moeten we 1% reserveren voor kunst. Nu heb ik u net een heel bevlogen verhaal horen vertellen over de sociale inzet van de PvdA, over woningbouw en duurzaamheid, maar dan denk ik: die 1% kunnen we toch beter aan dat soort thema's besteden dan aan die kunstprojecten, naast de meer dan 10 miljoen euro per jaar die we al aan kunst uitgeven?

De heer FRITZ: Daarover ben ik het echt oneens met u. Dat zit ook echt in onze genen. Al zolang als wij bestaan, komen we aan de ene kant op voor gelijke kansen, dat is absoluut belangrijk, maar aan de andere kant – nu gaan mensen misschien nog harder zuchten in deze zaal – voor verheffing via cultuur. Wij vinden cultuur ontzettend belangrijk. Wij vinden dat juist in wijken waarin weinig cultuur aanwezig is, je in de openbare ruimte cultuur moet toevoegen. Ik ben het fundamenteel met u oneens dat cultuur, want dat hoor ik toch tussen de regels door, een soort luxe is en dat andere dingen belangrijker zijn. Mijn partij denkt daar al ruim honderd jaar totaal anders over en daar ben ik trots op.

De heer VISSER (CU): Volgens mij zijn we het meer eens dan u denkt. U heeft het over verheffing van cultuur en uw hele motie gaat over kunst van onderop. Het inventariseren van locaties en het organiseren van een prijsvraag, hoeft vrijwel niets te kosten. Dat is juist een voorbeeld van de verheffing van cultuur van onderop. U koppelt er echter, geheel los ervan en zonder enige argumentatie, aan dat we 1% uit elk project dat we in Haarlem gaan doen, in allerlei kunstprojecten moeten gaan stoppen. Dat is precies tegenovergesteld aan die murals die u voorstelt, wat ik op zich best een aardig voorstel vind dat zonder veel kosten de stad kan verlevendigen. Waarom moet hier zo veel geld in worden gestopt? Het is een contradictio in terminis.

De heer FRITZ: Het zijn eigenlijk twee verschillende dingen. Die 1% is een toezegging die door het vorige college aan deze raad is gedaan, maar die nooit is nagekomen. Wij vragen nu om hiervan beleid te maken. Waarschijnlijk komen er op dit beleid allerlei uitzonderingen en maatwerkoplossingen, dat is allemaal prima. Laat het college hiervan beleid opstellen. Het hoeft overigens niet alleen naar murals te gaan, want dan komen er wel heel veel muurschilderingen in de stad. Dat zou mevrouw Schopman prachtig vinden, maar er is nog andere kunst in de openbare ruimte voorstelbaar. Wij denken dat het een verstandig voorstel is. Als u het iets wilt aanpassen om ervoor te kunnen stemmen, moeten we wellicht tussen nu en donderdag er even samen naar kijken hoe we uw steun wel kunnen krijgen. Ik zie mevrouw Schopman heel lastig kijken, dus ik vrees dat het een lastig verhaal gaat worden.

Voorzitter, ik rond af als dat kan.

De VOORZITTER: Ik zie dat de andere interruptie is verdwenen. Ik zou zeggen, gaat u verder, gaat u verder.

De heer FRITZ: Ik vat samen. U heeft heel vaak het woord “tweedeling” in mijn verhaal gehoord. Dat is heel bewust. Voor gelijke kansen voor iedereen en tegen de tweedeling, dat is wat mijn fractie en mij persoonlijk de afgelopen jaren heeft gedreven. Wij hebben daarin samen met anderen mooie resultaten geboekt, die de tweedeling in onze stad daadwerkelijk hebben verminderd. Ook deze begroting draagt bij aan het verminderen van deze tweedeling. Wij steunen deze begroting van harte. We zijn echter nog niet klaar. De strijd tegen de tweedeling blijft onverminderd nodig, ook in de komende raadsperiode, zodat wonen in Haarlem voor iedereen betaalbaar blijft en niet alleen voor de happy view, zodat iedereen meeprofiteert van investeringen in een klimaatneutrale stad, ook mensen met een kleine beurs, zodat geld voor de meest kwetsbare Haarlemmers ook voor hen beschikbaar blijft en niet wordt uitgegeven aan parkeergarages of lantaarnpalen. Dit lijkt mij een mooie inzet voor de verkiezingen van maart volgend jaar. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Hoewel wij nog maar vier partijen hebben gehad, denk ik dat het toch tijd is om even te pauzeren voor een kop koffie. Dan kijken we daarna hoeveel tijd we nog nodig hebben voor de rest.

[Schorsing.]

De VOORZITTER: Dames en heren, wij hebben volgens mij nog een aardig aantal sprekers af te werken. Ik stel voor dat we weer gaan beginnen. Wilt u allemaal uw plaats innemen en vooral uw onderlinge gesprekken staken? De volgende spreker is al gaan staan. Ik heropen de vergadering en het woord is aan de heer Smit van de Ouderen Partij Haarlem.

De heer SMIT: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Geacht college en geachte raad, de programmabegroting 2018-2022, met daarin de komende begroting voor 2018, is het afscheidsdocument van deze coalitie aan de volgende. Het is daarmee ook een erfenis voor de komende coalitie. Dat vraagt om enige analyse over de degelijkheid van de begroting 2018, de meerjarenbegroting en de beheersinstrumenten. Op het afscheid van Ben Hoogendoorn zei een Haarlemmer tegen mij: “De coalitie heeft twee kleine dingen vergeten te doen: huizen bouwen en banen creëren.” Op dezelfde dag sprak ik iemand die constateerde dat wij de deur openzetten voor Amsterdammers om zich in Haarlem te vestigen en dezelfde deur openhouden om Haarlemmers met een kleinere beurs buiten de

stad te zetten. D66-wethouder Van Spijk heeft dat laatste als geen ander vormgegeven door in vele nieuwbouwprojecten, het laatst nog bij het project Gonnetsstraat, de sociale huurwoningen uit te programmeren. Ooit wordt er in Haarlem-West een concentratie van sociale huurwoningen beloofd en blijken we niets te hebben geleerd van de beperkt gedifferentieerde bouwwijze in Schalkwijk. In het coalitieprogramma staat op pagina 9: “ten tweede blijft van het totale aantal huurwoningen in Haarlem 30% sociale huurwoningen gegarandeerd.” Dat is best wel een slimme tekst als je hem iets verkeerd wilt lezen, want zoals het er staat, hoeft er geen sociale huurwoning bij te komen als je alleen maar koopwoningen in de markt zet. Dan snap je misschien ook beter de opdracht die wethouder Van Spijk denkt meegekregen te hebben. Het is jammer dat deze tekst verkeerd geïnterpreteerd is. Er had natuurlijk eenduidig moeten staan dat gegarandeerd 30% van alle woningen in Haarlem sociale huurwoningen zijn. Dan had onze wethouder het goed begrepen.

Ik presenteer enkele beeldende getallen over wonen. Van 2015 naar 2018 groeit het aantal huishoudens met 5% en het totaal aantal woningen met 2,2%. Het aantal sociale huurwoningen daalt gestaag – ik heb al wat zorgen gehoord vanavond – van 21.750 in 2015 naar onder de 21.500 in 2018, met indachtig, nogmaals gezegd, een groei van het aantal huishoudens met 5%. De corporaties hebben het over 21.620 huizen in 2018. Ik moet dat eerst zien, voordat ik het ga geloven. Om ervoor te zorgen dat de wachtlijst voor een sociale huurwoning in de periode 2014-2015 niet zou zijn gaan stijgen, hadden er tussen 2014 en 2018 meer dan 1000 sociale huurwoningen meer moeten zijn gebouwd in Haarlem. Dat is niet gebeurd. Het is dus ook niet zo gek dat de wachttijd voor een sociale huurwoning met meer dan 20% is toegenomen in vier jaar. Het percentage sociale huurwoningen zit in 2018 inmiddels ruim onder de 29% en het daalt de komende jaren nog verder, op basis van ingezet beleid in deze coalitieperiode. Eigenlijk kun je constateren dat de coalitie toch is gaan leven naar de dubbelzinnige tekst in “Samen Doen!”.

In plaats van je een beetje te gaan zitten schamen in een hoekje, laat dit college nu zijn tanden zien en worden zeer kwetsbare huurders, daarbij ook onvolledige gezinnen met jonge kinderen, uit de Waarderpolder weggejaagd, waarvoor geen alternatief in Haarlem is. Er is dus toch wat bereikt op de woonmarkt en ongetwijfeld gesteund door 2x modaal in de coalitie. Het is fantastisch om te zien hoe dit college zijn prioriteiten kiest. Wij hebben hierover een vraag: Kan het college toelichten hoe huurders, die vaak ten einde raad in de Waarderpolder terecht zijn gekomen, door de gemeente worden gefaciliteerd in vervangende huisvesting? OPHaarlem waagt een gokje naar het antwoord: Wij kunnen illegale huurders in de Waarderpolder niet faciliteren, want wij kunnen geen uitzondering maken. Deze illegale huurders kunnen zich melden bij Woonservice of gewoon in de vrije sector een woning zoeken. En dan zijn we van het probleem af, geacht college. Kun je nu zeggen dat de coalitie failliet is gegaan op de huisvestingsprestatie? Alhoewel er toch één stijging is gerealiseerd, namelijk die van de wachttijd, stelt OPHaarlem dat de coalitie hierop failliet is gegaan.

Ik heb een vraag die aansluit bij de motie van de PvdA. Kan het college aangeven waar in de begroting bij grondopbrengsten in 2018 en komende jaren, een duidelijk lagere dan de maximale opbrengst wordt geraamd om zo sociale woningbouw te kunnen realiseren? Dat overzicht zien wij graag over een paar dagen,

En hoe staat het met de omvang van de werkgelegenheid in Haarlem? We staan in de top 11 van elf vergelijkbare steden. Dat is toch een prestatie. Hulde, geachte coalitie, hulde. Natuurlijk zijn er dan weer van die negatieve leringen die constateren dat we loeivast op de laatste plaats staan. Maar ja, het is wel in die eigen gekozen top 11. Onze banengroei ligt onder het landelijk gemiddelde, dus die laatste plaats houden we echt wel

vast. Dat gaat lukken! We glijden lekker door naar het beeld van een slaapstad, waaruit 's ochtends hele drommen mensen vertrekken naar hun werk in Amsterdam, Schiphol, IJmond en Zuid-Holland. Overigens, een deel van de excessieve verkeersproblematiek in Haarlem is hier aan te wijten. Ik ben zelf ook een van die negatievelingen die vindt dat het met de werkgelegenheid slecht gesteld is, dus ik herken mij in dat beeld over de stagnerende Haarlemse werkgelegenheid. Zitten wij al in Londen om daar wat krenten uit de Brexit-pap te halen? Als little sister van Amsterdam kunnen we toch een goed profiel neerzetten? Waar verkopen we onze goede kanten om werkgelegenheid naar ons toe te lokken en hoe werken we aan onze zwakke kanten? Eén positief voorbeeld herkent OPHaarlem en dat is het groeiend toerisme met de daaraan verbonden werkgelegenheid. Kun je nu zeggen dat de coalitie failliet is gegaan op de werkgelegenheidsprestatie? Leest u met mij mee in "Samen Doen!" op pagina 7: "In een lokaal sociaal akkoord zullen bedrijfsleven, (toekomstige) werknemers, gemeente en de onderwijsinstellingen nog dit jaar afspraken maken over de onderkant van de arbeidsmarkt en de jeugdwerkloosheid. Dit kan leiden tot nieuwe bedrijvigheid." Ik wil heel veel bedenken, je kunt heel veel afspraken maken, je kunt proberen om nieuwe banen te creëren, maar dat dit tot nieuwe bedrijvigheid leidt, wishful thinking, gaat echt niet lukken. De ambities die eraan voorafgegaan zijn, zijn goede ambities. Ga echter niet denken dat die tot bedrijvigheid leiden! U moet toch na een tijd tot de constatering zijn gekomen dat deze maatregelen en het woord "bedrijvigheid" niet met elkaar in verband te brengen zijn. Wat heeft u toen als college gedaan om werkgelegenheid naar Haarlem te halen? Ik ga het u nu vragen, want ik heb het niet kunnen merken. Geacht college, heeft u aansprekende voorbeelden in deze coalitieperiode, naast het bezoek aan Harlem – heel interessant, mevrouw Langenacker! – waaruit blijkt dat uw college, in de context van het bedrijfsleven dat op zoek is naar vestigingsmogelijkheden, zich concreet heeft gepresenteerd als ideale vestigingsplaats? Wij zien graag dat overzicht van u.

Om werkgelegenheid in onze stad te bevorderen, doen wij hierbij het verzoek om zoveel mogelijk gemeentelijke uitgaven in Haarlem te doen. Kan het college zich hiervoor inzetten en vanaf 2018 zichtbaar maken om welke omvang van uitgaven in onze stad het dan gaat? Kortom, geachte coalitie, het ontbreken van duidelijke ambities om zich in te zetten voor meer bedrijvigheid (= meer werkgelegenheid) maakt dat u met "Samen Doen!" ook op het thema werkgelegenheid failliet bent gegaan, en eigenlijk al faillerend bent gestart, want u had geen echt concrete ambities.

Vanaf medio jaren 50 heeft Maslow in zijn behoeftenpyramide de wereld uitgelegd dat wonen en werk voor alle mensen op onze planeet de primaire behoeften zijn. Uw primaire inzet, geacht college, lijkt daar niet of niet voldoende op gericht te zijn geweest. Ze lijken ook in deze programmabegroting weer niet de primaire thema's. We komen Maslow ook tegen op andere thema's in onze stad. Ouderen en mensen met een beperking hebben inmiddels dezelfde rechten als mensen zonder beperking om mee te kunnen doen met alle aspecten in onze samenleving: van het zelfstandig kunnen wonen met winkels in de buurt tot sociaal-culturele voorzieningen om de hoek tot de bereikbaarheid van en toegang tot alle voorzieningen, panden en gemeentepanden; probeer bijvoorbeeld maar eens in je rolstoel de entredeur van de Toneelschuur te openen. Van OPHaarlem volgt geen motie om hiervoor extra geld vrij te maken. U heeft een scherfje in de begroting opgenomen, maar er volgt geen aanvullende motie van ons, want u moet het gewoon doen! Overal waar het niet gebeurt, heeft u de opdracht om het te doen en moet u het geld maar vinden. Er zal inderdaad geïnvesteerd worden.

Het werken in regie is vormgegeven om de toenemende complexiteit van met name omvangrijke projecten te kunnen sturen. Als opdrachtgever heb je dan in beperkte

omvang eigen topdeskundigheid en topdeskundigen nodig om de processen van werken in regie goed aan te kunnen sturen en op kwaliteit te kunnen bewaken. Wij waren dan ook verbijsterd over de opmerking dat de medewerkers van Vastgoed, en in hun kielzog het college, afhankelijk zijn van ingehuurde deskundigheid. Die opmerking zal ongetwijfeld ergens in de kast als zijnde “niet relevant” worden opgeborgen, maar hij is gemaakt. Het is de wereld op zijn kop en het getuigt van volstrekt onacceptabel omgaan met werken in regie: zelf niet in staat zijn om de kwaliteit van de inhuur te kunnen beoordelen.

Wij waarderen zeer de interventie van wethouder Botter in de afdeling Vastgoed, het in feite onder curatele stellen van die afdeling. U heeft daarmee daadkracht getoond. Bij de komst van onze huidige accountant was de afdeling al een zorgenkindje, omdat er toen al grote administratieve tekortkomingen werden geconstateerd, die over vele jaren liepen. Kortom, we zijn al zo’n vijftien tot twintig jaar aan het kijken naar een proces dat tergend langzaam enkele verbeteringen heeft getoond, maar ook gemakkelijk, zoals recent bleek, weer in kan zakken. Het is uiterst pijnlijk dat het ingrijpen van de wethouder moest gebeuren. Het is ook pijnlijk om te moeten constateren dat de ambtelijke organisatie ontoereikend functioneert. Maar, is dat alleen de schuld van de afdeling Vastgoed? OPHaarlem heeft de indruk dat hoger in de organisatie al die lange jaren de instrumenten en/of deskundigheden, of nog erger de wil, niet aanwezig waren en zijn om de vormgeving, kwaliteit en aansturing van de afdeling Vastgoed krachtadig ter hand te nemen. Ik noem een voorbeeld uit het rapport van Twynstra & Gudde: Het beleid wordt door zowel afdeling Vastgoed als andere afdelingen nog niet consequent nageleefd. Het betreft het reorganisatievoorstel uit 2012 en we hebben het nu over 2017. Zo zijn er nog steeds voorbeelden waarin huurovereenkomsten buiten de afdeling Vastgoed om worden getekend. Dit gebeurt dus, geacht college, vijf jaar na het reorganisatiebesluit van de afdeling Vastgoed!

Geachte wethouder, wij houden u formeel aansprakelijk voor de gemaakte fouten, maar wij willen zeker niet uw hoofd op het hakblok. Veel liever spreken wij u aan op het pakket aan maatregelen dat u gaat implementeren. U krijgt alle steun van OPHaarlem om nu echt snel de bedrijfsprocessen en de kwaliteit van de output op orde te brengen. U hebt de directie wel erg veel tijd gegeven voor een rapportage over de doorontwikkeling van de vastgoedorganisatie; drie weken was echt voldoende geweest, drie maanden is te lang. Wij hebben hier een paar vragen over.

- Gaat u snel voldoende kwaliteit in dienst nemen, te beginnen bij de afdeling Vastgoed, die inhoudelijk boven de partijen staand de kwaliteit van ingehuurde deskundigheid kan beoordelen? Ofwel, gaat u de rol van regisseur ook echt inhoudelijk invullen?
- Kan het college aangeven hoe de uitgaven die gemaakt moeten worden binnen of ten behoeve van de afdeling Vastgoed in 2018 worden vrijgemaakt?
- Beamt het college dat bij het werken in regie geen verantwoordelijkheid weggeschoven kan worden naar derden buiten de organisatie?

Wij hopen, geachte wethouder, dat wij woensdag meer inzicht krijgen in de wijze waarop u in staat bent om inderdaad sturing te blijven geven aan wat u ambieert.

Ten aanzien van de bestuursrapportage, een instrument dat wij nodig hebben om te kunnen controleren en meesturen, constateert OPHaarlem in dit najaar dat de Berap II een week na de vaststelling in het college op de financiële paragraaf al volkomen achterhaald was. De vaststelling vond plaats op 26 september en op 3 oktober werd in het college de septembercirculaire behandeld, waardoor het nadelig resultaat met 1 miljoen euro steeg. Om de bestuursrapportage financiële actualiteitswaarde te geven, een vereiste voor de controlerende rol van de gemeenteraad, dient OPHaarlem een motie in om in de eerste bestuursrapportage de effecten van de meicirculaire te verwerken en in de tweede bestuursrapportage de effecten van de septemberrapportage van het Rijk te verwerken.

Dan hebben wij informatie waar je een paar weken wat mee kunt doen. Als je na een week al weet dat wat je gekregen hebt, in feite achterhaalde informatie is, is dat voor de controlerende taak van de raad non-informatie.

Het pièce de résistance voor OPHaarlem vanavond – het is al een paar keer genoemd – is de reserve sociaal domein. Mijnheer Garretsen, we gaan even samen optrekken. Het betreft eigenlijk het razendsnel leegeten van de reserve sociaal domein, mijnheer Garretsen. De heer Fritz zei eerder dat er flink wat over is in deze reserve, maar ik ga hem even tegenspreken. Begin 2017 bedroeg de reserve sociaal domein ruim 35 miljoen euro. Dat is overgehouden geld van het budget dat de gemeente heeft gekregen om opgelegde zorgtaken naar behoren uit te voeren. Tot heden heeft uw college overigens te weinig moeite ondernomen om na te gaan of het niet uitgegeven geld ertoe heeft geleid dat Haarlemmers daardoor te weinig, geen of verkeerde zorg hebben gehad. Bij de Wmo is het overigens wel duidelijk dat er heel lang, en wellicht nu nog, te weinig zorg is geleverd. Om het sociaal domein en ook om de reserve is een hek gezet, om te voorkomen dat die 35 miljoen euro onjuist besteed zou worden. Formeel staat het hek er nog, maar toch graait uw college en deze coalitie in dit zorggeld. Er gaat in 2017 minstens 10 miljoen euro uit op prachtige titels als “intensiveringen” en “versnellers”. Er wordt zelfs 2 miljoen euro uit de reserve gehaald om de kosten van de eerste inrichting van scholen niet meer te hoeven activeren. Eind 2018 zal de reserve nog maar krap 13 miljoen euro bedragen. De reserve neemt dus met 22 miljoen euro af van begin 2017 naar eind 2018. De prognose voor eind 2022 is overigens maar 6 miljoen euro. Zo maken we in een jaar of vijf ongeveer 30 miljoen op uit de reserve sociaal domein; geld dat niet meer bij die mensen terecht kan komen die die zorg echt nodig hebben. We maken dit geld op aan zaken waarvan ik geen gespecificeerde begroting heb gekregen, ook al heb ik er specifiek om gevraagd. Ik heb om een aantal begrotingen gevraagd van bedragen rond de 8 à 9 ton. Ze ontbreken. Ik krijg ze niet. De bedragen zijn gewoon geraamd. Niet alleen wordt er kostbaar geld aan de zorg onttrokken, er wordt ook boven onze stand geleefd. Ook onze algemene reserve neemt geprognoseerd af. Je zou denken dat dit vreemd is, omdat we weten dat onze gemeentelijke uitgaven stijgen van krap 400 miljoen naar krap 500 miljoen euro. Onze weerstandscapaciteit daalt en de gemeentelijke schuld neemt de komende jaren nauwelijks af. Ook daarna daalt de schuld niet of nauwelijks. In de vorige programmabegroting werd voor 2021 nog een vaste schuld van 429 miljoen euro geraamd. In de programmabegroting 2018 is dat voor 2021 inmiddels al 471 miljoen. Het gaat financieel dus best wel lekker met Haarlem, nietwaar coalitie? Hoe voorkom je nu als coalitie een dialoog over de hoofdthema's zoals wonen, werk en de reserve sociaal domein? Dat kan door de komende dagen een stoelendans te beginnen over meer ideeën en wensen dan er geld is. Een en ander is keurig geregistreerd vanaf pagina 34 van de begroting. Met z'n allen vechten om 2 miljoen euro, ook afkomstig uit de reserve sociaal domein, is alleen bedoeld om de aandacht af te halen van de structurele problemen. Er is niet gebouwd en er is nauwelijks werk naar Haarlem gekomen. Dit zijn de essentiële zaken waar Haarlemmers om vragen en die ze vier jaar lang niet hebben gekregen. Wij dienen een motie in om het graaien uit de reserve sociaal domein in ieder geval te beperken per ultimo 2018. We zijn realisten en beseffen dat we niet kunnen tegenhouden wat al in gang is gezet. We dienen een motie in om de reserve in ieder geval op 13 miljoen te houden. Pas als deze daarboven zit, mag er geld aan – laat ik het zo zeggen – meer twijfelachtige dingen worden besteed. Als het eronder zit, moet het als reservegeld voor calamiteiten en bovenbudgettaire zorgkosten beschikbaar blijven.

Motie 13: De reserve Sociaal domein mag niet verder opgegeten worden

Subtitel: Na 2018 doen we nog alleen een beroep op de reserve sociaal domein voor zorggebonden bovenbudgettaire uitgaven zolang de reserve 13 miljoen euro of minder omvat in de programmabegroting

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de reserve sociaal domein van een saldo van 35 miljoen euro per 1-1-2017 door onder meer onttrekkingen, die niet te relateren zijn aan directe zorg in 2017 en 2018 terug gaat naar een saldo van 13 miljoen per ultimo 2018;

overwegende dat

- een saldo van de reserve sociaal domein van 13 miljoen zeer wel mogelijk in de toekomst benodigd kan zijn om in aanvulling op de reguliere budgetten te voorzien in noodzakelijke zorg en in calamiteiten;

draagt het college op om

- na 2018, naast de bij de opzet van de reserve sociaal domein overeengekomen op- en afboekingen, alleen nog directe zorggebonden bovenbudgettaire uitgaven ten laste te brengen van de reserve sociaal domein zolang de reserve op of onder het bedrag van 13 miljoen euro staat in de programmabegroting, totdat de raad anders besluit,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van OPH en Trots

OPHaarlem constateert dat de informatie in de kadernota het de lezer niet gemakkelijk maakt om alle consequenties transparant te overzien in de vertaling naar de begroting. Zo is de stand van de reserve sociaal domein per 1 januari 2018 in de kadernota 24,5 miljoen euro en vier maanden later in de begroting nog maar 21 miljoen euro. Een analyse van het verschil ontbreekt of konden wij niet vinden.

Geacht college, geachte coalitie, er is geen plaats voor tevredenheid en uitbuiken als primaire thema's niet toereikend of helemaal niet zijn gerealiseerd. Mijnheer Fritz, er zijn gewoon veel te weinig woningen gebouwd in de afgelopen vier jaar; ik zou zeggen: extra te weinig. Er is ook geen plaats voor tevredenheid als vijf jaar na het reorganisatiebesluit de afdeling Vastgoed nog niet goed functioneert of niet goed kan functioneren, als de reserve sociaal domein wordt leeggegeten en we daardoor in feite boven onze stand leven, want we kunnen het uit de lopende begroting niet betalen. Als de schuld nauwelijks meer daalt, ik zeg het nog een keer, geacht college en geachte raad, dan leven we boven onze stand.

Wij zullen uw antwoorden op de gestelde vragen wegen in ons eindoordeel over de programmabegroting 2018-2022.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Het woord is aan mevrouw Huysse, GroenLinks.

Mevrouw HUYSSSE: Dank u, voorzitter. Geacht college, raadsleden, namens GroenLinks wil ik graag eerst terugkijken naar de afgelopen vier jaar en daarna vooruitkijken naar wat volgt. GroenLinks heeft, samen met de coalitie, het college en de raad, hard gewerkt aan de stad. Ik noem een aantal zaken: de decentralisaties in het sociaal domein, meer maatwerk bij Wmo-voorzieningen, de voorzieningen voor mensen met een kleine beurs, meer aandacht voor ontmoetingen van Haarlemmers, onderhoud aan de stad, structureel

geld voor dierenopvang, zoals het vogelhospitaal, en dierenbescherming, energieneutrale huizen bouwen in verschillende prijs categorieën, structureel in duurzaamheid investeren, meer kansen creëren voor initiatieven van Haarlemmers. Kortom, er is veel gebeurd, hoewel dit nog maar een kleine greep was uit alle zaken die zijn gedaan.

We zijn blij dat we samen een aantal stappen hebben kunnen zetten. In de afgelopen jaren heeft Haarlem de financiële broekriem strak gekneld gehad en er zijn stevige bezuinigingen doorgevoerd, zeker in de beginperiode, die in de daaraan voorafgaande periode waren vastgesteld. De afspraken om terughoudendheid te betrachten bij de uitgaven en de schulden te verlagen hebben eraan bijgedragen dat de gemeentelijke schulden nu eindelijk, na jaren van stijging, omlaaggaan. Ondanks, wat de heer Smit constateert, wat dit voor de toekomst betekent.

De VOORZITTER: De heer Smit reageert direct.

De heer SMIT: Ik dacht het wel. Dank u wel, voorzitter. “ondanks” wat ik constateer? Ik constateer alleen dat de schuld niet of nauwelijks daalt en dat deze in de programmabegroting 2018 voor het jaar 2021 al weer dik 40 miljoen euro hoger is dan vorig jaar werd geraamd. Dat is het enige wat ik heb gezegd. Dat is misschien in contrast met uw geruststellende woorden dat het met de schuld wel lekker gaat.

Mevrouw HUYSSSE: Ik blik terug en zie dat de schuld is gedaald na een periode van stijgingen. Ik ben het met u eens dat de schuld in de toekomst mogelijk weer zal stijgen. Dat is zorgwekkend. Vermoedelijk zijn hier redenen voor en dat is in de begroting grotendeels uitgelegd.

We moeten ons ook gaan realiseren dat er nu meer ruimte is ontstaan om weer te investeren in de toekomst van Haarlem en de Haarlemmers. Wij vinden dat nog steeds goed nieuws.

Vooruitkijkend naar de toekomst heb ik het onderverdeeld naar Duurzame stad, Sociale stad en de toekomstvisie 2040.

GroenLinks is blij dat er in deze begroting jaarlijks 1,5 miljoen euro wordt vrijgemaakt om sneller te gaan werken aan duurzaamheid. Dat is hard nodig om in 2030 een klimaatneutrale stad te kunnen zijn. GroenLinks vindt dit natuurlijk niet genoeg, want er moet vaart gemaakt worden. Vandaag vindt er in Bonn een VN-conferentie plaats waar de klimaatdoelstellingen worden besproken en de geluiden over het realiseren daarvan zijn niet positief. Onze fractie blijft ervoor pleiten om de komende jaren het structurele budget voor de versnelling van duurzaamheid verder te verhogen. We lezen in deze begroting: “Behalve op energiegebied, zet Haarlem de versnelling van zijn duurzaamheidsprogramma ook door op het gebied van circulaire economie, klimaatadaptatie en duurzame stadslogistiek.” GroenLinks vindt dat dit juist het uitgangspunt moet zijn en dat bijvoorbeeld alle fysieke werkzaamheden die we uitvoeren in Haarlem, op een duurzame en zoveel mogelijk circulaire en natuurinclusieve manier moeten worden uitgevoerd. We vragen het college om ons te laten weten wat er nodig is om nog harder te werken aan het realiseren van die doelstellingen. Kan het college vertellen welke investeringen, werkzaamheden of activiteiten nodig zijn om dit te behalen? Ten slotte bieden deze investeringen en werkzaamheden mogelijkheden om in de toekomst bezuinigingen te realiseren. Ze helpen ook – de Partij van de Arbeid sprak hierover – om de tweedeling terug te dringen, want de mensen zullen minder kosten hebben. Daarnaast levert het ook nog werkgelegenheid op, want al deze werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, bij voorkeur in Haarlem en omgeving. We overwegen een motie, maar horen graag eerst de reactie van het college hierop.

Het hoeft geen betoog dat de noodzaak groot is om op maatregelen voor klimaatadaptatie in te zetten, net zoals het belang van groen in de stad nog groter blijkt te zijn dan gedacht, in relatie tot de klimaatverandering. Groen verbetert het milieu, zorgt voor minder luchtvervuiling, zorgt voor waterberging, dempt geluidshinder en verkoelt in warme perioden.

De VOORZITTER: De heer Aynan heeft een interruptie.

De heer AYNAN: Dank u wel, voorzitter. Misschien ziet u mij over het hoofd, omdat ik klein van stuk ben, maar het zou wel goed zijn om te blijven opletten. Ik hoor hier een mooi verhaal over klimaat en duurzaamheid. Heeft u ook naar de duurzaamheidsmonitor gekeken?

Mevrouw HUYSSSE: Die heb ik nu niet specifiek in mijn hoofd. Waar wilt u daarmee op duiden?

De heer AYNAN: Dat is jammer, want een van de beste manieren om aan die doelstelling te voldoen, is heel simpel het isoleren van je oude huis. In de duurzaamheidsmonitor komen we bij lange na niet uit bij de streefwaarden. Wat gaat u daaraan doen?

Mevrouw HUYSSSE: Dat is onder andere mijn vraag aan het college. Wat kunnen wij doen om mensen te helpen bij het beter isoleren van hun woningen? Of moet de gemeente zelf gaan werken aan het isoleren van de panden of het uitvoeren van extra reparaties?

De heer AYNAN: Van een groene partij verwacht ik dat ze zelf met ideeën komt.

Mevrouw HUYSSSE: Wij hebben een initiatiefvoorstel voorbereid, dat u over twee weken tegemoet kunt zien. Op dit moment roep ik het college op om ons hierbij te helpen.

De heer AYNAN: Dat is spannend. Dank u wel.

Mevrouw HUYSSSE: Ik was bij groen gebleven. Wat GroenLinks betreft zetten we nog meer in op groen in de stad. Nu lezen we dat het nog steeds niet goed geregeld is met het planten van bomen, de iconen van het groen. Dit lijkt op den duur toch een soort kapitaalvernietiging. Kan het college aangeven hoe dit op zo kort mogelijke termijn goed geregeld gaat worden? Graag een reactie hierop, want ook hierbij hebben we een motie in overweging.

GroenLinks wil dat Haarlem een sociale stad is en blijft. GroenLinks meent dat verbeteren een continu proces is, ook voor de sociale voorzieningen.

De VOORZITTER: De heer Smit heeft een interruptie.

De heer SMIT: Ik wil nog even terugkomen op uw groene ambitie. Met moeite heeft men kunnen keren dat op de Jan Gijzenkade tientallen bomen werden gerooid. U deed zelf eerder niet zo problematisch over een boom in het Zocherpark. Waarom nu die aandacht voor groen, die er de afgelopen vier jaar niet zo duidelijk is geweest? Was er een boom veilig voor u, in de afgelopen vier jaar?

Mevrouw HUYSSSE: Ach, meneer Smit, het gaat om bomen die op lange termijn veel opleveren. In bepaalde situaties kan het zijn dat bomen aan het einde van hun levensfase

zijn. We kijken er dan mogelijkwerwijs anders naar. Wat mij betreft krijgen we in Haarlem 160.000 bomen, net zo veel als het aantal inwoners. Dat zou een toename zijn van 100.000 bomen, maar die moeten wel betaald worden. Wij horen graag hoe u kunt helpen om dat te realiseren. Voorlopig zetten we in op iedere nieuwe boom die geplant kan worden.

De heer SMIT: Het is verkiezingstijd, dus we doen beloften. Hoeveel bomen heeft GroenLinks gered in de afgelopen vier jaar?

Mevrouw HUYSSSE: Als ik me niet vergis zijn er in het afgelopen jaar 1000 bomen bijgekomen en in het jaar daarvoor 500. Ik weet niet of het per se moet gaan om het redden van bomen. Het gaat erom dat op bepaalde plekken in Haarlem bomen worden toegevoegd voor de functie die ze hebben.

De heer SMIT: En dan is het akkoord dat heel grote bomen, zoals die aan de Jan Gijzenkade en in het Zocherpark, mogen verdwijnen?

Mevrouw HUYSSSE: Ik begrijp niet wat u mij nu wilt verwijten.

De heer SMIT: Ik verwijt u niets. Ik probeer alleen even uw beloften te nuanceren met het beeld van de afgelopen vier jaar, want ik kan uw ambities en beloften daarin niet goed plaatsen. Dat is het enige.

Mevrouw HUYSSSE: U pikt er twee dingen uit, maar ik wijs u erop dat er veel bomen zijn bijgekomen, ook omdat wij dat heel graag willen. We hebben zelfs in de vorige periode een verzoek aan het college gedaan om te inventariseren welke bomen niet geïnventariseerd zijn in de gemeente. Dit is op tafel gekomen en daarvoor hebben we een beheerplan gemaakt. Onze betrokkenheid op bomen is altijd groot geweest en zal altijd groot blijven. We zijn ook realistisch en zien dat sommige bomen vervangen moeten worden. Dat kan en zo gaan we daarmee om.

De heer SMIT: Uw realisme is mij duidelijk.

Mevrouw HUYSSSE: Dank u wel. Ik ga verder met de sociale stad. We verwachten van de gemeentelijke organisatie dat ze goed gebruik blijft maken van de professionals die voor de gemeente aan het werk zijn. In de praktijk is de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers heel belangrijk. Zo ontstaan er ook nieuwe initiatieven om de cohesie te vergroten. Die kunnen per wijk verschillen. GroenLinks zal scherp blijven op de maatwerkvoorzieningen van de mensen die ondersteuning nodig hebben. In Haarlem zorgen we met elkaar voor elkaar.

Verder zijn er de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet op het gebied van armoedebestrijding. Inmiddels komt er voor deze mensen in 2018 een zorgverzekering zonder eigen risico die ook de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen meeverzekert. GroenLinks vindt dit een heel goede ontwikkeling.

Voor mensen die het hard nodig hebben, is er in deze begroting een bedrag beschikbaar gemaakt uit de reserve sociaal domein om in te zetten voor sociale verbeteringen. Hiervoor heeft het college een aantal voorstellen gedaan. De heer Fritz en mevrouw Leitner hebben al voorstellen gedaan om voorgenomen beleid sneller uit te voeren ten behoeve van de mensen die het nodig hebben. Een aantal coalitiepartijen heeft bij elkaar gezeten en gekeken of we ons konden vinden in de voorstellen die we hadden. We hebben een amendement opgesteld, waarin onder andere extra geld wordt uitgetrokken

voor de aanpak van onoplosbare schulden van jongeren en voor het intensiveren van het rolmodellenproject in Schalkwijk.

Het is dit jaar het Jaar van de ontmoeting en de aandacht gaat uit naar het bestrijden van de eenzaamheid, een van de grootste maatschappelijke problemen van deze tijd.

GroenLinks wil hierbij een beroep blijven doen op de gemeente en op de bewoners om hiervoor ook in de toekomst aandacht te blijven houden. Volgend jaar volgt het Jaar van de toegankelijke stad: GroenLinks wil dat Haarlem een toegankelijke stad is en wil concrete maatregelen om de toegankelijkheid van Haarlem te verbeteren voor onder andere mensen met een beperking. We zijn positief over het budget dat nu wordt uitgetrokken voor de voorbereiding op het Jaar van de toegankelijkheid. Het is nog maar een begin – dat ben ik eens met de OPH – om de sociale, digitale en fysieke toegankelijkheid van de stad te verbeteren. We hopen dat dit, met het Jaar van de toegankelijkheid dat voor de deur staat, ertoe zal leiden dat ook mensen met een beperking, fysiek of psychisch, op elk vlak meetellen. Wij willen niet alleen zorgen voor een toegankelijke stad, maar ook voor een toegankelijke arbeidsmarkt voor iedereen, want daar kan ook nog verbetering worden bereikt.

GroenLinks wil insteken op een duurzame en toekomstbestendige economie. Wij willen sterk inzetten op bijvoorbeeld een circulair bedrijventerrein, dat creatieve en maakindustrie aantrekt. Dat is wat GroenLinks betreft een belangrijk onderdeel van de economie van de toekomst. Dit kan voor Haarlem een heel gunstige ontwikkeling zijn. GroenLinks wil er ook naar streven dat iedereen mee kan doen in de maatschappij op een manier die voldoening geeft en bijdraagt aan de samenleving. In Haarlem is daarvoor in de afgelopen periode een begin gemaakt met het voorzichtig experimenteren met bijstandsregels. Een versoepeling van de regels van de bijstand biedt de mogelijkheid om op een eigen manier bij te dragen aan de samenleving. Wij zetten daar graag op in. De huisvesting is ook een belangrijk aspect. Onderdak is één van de rechten van de mens volgens de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. Haarlemmers moeten ook in Haarlem ergens kunnen wonen. Wij zien de verduurzaming van de woningvoorraad als een andere grote opgave voor de komende jaren. Bij nieuwbouw wordt steeds meer uitgegaan van duurzaam, energieneutraal en bij voorkeur (aard)gasloos. GroenLinks heeft al eerder bepleit om leegstaande kantoren te verbouwen, maar dat blijkt nog niet te willen vlotten. Kan het college aangeven wanneer en hoe dit opgepakt gaat worden? Wij horen hierop graag een reactie.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt heeft een interruptie.

De heer VAN DEN RAADT: Zou u het ook nog leuk vinden als GroenLinks als de “toekomstwijk” een keer wat serieuzer in de markt wordt gezet? Zou dat een grotere oplossing kunnen betekenen voor het sociale woningprobleem in Haarlem?

Mevrouw HUYSSSE: Dat zou eventueel kunnen en dan moeten we daarnaar kijken. De “toekomstwijk” is een heel breed begrip. We moeten dat verder bekijken, denk ik. Haarlem zal alert moeten zijn en blijven op voldoende aanbod van sociale en betaalbare woningen. Dit werd net ook al aangekaart. Op dit moment is daarin geen goede ontwikkeling te zien. Dit heeft ook te maken met landelijk beleid, waarbinnen corporaties niet goed op weg geholpen worden om groots in te investeren. Mensen die bijvoorbeeld in de maatschappelijke opvang zitten, of bij de RIBW gehuisvest zijn, kunnen alleen maar de volgende stap maken als er voor hen betaalbare woningen beschikbaar zijn. Inmiddels komen de bouwprojecten nu goed op gang. GroenLinks is in elk geval blij met de taskforce Huisvesting kwetsbare mensen. We gaan ervan uit, dat hun inspanning gaat

zorgen voor een doorstroming en we worden graag door het college jaarlijks hiervan op de hoogte gehouden.

Ik kom bij de toekomstvisie voor 2040. De gemeente heeft samen met een groep Haarlemmers een visie ontwikkeld. Volgend op deze visie worden deelvisies en beleid gemaakt. In de afgelopen tijd constateren we in Haarlem een groei van de economie, het aantal inwoners en al wat daarmee gepaard gaat. In de begroting wordt er in een budget voorzien, zodat we ons hierop kunnen voorbereiden. GroenLinks blijft pleiten voor een openbare havo/vwo-school in Schalkwijk en misschien hebben we binnenkort wel een University College in Haarlem.

Hoewel we nog steeds graag een oplossing willen voor het fietsparkeren in het centrum van Haarlem, zoals een fietsenstalling onder de Botermarkt, kan het ook interessant zijn om te onderzoeken of een parkeergarage voor auto's op andere plekken haalbaar is, volgens een businesscasemodel waarbij buurtbewoners een plek kunnen kopen of huren. We zijn benieuwd hoe het college hier tegenover staat.

De VOORZITTER: De heer Van den Raadt.

De heer VAN DEN RAADT: Ik wil graag ook uw mening horen over parkeergarages. Tijdens de laatste commissievergadering is een ingezonden brief behandeld, waarin werd gesteld dat in 2017 al zou moeten worden begonnen met die extra garages, omdat met de uitvoering van het parkeerbeleid wordt begonnen. Als we dan geen alternatief hebben voor mensen om in het buitengebied gratis te parkeren, krijg je het waterbedeffect, waarvan ook niemand gelukkig wordt. Ik ben benieuwd of u het als partij ook belangrijk vindt dat we daar zo snel mogelijk mee beginnen.

Mevrouw HUYSSSE: In het algemeen vindt GroenLinks dat parkeren ondergronds moet. Dat is vrij overzichtelijk. Het zijn echter grote investeringen, dus als er een zinvolle plek is waar mensen kunnen parkeren, is dat te waardevol. Ik denk dat het waterbedeffect al lang aan de gang is; dat is geen nieuwe situatie. Het enige is dat er bepaalde locaties zijn waarvan je zegt dat je erover moet nadenken omdat daar ontwikkelingen gaande zijn. Ik denk dat de oude constructie om onder een flatgebouw een parkeergarage te bouwen en dat de mensen die daar wonen die parkeerplaatsen maar moeten afnemen, een heel lastige blijft. Ik denk dat hiervoor een andere formule moet worden bedacht, zodat ook andere mensen daar kunnen parkeren. Dat is voorlopig nog het dilemma van de stad: waar laten we de auto? We hopen op termijn dat de last hiervan afneemt. We moeten dus niet overmatig veel parkeergarages gaan bouwen voor de hoeveelheid auto's die we nu denken te hebben.

Kunst blijft van belang voor Haarlem. We hebben natuurlijk veel cultuur in de musea en theaters van onze stad, maar GroenLinks is ook altijd pleitbezorger geweest voor de kunst in de openbare ruimte. We dienen daarom mede de motie van de PvdA in over de murals in Schalkwijk. Ons voormalig fractielid Dick Bol was daarmee altijd zeer begaan. Naast veel belangrijke aspecten vinden Haarlemmers wijkhandhaving belangrijk. Wanneer komt het college met de gevraagde inventarisatie naar de capaciteitsbehoefte van de wijkhandhaving? Ik hoor hierop graag een reactie.

Tot slot willen we een poging doen om een oude wens van GroenLinks weer onder de aandacht te brengen: het Oud-en-Nieuwfeest en het vuurwerk. We begrijpen dat het voorbeeld van Hilversum op dit moment te veel gevraagd is. Een experiment in Tilburg heeft goede resultaten geboekt met het plaatsen van borden bij kwetsbare gebieden, zoals verpleeghuizen, ziekenhuizen, dierenopvang en kinderboerderijen. Op deze borden wordt op ludieke wijze verzocht om daar geen vuurwerk af te steken. Wij willen dan ook aan de

burgemeester vragen of hij bereid is om een eerste stap te doen door al dit jaar bij wijze van proef dergelijke borden te plaatsen. Kan de burgemeester ons laten weten of hij hiertoe bereid is?

Al met al ziet GroenLinks de toekomst optimistisch tegemoet met sociale voorzieningen, waarbij maatwerk kan worden gegeven, en circulaire ontwikkelplannen, duurzamer, socialer, groener en meer natuur inclusief, en zoals we dat bij GroenLinks graag zien: met meer ruimte voor verandering.

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Ik heb de motie nog niet gezien, dus misschien staat het daarin. Wat verstaat u onder kwetsbare gebieden waar vuurwerk niet afgestoken mag worden?

Mevrouw HUYSSSE: Er zijn natuurlijk sowieso plekken waar veel ouderen wonen. Deze worden vaak in steden aangewezen als een gebied waar bij voorkeur geen vuurwerk moet worden afgestoken. Maar ook het vogelhospitaal heeft hierom vorig jaar al gevraagd. Ook de dierenopvang is zo'n locatie; er zijn diverse plekken waar mensen merken dat het prettig is dat er geen vuurwerk wordt afgestoken.

De VOORZITTER: Dank u wel. We gaan naar de Actiepartij, de heer Baaijens.

De heer BAAIJENS: Dank u wel, voorzitter.

Dit is de laatste begrotingsbehandeling van deze coalitie. Hoe kijken we daar nu op terug? Deze coalitie heeft een aantal flinke stappen gezet om een aantal langlopende problemen aan te pakken, op papier dan. In de praktijk is er minder van terechtgekomen. De kloof tussen de papieren werkelijkheid en de werkelijkheid buiten het gemeentehuis is groter geworden. Stellen we onrealistische eisen? Of komt het doordat de coalitie een dubbele moraal hanteert? Ik noem een voorbeeld. Eigenlijk willen we universitair onderwijs in de stad, maar als de mogelijkheid zich voordoet, haakt de helft min een af. Als het dan toch lijkt te gaan lukken, gaan sommige partijen gepikeerd klagen. Dat is een vreemde vertoning.

Laten we ook even kijken naar de bouwopgave. Het goede van deze coalitie is dat het belang van sociale woningbouw eindelijk weer erkend wordt. Jarenlang werd er geroepen dat sociale woningbouw onnodig was, want de gedachte was dat sociale woningbouw scheefwonen is. Er kwam een woonvisie waarin de raad om extra sociale woningen vroeg. In de praktijk komen er vooral heel veel sociale koopwoningen bij, zodat het percentage sociale huurwoningen van 38% naar 30% terugloopt, hoewel dat wel precies is zoals in het coalitieakkoord is afgesproken. Wij zijn blij dat deze coalitie de uitstroom van mensen uit de maatschappelijke opvang wil gaan bevorderen. Er zijn alleen niet genoeg sociale huurwoningen voor deze mensen. Waar moeten ze dan gaan wonen? Dit is weer een voorbeeld van beleid dat uit de pas loopt met de realiteit. Omdat uit de cijfers blijkt dat vooral alleenstaanden op zoek zijn naar een sociale woning, gaan we tiny houses bouwen. Het blijft verbazen dat de voorvechters daarvan vooral mensen zijn van wie het toilet nog groter is dan een tiny house. Dat er zoveel alleenstaanden een woning zoeken, komt natuurlijk doordat je als tweepersoonshuishouden niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. Je verdient dan al snel te veel. Maar als starter kan je ook niet kopen. En misschien wil je dat ook helemaal nog niet, want zulke verplichting aangaan in een prille relatie is ronduit onverstandig, kijk maar naar de pechmannen die nu in de maatschappelijke opvang zitten. Met de huidige woekerhuizenprijzen weet je dat er binnenkort nog veel meer mensen op straat belanden. Jonge mensen moeten natuurlijk wel de kans krijgen om te kunnen samenwonen, dus schrijft een stel zich ieder voor zich

in. Je krijgt straks woningen van 20 m². Dat klinkt de Actiepartij als intensieve menshouderij in de oren.

Wat gebeurt er dan als je het geluk hebt dat je een kindje krijgt. 44% van de jonge of aanstaande moeders rapporteert dat ze een vorm van zwangerschapsdiscriminatie heeft meegemaakt. Iedereen kent voorbeelden uit de eigen omgeving, zoals deze: een vrouw had een traineeship bij een overheid. Bij terugkomst na de bevalling was er een andere leidinggevende die niet van haar bestaan op de hoogte was en zei geen werk voor haar te hebben. De Actiepartij dient hierover een motie in, gesteund door GroenLinks en de ChristenUnie.

Motie 40: Promoot meldpunt zwangerschapsdiscriminatie

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- uit onderzoek blijkt dat 44% van de vrouwen discriminatie van de werkgever ervaart bij zwangerschap;
- dat betreft ontslag, degradatie, niet verlengen jaarcontract, ontzeggen van opleiding, ontzeggen van kolftijd of domweg 'vergeten' na zwangerschapsverlof;
- vrouwen vaak niet weten dat de werkgever hiermee in strijd met de wet handelt;
- er sinds een jaar een meldpunt zwangerschapsdiscriminatie (<https://www.mensenrechten.nl/zwangerschapsdiscriminatie>) in het leven geroepen is;
- dit nog bij weinigen bekend is;

overwegende dat

- het op de wereld zetten van een kind een heel kwetsbare aangelegenheid is;
- vrouwen van uit die kwetsbaarheid moeite hebben om in te gaan tegen dit onmenselijke gedrag;

draagt het college op om

- het Centrum voor Jeugd en Gezin de vrouwen actief te laten wijzen op dit meldpunt;
- bij het werkplein informatie te verstrekken middels posters of folders over dit meldpunt;
- bij bureau Discriminatiezaken aandacht te vragen voor dit meldpunt;
- bij vragen over dit soort (aangekondigd) ontslag actief door te verwijzen naar het Juridisch Loket of Sociaal Raadslieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij, GroenLinks en de ChristenUnie

De wethouder is blijkbaar fan van hoogbouw. In ieder plan zit wel een torentje; het lijkt hier Den Haag wel. De Actiepartij wil weleens weten of zo'n torentje nou echt wel zo veel extra woningen oplevert. We willen vooral dat er eerst een visie komt op hoogbouw, voordat we de beroemde historische skyline van Haarlem naar de verdoemenis helpen. We dienen daartoe samen met Trots een motie in.

Motie 45: geen hoogbouw zonder visie

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- hoogbouw bij steeds meer nieuwbouwprojecten is opgenomen;
- er vaak veel weerstand is tegen deze plannen bij omwonenden;

overwegende dat

- hoogbouw vooral ten goede komt aan de opbrengstmaximalisatie van de ontwikkelaar;
- de kwaliteit van de omgeving van hoogbouw vaak deerniswekkend is;
- hoogbouw na aftrek van lege ruimte voor slagschaduw, wind, en het beperkte aantal woningen per laag terwijl er toch een lift en trappenhuis nodig is per saldo niet heel veel extra woningen oplevert;

draagt het college op om

- een hoogbouwvisie ter bespreking voor te leggen aan de commissie ontwikkeling;
- tot de vaststelling van de hoogbouwvisie alle plannen waarin hoogbouw is opgenomen stil te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij en Trots

Bij ieder plan wordt een hotel ingetekend. Ondertussen groeit het aantal overnachtingen via Airbnb en vergelijkbare platforms. De gemeente heeft geen inzicht in het aantal overnachtingen en daardoor ontvangen we daarover geen toeristenbelasting. Er worden woningen aan het woningbestand onttrokken en burenrapporteren overlast vanuit woningen, die grote delen van het jaar gevuld zijn met feestende vakantiegangers. De gemeente moet hieraan paal en perk stellen en daarom dient de Actiepartij de volgende motie in.

Motie 42: 30 dagen Airbnb en soortgelijke overnachtingsmogelijkheden

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- uit de beantwoording van technische vragen van Actiepartij blijkt dat er geen zicht is op het aantal overnachtingen via Airbnb en vergelijkbare platforms;
- als reden wordt opgegeven dat er geen toeristenbelasting wordt afgedragen;
- de gemeente hiermee een belangrijke bron van inkomsten misloopt;
- buurten veel overlast rapporteren van langdurig verhuurde woningen;
- de woonverordening toestaat dat woningen 60 dagen per jaar verhuurd kunnen worden;

overwegende dat

- toeristen een ander dag- en nachtritme (kunnen) hebben dan werkende bewoners;

draagt het college op om

- de woonverordening aan te passen zodat woningen nog maar 30 dagen per jaar verhuurd mogen worden;
- er voor te zorgen dat er toeristenbelasting wordt afgedragen;
- te voorzien in adequate naleving en handhaving,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de Actiepartij

De gemeente stuurt op het voorkomen van uitkeringsfraude. Dat is een dure operatie die eigenlijk alleen maar mensen die het toch al slecht hebben, verder de put in helpt. Wie helpen we daarmee? De Actiepartij dient hierover een motie in.

Motie 43: Handhaven op overlevingsfraude schaaft alleen de gemeentekas

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- er in de meerjarenbegroting staat dat fraudebestrijding bij de Participatiewet € 853.000,- kost, oplopend tot € 898.000,- in 2022 en dat de baten gelijk blijven op € 37.000,- per jaar;

overwegende dat

- de verhouding van kosten en baten van de fraudebestrijding op dit punt compleet scheef is;

draagt het college op om

- alleen dan te handhaven als er sprake is van fraude met een bedrag dat de inzet van handhaving in financiële zin redelijk kan worden terugverdiend en in andere gevallen te schikken;
- handhavingscapaciteit die vrijkomt dáár in te zetten op die zaken waar nu door de inwoners van Haarlem prioriteit aan wordt gegeven en die nu niet voldoen aan de verwachting, (te vinden in de Omnibusonderzoeken),

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de Actiepartij

De gemeente zegt de paarse krokodil te willen bestrijden. De Actiepartij vindt dat het college hiermee een papieren werkelijkheid creëert en roept het college middels een motie op om invulling te geven aan die ambitie.

Motie 44: Krokodillen verschieten niet zomaar van kleur

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- het college in de meerjarenbegroting geen beleidsvoornemens heeft om thema 1: Bestrijdt de paarse krokodil uit te voeren en verwijst naar de informatienota hierover;
- ex-gedetineerden, mensen uit de OGGZ doelgroep nog veel bureaucratie ervaren;
- het vaak niet lukt om zonder (professionele) begeleiding (snel) voorzieningen aan te vragen;
- er nog steeds post zoekraakt die in de brievenbus van sociale en burgerzaken wordt gedaan met alle gevolgen van dien;
- dat uit de meerjarenbegroting blijkt dat slechts 63% van de Wmo-aanvragers tevreden is over de snelheid van de afhandeling van Wmo-aanvragen;

overwegende dat

- er veel te verbeteren valt in de efficiëntie van het behandelen van aanvragen van postadressen, uitkeringen en Wmo-voorzieningen;

draagt het college op om

- voor de verkiezingen van 2018 met verbetervoorstellen te komen om de ambtelijke processen, met name tussen verschillende afdelingen van de gemeente te stroomlijnen en deze voorstellen aan te bieden aan de commissie samenleving;
- een duidelijke werkinstructie te maken voor ambtenaren die als eerste contact met de burger hebben, waarbij de hulpvraag van de burger centraal staat en uitgaat van vertrouwen en deze werkinstructie voor de verkiezingen van 2018 aan te bieden aan de commissie samenleving,

en gaat over tot de orde van de dag.

6 november 2017

57

Fractie van de Actiepartij

De gemeente zegt de zachte vervoerswijzen als lopen en fietsen te willen aanmoedigen, maar de winkeliers klagen over de geparkeerde fietsen op straat. Ze hebben er echter ook belang bij dat zoveel mogelijk mensen op de fiets komen. Waarom betalen ze dan niet mee aan een netwerk van inpandige fietsenstallingen? De Actiepartij heeft hiervoor een motie, die mede wordt ingediend door Trots en de ChristenUnie.

Motie 48: Fietsparkeernorm bij detailhandel

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- winkeliers het toejuichen dat hun klanten op de fiets komen;
- winkeliers echter overlast rapporteren van geparkeerde fietsen zoals bijvoorbeeld in de evaluatie van het ondernemersfonds binnenstad;
- de gemeente Haarlem streeft naar het bouwen van inpandige fietsparkeervoorzieningen om de fietsparkeerdruk op straat te verminderen;

overwegende dat

- fietsparkeervoorzieningen relatief kosteneffectief zijn;
- beheer en onderhoud van deze voorzieningen een extra druk op de begroting leggen;
- het vreemd is dat belangrijkste belanghebbenden van deze voorzieningen geen bijdrage hoeven te leveren;
- supermarkketens wel genegen zijn te investeren in autoparkeervoorzieningen maar niet in fietsparkeervoorzieningen;
- terwijl op veel plekken het merendeel van hun klanten op de fiets komt;

draagt het college op om

- een fietsparkeernorm voor detailhandel te hanteren;
- te onderzoeken of winkeliers naar rato van omzet of het aantal klanten een financiële bijdrage kunnen leveren aan het realiseren en beheren van deze voorzieningen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij, de ChristenUnie en Trots

Bij grootschalige nieuwbouw en verbouw worden er nog altijd geen eisen gesteld aan het aantal fietsen dat inpandig kan worden geparkeerd. Het gebeurt dus nog altijd dat supermarkten een nieuwe vestiging bouwen met een grote gratis parkeergarage of parkeerplaats voor auto's, terwijl voor de fietsen weinig wordt gedaan. Wij dienen daartoe een motie in, samen met Trots en de ChristenUnie.

Motie 47: Parkeernorm fiets

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- bij grootschalige nieuwbouw en verbouw er niet standaard voorzieningen worden gebouwd voor het stallen van fietsen;
- het stallen derhalve op straat gebeurt;

overwegende dat

- fietsparkeren op straat belemmerend kan zijn voor mensen die slecht ter been zijn of mensen die een kinderwagen bij zich hebben;
- draagt het college op om
- een fietsparkeernorm voor inpandige fietsenstallingen voor alle grootschalige verbouwing- en nieuwbouwprojecten op te stellen;
 - deze norm als harde eis bij alle projecten op te nemen,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij, de ChristenUnie en Trots

De nieuwe Omgevingswet legt de gemeente op om de gezondheidseffecten van nieuwbouw in kaart te brengen en mee te laten wegen bij de besluitvorming. Je kunt dan denken aan fijnstof, maar ook aan de mate waarin een ingreep bijdraagt aan meer bewegen en daarmee aan het voorkomen van welvaartsziektes. De gemeente zou daar vandaag al een eerste stap in moeten zetten en we dienen hiertoe een motie in. Het wordt saai, maar deze wordt weer mede ingediend door Trots en de ChristenUnie.

Motie 41: Gezondheidseffecten in alle bouwplannen

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de nieuwe Omgevingswet gemeentes opdraagt om de gezondheidseffecten van alle bouwkundige ingrepen in de stad mee te laten wegen bij besluiten;
- uit beantwoording van technische vragen blijkt dat hier nog geen voorziening voor is getroffen in Haarlem;

overwegende dat

- werken aan een gezonde stad alleen kan door een gebouwde omgeving die verleidt tot gezond gedrag zoals actieve mobiliteit;

draagt het college op om

- bij alle toekomstige bouwplannen voor woningen, commercieel vastgoed en infrastructuur de gezondheidseffecten te inventariseren en op te nemen in de betreffende stukken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij, Trots en de ChristenUnie

We lopen voorop met onze duurzaamheidsambities en zijn trots op vier of vijf collectieve zonnedaken, maar we lopen ver achter op de productie van duurzame energie. Er wordt gewerkt aan alternatieven voor gas. Daarbij wordt gekeken naar restwarmte van industrie of warmtewinning uit diepere aardlagen. Aan de oppervlakte ligt echter een geweldig oppervlak aan zwart asfalt, waaruit je prima warmte kunt winnen. We stellen voor om hiervoor een pilot te starten.

Motie 39: Pilot warmtewinning uit wegdek

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de gemeente Haarlem de ambitie heeft in 2030 klimaatneutraal te zijn;
- uit de programmabegroting blijkt dat de realisering van deze ambitie nog ver weg is;
- alle mogelijke middelen dienen te worden ingezet als we die ambitie willen halen;

overwegende dat

- asfalt op zomerse dagen tussen de 40 en 50 graden warm kan worden;
- de zon in Haarlem tot 10% vaker schijnt dan in de rest van Nederland;

draagt het college op om

- een pilot op te zetten om warmtewinning gecombineerd met warmte koude opslag te testen op een fietspad of autoweg,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij en GroenLinks

Dat brengt ons bij de toekomst. Samen doen, met vertrouwen in de toekomst. Dat is wat de Actiepartij voorstaat. Vertrouwen dat een toekomstige coalitie wel doortastend keuzes durft te maken en dat fracties niet over elkaar heen blijven buitelen. Voor de Actiepartij is de Toekomstvisie, die tot stand kwam door de inzet van 1000 Haarlemmers, de reisgids op weg naar 2040. Het is wat de Actiepartij betreft daarmee een referentiedocument voor eenieder die denkt over en werkt aan de toekomst van Haarlem.

De VOORZITTER: De heer Mohr heeft een interruptie.

De heer MOHR: Bent u door de rij met moties heen of gaat u er nog meer aankondigen? Oh, dit is het. Ik ben benieuwd naar uw motie rondom de huurders van gemeentelijk vastgoed. Uw collega met de baard, Hulster, heeft in de commissie Ontwikkeling aangegeven er voorstander van te zijn dat iedereen die een gemeentelijk pand huurt, waar sprake is van achterstallig onderhoud, gecompenseerd zou moeten worden voor dit achterstallig onderhoud uitgedrukt in een geldbedrag. U heeft de motie daarover niet voorgelezen. Is dat een vergissing of komt die nog?

De heer BAAIJENS: Ik heb deze tekst eind van de middag pas gekregen, omdat de heer Hulster zich ziek heeft gemeld. We hebben deze motie wel, u heeft deze ook gekregen en het klopt dat we het college daarvoor oproepen. U heeft helemaal gelijk. Het is goed dat u dat ziet.

Dan nog het laatste punt. De Actiepartij heeft de 17 Global Goals, ofwel Werelddoelen, goed in het vizier. De wereld stopt niet bij de stadsmuren, de effecten van ons handelen ook niet. Dank u wel.

[De volgende motie is niet expliciet besproken, maar wel ingediend.]

Motie 46: Maak maatschappelijk vastgoed betaalbaar

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat;

- er door de gemeenteraad al jaren wordt gevraagd naar een overzicht van en vraag naar maatschappelijk vastgoed;
- op dit moment de vraag veel groter is dan het aanbod, met name van zelforganisaties;
- de huidige huurprijzen van maatschappelijk vastgoed hoog zijn en de kwaliteit van het vastgoed over het algemeen slecht;

overwegende dat

- de huidige hoeveelheid, bouwkundige staat en prijs van maatschappelijk vastgoed te wensen overlaat;

- de overheid steeds meer initiatief vraagt van de burger;
 - de burgers hiertoe vaak ook bereid zijn, maar het ontbreekt aan voorzieningen;
 - in dit kader The Right to Challenge <https://www.righttochallenge.nl> een kans kan krijgen;
 - initiatieven van uit de bevolking effectief en veel goedkoper zijn dan professionele inzet;
- draagt het college op om
- het maatschappelijk vastgoed om niet te verstrekken aan buurt- en wijkinitiatieven en zelforganisaties als dit vastgoed incourant is en gebreken vertoont;
 - in de gebruiksovereenkomsten goede afspraken te maken over beheer en onderhoud;
 - hierbij rekening te houden met the Right to Challenge,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de Actiepartij en Trots

De VOORZITTER: Dank u wel. Het is misschien een geruststellende gedachte voor iedereen dat we nu over de helft zijn. Het woord is aan de heer Van Driel, het CDA.

De heer VAN DRIEL: Dank u wel, voorzitter. Ik zei nog tegen mijzelf: laat die foto nou zitten, maar op een gegeven moment heeft het toch aantrekkingskracht en ga je naar die foto kijken. Daar wil ik dus mee beginnen. Ik weet niet of iedereen hem goed heeft bekeken. De foto op de voorkant van deze begroting laat prachtig in een beeld zien dat Haarlem écht een stad en een dorp tegelijk is. Mijn collega stelde me twee vragen: Hoe heet deze straat en mag je er wel fietsen? Het antwoord is: de Korte Houtstraat en je mag er fietsen, alleen voor snorfietsen is het verboden. De kernboodschap voor de kadernota was dat er weer ruimte is om te investeren in nieuwe dingen om Haarlem mooier en beter te maken. De Korte Houtstraat laat ons zien dat het onze tweede opdracht is om het goede te behouden en te beschermen: onze monumenten, het groen en de balans tussen stad en dorp, kortom de Haarlemse maat. Soms is die balans tussen dorp en stad echter zoek. Neem nu de afgelopen week. Elke ochtend word ik gewekt door de haan van de burens; wintertijd begrijpt hij niet. Herinnert u zich nog de heer Trompetter in de commissie Bestuur over kleinvee? Wat hebben we gelachen! Mevrouw Cannegieter, ik ga u straks het adres geven. U kunt hem nog tot de kerst ophalen.

[Gelach en geroffel.]

We zijn inderdaad over de helft, ja. Het college staat terecht stil bij de behaalde resultaten deze periode. Ik noem het succes van bijvoorbeeld de 3D-makerszone, de meer dan 1000 bomen die we hebben geplant, de vluchtelingen die we ruimhartig hebben opgevangen en de statushouders die we hebben gehuisvest. Het achterstallig onderhoud van ons vastgoed wordt aangepakt, we investeren 30 miljoen euro in schoolgebouwen, het parkeerbeleid is gemoderniseerd, we hebben de procedure voor huishoudelijke ondersteuning weer op orde gebracht en we hebben ervoor gezorgd dat niemand in Haarlem op straat hoeft te slapen. Er is geïnvesteerd in sport voor ouderen, we hebben nu het Sportstimuleringsfonds, de Duinwijkhal wordt gebouwd en de Honkbalweek gaat door. Het cameratoezicht is een groot succes en de criminele en overlastgevende jeugd in Schalkwijk wordt aangepakt én perspectief gegeven. Zo zijn er nog veel meer resultaten te noemen. Hoewel wij als opportunistische dorpspolitici natuurlijk niet heel veel in de melk te brokkelen hebben, kijkt het CDA terug op een mooie bestuurlijke periode.

De VOORZITTER: Er is een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer VAN DEN RAADT: U noemde inderdaad heel mooie dingen op. Dat voorbeeld van de opvang van statushouders klopt wel, maar dit ging in het begin wel een beetje moeilijk. Elk raadslid werd hier toen mee overvallen door destijds Bernt Schneiders en toen dachten we allemaal dat dit de volgende keer anders zou moeten. Als er nu volgend jaar weer een stroom naar Haarlem komt – misschien hebben mensen goede geruchten gehoord – hoe en waar gaat u die dan opvangen? Moeten we daar niet eens over nadenken of gaan we weer dezelfde overvaltechniek op een buurt toepassen als destijds?

De heer VAN DRIEL: Mijnheer Van den Raadt, ik zou zeggen hetzelfde beleid als dit keer, namelijk op elke vluchteling vier Haarlemse vrijwilligers.

In deze begroting zetten we dit beleid voort en, heel belangrijk, houden we Haarlem financieel gezond. Ook in 2018 zijn onze baten en lasten in evenwicht en wordt opnieuw 5 miljoen euro afgelost. Wij zien dat het college met deze begroting financieel uitvoering heeft gegeven aan de kadernota. Wij hebben wel een paar opmerkingen.

Met het amendement “dagelijks een schone stad” heeft de gemeenteraad het collegevoorstel aangescherpt en besloten om direct vanaf 2018 de bezuiniging van 1 miljoen euro op het dagelijks beheer en onderhoud terug te draaien. Tot onze grote verbazing geeft het college nu aan dat er ruim meer financiële middelen beschikbaar zijn dan aan onderhoud is geprogrammeerd. De gemeenteraad wil een schone stad en heeft het college hiervoor de middelen beschikbaar gesteld. Is er inmiddels opdracht gegeven voor de uitvoering?

Hoewel Fadime Simsek is gestopt als schaduwraadslid, omdat zij net als de heer Rijssenbeek achter de boeven aan wil gaan, zijn wij heel blij met haar laatste initiatief aan onze raad: het project “high dosage tutoring”. Wij danken het college voor de uitwerking hiervan in de begroting met 200.000 euro voor de jaren 2018 en 2019. Met de PvdA, D66 en GroenLinks dienen wij een amendement in om de door het college voorgestelde invulling van de extra 2 miljoen euro uit de reserve sociaal domein net een tikkie anders te doen.

Een nieuw voorstel ten opzichte van de kadernota is het investeringsvoorstel voor het vestigen van een popcentrum in het Slachthuis en dit deel te renoveren en in eigendom te houden. Het CDA is en blijft voor variant 2, waarin het gebouw wordt verkocht en de gemeente het gaat huren. Dit is financieel gezien de meest gunstige variant. Helaas bleek er in de commissie geen meerderheid te zijn voor onze voorkeursvariant. Het CDA staat echter onverminderd achter de ambitie voor een popcentrum. Daarom zullen wij nu in de begroting steun geven aan het voorstel van het college.

Met vijf beschermde stadsgezichten en ruim 2500 monumenten is Haarlem de vijfde monumentenstad van Nederland. Dat betekent dat wij als gemeente een grote verantwoordelijkheid hebben voor ons cultureel erfgoed. We hebben hier onder meer invulling aan gegeven door onze bijdrage aan de restauratie van de kathedraal en basiliek Sint Bavo. Het CDA is zeer verheugd om te zien dat het college ervoor kiest om in 2018 het 213a-onderzoek naar het erfgoedbeleid uit te voeren. Wij hopen dat de uitkomst daarvan een basis zal zijn om de komende jaren verder te bouwen aan een aantrekkelijk, vitaal en toekomstbestendig erfgoedbeleid, waarin de rol van Haarlem als rentmeester van het rijke erfgoed stevig verankerd ligt.

Het CDA dient in deze eerste termijn twee moties in. Voordat ik dit doe, moet ik eerst een teleurstellende constatering met u delen. Ook deze week zien wij de papiermolen weer draaien en printen wij waarschijnlijk weer zo’n 15.000 vellen papier uit voor onze moties en amendementen. Dit terwijl de gemeenteraad tijdens de bespreking van de kadernota de motie “digitale moties en amendementen” heeft aangenomen, waarin het

college wordt verzocht om voor de begrotingsbehandeling met een voorstel te komen voor een digitaal systeem. Het CDA is erg teleurgesteld dat wij geen enkel voorstel hebben ontvangen. Voor de goede orde, wij zijn van mening dat het college verantwoordelijk is voor onze automatisering en niet de raad of de griffie. Daarom ook nu onze twee moties op papier.

Om ook 's avonds van onze monumentale binnenstad te kunnen genieten, worden diverse monumentale gebouwen verlicht. Helaas wordt deze verlichting al jaren niet meer door de gemeente onderhouden en is inmiddels de helft van deze verlichting defect. Dit komt mede omdat deze verlichting niet is opgenomen in de database van openbare verlichting, waardoor het kon gebeuren dat de fietsenrekken bij de Bavo boven op de verlichting zijn geplaatst. Hoewel de Stichting Haarlem Lichtstad in 2015, op verzoek van de gemeente, bereid was het beheer van de verlichting over te nemen, bleek de gemeente hiervoor geen budget beschikbaar te hebben. Het CDA vindt dat het licht weer aan moet. Wij dienen hiertoe een motie in.

Motie 5: Haarlem Lichtstad

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de gemeente in 2015 aan Stichting Haarlem Lichtstad heeft gevraagd het beheer over de verlichting van onze prachtige monumentale gebouwen en objecten over te nemen;
- uit een inventarisatie van Stichting Haarlem Lichtstad begin 2016 blijkt dat meer dan de helft van de lampen defect is;
- de lampen niet opgemerkt worden bij werkzaamheden in de openbare ruimte, omdat deze niet zijn opgenomen in de database openbare verlichting;

overwegende dat

- het aanlichten van onze prachtige monumentale gebouwen en objecten een goede bijdrage levert aan de presentatie van de stad;
- de verlichting in een aantal gevallen een belangrijke bijdrage levert aan de veiligheid;

verzoekt het college om

- de verlichting weer op orde te brengen, te moderniseren en op te nemen in de database van openbare verlichting;
- hiervoor met Stichting Haarlem Lichtstad afspraken vast te leggen met bijbehorend budget en de raad hierover zo spoedig mogelijk en uiterlijk 1 januari 2018 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van het CDA, de ChristenUnie en de PvdA

De VOORZITTER: De heer Garretsen.

De heer GARRETSEN: U zei op een gegeven moment dat we weer 5 miljoen euro van onze schuld aflossen. 2,5 miljoen daarvan klopt, omdat we het kasstroomplafond nog hebben. De andere afspraak is dat we de helft van het begrotingsoverschot gebruiken voor die aflossing. Ik zie u nee schudden. Ik wilde u eigenlijk vragen, want u weet waarschijnlijk meer dan ik, welk begrotingsoverschot wij hebben op 1 januari aanstaande.

De heer VAN DRIEL: Er komt nog de 2,5 miljoen euro bij die we sinds begin 2016 in de begroting hebben opgenomen, dus 2,5 plus 2,5 is 5.

De heer GARRETSEN: U verbaast me, maar dat zoeken we dan na afloop van de vergadering samen even uit.

De heer VAN DRIEL: We doen dit al twee jaar, maar goed, gaat u nog maar even zoeken.

De tweede motie gaat over Airbnb. Een goede balans tussen stad en dorp betekent ook dat er ruimte moet zijn om je woning te verhuren, maar zonder dat dit leidt tot oneigenlijk gebruik, overlast of hotelvorming.

Motie 4: Sluit overeenkomst met Airbnb

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- verhuur via online platforms als Airbnb kan leiden tot oneigenlijk gebruik van de woonruimte, overlast en illegale hotelvorming;
- in diverse steden verschillende mogelijkheden worden benut om toeristische verhuur via deze online platforms te reguleren;
- aanbieders van overnachtingen op de populaire en snel groeiende boekingssite Airbnb zich veelal onttrekken aan het afdragen van toeristenbelasting;

overwegende dat

- diverse steden overeenkomsten hebben gesloten met Airbnb over het in rekening brengen van toeristenbelasting bij iedereen die via deze boekingssite een overnachting regelt en dat in deze overeenkomst ook ‘het delen van data’ en ‘het actief bijhouden van de maximale verhuurtermijn’ zijn betrokken;

verzoekt het college:

- zo spoedig mogelijk in overleg te treden met Airbnb, al dan niet in regioverband, om te komen tot een overeenkomst over het in rekening brengen van toeristenbelasting bij iedereen die via deze boekingssite in Haarlem overnacht;
- om in de te maken afspraken met Airbnb tevens “het delen van data” en “het actief bijhouden van de maximale verhuurtermijn van 60 dagen” te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van het CDA, GroenLinks, de VVD, OPH, de ChristenUnie en de PvdA

Ik wil deze eerste termijn afsluiten met een tegeltjeswijsheid die ik aantrof bij de Korte Houtstraat 19: Wie je bent is oneindig belangrijker dan wat je hebt.

De VOORZITTER: Dank u wel. U wordt gevolgd door de ChristenUnie. O, mevrouw Van Zetten heeft nog een vraag.

Mevrouw VAN ZETTEN: Kunt u die tegeltjeswijsheid nog even duiden in het licht van de begroting en de stad? Ik begrijp deze niet helemaal.

De heer VAN DRIEL: Mevrouw Van Zetten, het mooie aan tegeltjeswijsheden is dat u het duiden zelf moet doen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vind het wel bij het CDA passen om zo’n opdracht aan de mensen te geven.

De VOORZITTER: De heer Visser.

6 november 2017

De heer VISSER (CU): Dank u wel, voorzitter. Nu, bijna aan het eind van de raadsperiode, is het goed om terug te kijken. Wat hebben we allemaal bereikt en wat niet? Hebben we het goede gedaan voor Haarlem? Ik zie een aantal mooie dingen: Er is een bed-bad-broodregeling gekomen, er zijn nieuwe scholen gebouwd, de schuldhelpverlening is verbeterd – we zijn er nog niet, maar hebben wel flinke stappen gezet – er zijn twee nieuwe opvanglocaties voor daklozen geopend en de indicaties van thuiszorg zijn verbeterd, nadat we hierover een aantal pittige debatten hebben gevoerd. Er zijn letterlijk meters gemaakt met verbeteren van de wegen in onze stad door het budget werk-met-werk-maken. Wel vindt de ChristenUnie het jammer dat hierbij een paar keer keuzes zijn gemaakt die niet optimaal waren voor fietsers. Minder mooi waren de bezuinigingen op onderhoud, die we deze week officieel terugdraaien. We hebben hierover eerder een amendement aangenomen, maar nu komt dit in de begroting te staan. Dat is mooi.

Voor de ChristenUnie-fractie geldt als drijfveer een op het oog simpele opdracht uit de bijbel van de profeet Micha: “God wil niets anders dan dat wij eerlijk en rechtvaardig zijn en ons best doen liefde te bewijzen aan anderen” (Micha 6:3). Kortom, zoeken naar recht en gerechtigheid voor anderen. De gemeentelijke regels kunnen nog zo goed klinken op papier en de voorzieningen kunnen nog zo mooi lijken, in de praktijk zie je soms toch gevolgen die niet rechtvaardig zijn of regels die onnodig drempels opwerpen. Het is daarom nodig om door de bril van de ander te kijken. Ik deed dat vorig jaar naar aanleiding van een tip van een gehandicapte jongen, die mij wees op het feit dat hij niet hoefde te loten voor een middelbare school omdat niet elke school een lift heeft. Ik ben blij dat het college in deze begroting het voorstel van de ChristenUnie heeft overgenomen om Haarlem inclusiever te maken, door serieus aan de gang te gaan met toegankelijkheid en allerlei fysieke drempels in gebouwen en op straat te gaan slechten. Ik ben ook blij dat het college na ons voorstel aan de slag is gegaan met een Odensehuis om mantelzorgers beter te ondersteunen. En ik ben verheugd dat wethouder Botter zijn nek heeft uitgestoken en deze maand met Project Haarlem is gestart om zo te experimenteren met een andere methode om Haarlemse daklozen aan een nieuwe toekomst te helpen. Voorzitter, op dit soort manieren maken we onze stad rechtvaardiger en socialer. Ook moderne middelen als internet kunnen daarbij helpen. Vorig jaar gaf ik een voorbeeld over de gebrekkige informatie op de gemeentelijke website over de Wmo. Dit jaar ben ik in de minima-regelingen gedoken. Ik wil even alle raadsleden vragen hun browser te openen. Degene die binnen 2 minuten op internet het antwoord vindt op de volgende vraag en mij in een interruptie het antwoord geeft, krijgt een minuut van mijn spreektijd cadeau, als de voorzitter dat goed vindt tenminste. De vraag luidt: Hoeveel spaargeld mag je hebben om nog vrijstelling te krijgen van de afvalstoffenheffing? De tijd gaat nu in! Ik zal ondertussen mijn eigen zoektocht illustreren. Natuurlijk begon ik op www.haarlem.nl en zocht op het woord kwijtschelding. Ik kreeg vier zoekresultaten waarbij het woord kwijtschelding veruit het vaakst voorkwam op de pagina “regelingen bij krappe beurs”. Ik kreeg op deze pagina een mooi overzicht van alle regelingen die er zijn. En ja hoor, de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen stond er ook bij. De tekst luidt: met een minimuminkomen kunt u mogelijk voor vrijstelling in aanmerking komen. Voor meer informatie kreeg ik geen link, maar ik moest dan zelf maar gaan zoeken op, daar komt-ie: www.haarlem.nl op het woord “kwijtschelding”. De cirkel is rond.

De VOORZITTER: De heer Aynan.

De heer AYNAN: Voorzitter, een alleenstaande zonder inwonende kinderen: 5940 euro, een alleenstaande ouder met inwonende kinderen: 11.880 euro, gehuwd samenwonenden zonder kinderen: 11.080 euro en gehuwd samenwonenden met kinderen: 11.880 euro.

De heer VISSER (CU): Helaas, u haalt wat regelingen door elkaar, want dit gaat over de bijstand en ik had het over de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. U mag verder gaan zoeken!

De heer AYNAN: Die regelingen zijn hetzelfde, voorzitter.

De heer VISSER (CU): Nee, die regelingen zijn niet hetzelfde. Ik kom daar zo op terug.

De heer AYNAN: Ik heb recht op de helft van de spreektijd, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Visser gaat verder en hoopt nog een minuut over te houden. Ga verder.

De heer VISSER (CU): Voorzitter, mijn zoektocht ging verder. Gelukkig wordt er ook nog verwezen naar onze belastingdienst Cocensus. Op www.cocensus.nl staat voor welke gemeentelijke belastingen ik allemaal vrijstelling kan krijgen, maar nog steeds niet wat nu de vermogensnorm is. Ik ben verder gaan zoeken in de belastingverordeningen, die op deze site keurig op een rij staan. Een gemiddelde burger zal daar niet zoeken en dat blijkt ook niet nodig te zijn, want ook daar vind je het antwoord niet.

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Ik interrompeer, want ik ben zo benieuwd wat de ChristenUnie van de begroting vindt.

De heer VISSER (CU): Daar kom ik vanzelf op, voorzitter, maar dit zijn ook algemene beschouwingen.

Mijn volgende actie was om op Google te zoeken op “kwijtschelding” en “Haarlem”. Ik kom dan uit bij het besluit kwijtscheldingsregels 2018 dat toevallig afgelopen week in de commissie Bestuur is besproken. Maar ook dat besluit geeft geen antwoord op de vraag wat nu de vermogensgrens is. Wacht, er staat bovenaan een verwijzing naar artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, alsmede de Leidraad Invordering Cocensus. Ja, in Nederland regelland hebben we het ingewikkeld gemaakt.

Voorzitter, de 2 minuten zijn om. Het antwoord is dat kwijtscheldingsregels landelijk vastliggen en afhankelijk zijn van de persoonlijke situatie. Je kunt narekenen of je ervoor in aanmerking komt op www.berekenuwrecht.nl. Voor een alleenstaande bijstandsgerechtigde gaat het om ongeveer 1400 euro vermogen. Waarom zegt de gemeente dat niet gewoon op de eigen website? Ik dien daarom een motie in, samen met Trots en OPH.

Motie 23: Voorwaarden voor regelingen op website

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- op de gemeentelijke website regels voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen zoals de geldende inkomensgrenzen en vermogensgrenzen niet te vinden zijn;
- verzoekt het college om
- de informatie over alle gemeentelijke regelingen zoals voor minima, subsidieregels en Wmo-voorzieningen op www.haarlem.nl na te lopen en waar nodig aan te vullen zodat alle voorwaarden zijn opgenomen en burgers maximaal worden ondersteund om informatie over regelingen digitaal in te winnen, en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de ChristenUnie, OPH en Trots

Is die 1400 euro een goede grens? Ik denk dat de heer Garretsen het met mijn vraag eens zal zijn. “Nee” is het antwoord. Het Nibud adviseert huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau om minimaal 3500 euro spaargeld als buffer te hebben. Wij zeggen nu: als u al meer dan 1400 euro hebt, krijgt u al geen kwijtschelding meer. Dat klopt niet met elkaar. Het Nibud adviseert om dezelfde grens te hanteren als bij de Participatiewet.

De VOORZITTER: De heer Brander heeft een interruptie.

De heer BRANDER: Ja, voorzitter, even heel kort. Op de website cocensus.nl staat “bel effe”, dat is misschien ook een idee.

De heer VISSER (CU): Ja, maar laten wij als gemeente nou net het beleid hebben dat wij digitaal benaderd willen worden, want dat is goedkoper en transparanter en daar heeft deze coalitie de mond van vol. Als ik de digitale benadering kies, vind ik die informatie echter niet. U roept al jaren dat het via het internet moet, maar de burger wordt met een kluitje het riet in gestuurd. Je kijkt op www.haarlem.nl en dan staat er als tip: ga naar www.haarlem.nl. Dat kan toch niet waar zijn, mijnheer Brander.

De VOORZITTER: De heer Aynan heeft ook een bijdrage.

De heer AYNAN: Ik richt me tot zowel de heer Visser als de heer Brander. Dit is natuurlijk een verhaal waardoor ik het achterliggende verhaal niet meer zie. U heeft het over het eigen vermogen. Heeft u ook gekeken naar het formulier dat je moet invullen als je de kwijtschelding aanvraagt?

De heer VISSER (CU): Dat is een goede vraag. Ik heb niet alle formulieren bekeken, maar ik weet van de vorige keer wel dat je voor sommige zaken moet bellen om überhaupt een formulier te krijgen, of dat er een pdf-formulier gedownload moet worden in plaats van de mogelijkheid om het online in te vullen. Er kan ook hier nog een hele verbeterslag worden bereikt. Ik zal met mijn punt komen.

Mijn punt is dat we de regelingen veel duidelijker en laagdrempeliger maken voor burgers. De vrijstelling is helaas landelijk geregeld. 2,5 miljoen mensen in Nederland hebben te weinig spaargeld, onder andere door dit soort drempels. Is de wethouder al in Den Haag op gesprek geweest over deze norm? Het is toch gek dat wij als gemeente vrijstelling geven, omdat het Rijk tegen ons zegt dat wij geen vrijstelling mogen geven. Het lijkt me dat de wethouder hiervoor wel haar nek wil uitsteken. Ik kom nu bij de grens van de Participatiewet, waar de heer Aynan het net over had, en kom dan ook dichterbij de begroting uit. Bij de Participatiewet heeft de gemeente meer mogelijkheden. Er geldt daar een vermogensgrens van een 6000 euro. Dat klinkt al een stuk redelijker en dat is

toch voldoende spaargeld. Diezelfde grens hanteren we in Haarlem voor de bijstand, voor het krijgen van de HaarlemPas en om mee te kunnen doen aan de collectieve zorgverzekering, waarover wij het vorige week hebben gehad. Wij kunnen lokaal dus afwijken van de landelijke regelingen. Wij doen dit in Haarlem echter niet, voor zover ik dat heb kunnen nagaan, en dat kan tot onrechtvaardige situaties leiden. Ik geef een voorbeeld. Je zit in de bijstand en een familielid bekostigt een nieuwe auto voor je. Je leeft zo zuinig mogelijk om de benzine te kunnen betalen en zo kun je je kleinkind bezoeken, die aan de andere kant van het land woont. Deze situatie kan er in Haarlem toe leiden dat je je bijstand kwijtraakt of geen HaarlemPas meer krijgt én geen collectieve zorgverzekering kunt afsluiten, alleen maar omdat een familielid je aan een auto heeft geholpen. Dit kan toch niet waar zijn! Dat denken meer gemeenten in Nederland, want de gemeenten Maastricht en Amsterdam zeggen bijvoorbeeld dat een gemiddelde auto, zeker geen luxe auto, niet wordt meegeteld bij de normstelling. De ene gemeente legt die grens bij 3500 euro, de andere bij bijvoorbeeld 4500 euro. In Haarlem doen we dit niet. Zodra je als bijstandsgerechtigde in Haarlem een auto hebt, word je gelijk bestraft. Hoewel ik voor de fietser ben, vind ik dit onrechtvaardig. Ik verzoek het college dit aan te passen middels de volgende motie. Ik dien deze in samen met OPH en Trots, maar hoop toch zeker ook op steun van de SP.

Motie 22: Auto niet in vermogenstoets Bijstand en HaarlemPas

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- artikel 34 lid 2 van de Participatiewet stelt dat bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn dan wel, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin noodzakelijk zijn niet als vermogen in aanmerking worden genomen bij de vermogenstoets voor de bijstand;
- artikel 34 lid 3 van de Participatiewet vermogensgrenzen vaststelt voor deze toets en dat deze bijvoorbeeld voor alleenstaanden € 5.940,00 is;
- de beleidsregels HaarlemPas in artikel 3 en 7 bepalen dat dezelfde vermogensgrenzen gelden als in artikel 34 lid 3 van de Participatiewet;
- Haarlem bij het vermogen ook de waarde van een eigen auto meetelt;
- andere gemeenten zoals bijvoorbeeld Maastricht en Amsterdam auto's tot een bepaalde waarde of met een bepaalde ouderdom beschouwen als algemeen gebruikelijk en niet meerekenen in de vermogenstoets;

verzoekt het college om

- de raad een voorstel voor te leggen waarmee een auto tot een bepaalde waarde of met een bepaalde ouderdom niet mee te rekenen in de vermogenstoets op grond van artikel 34 lid 3 van de Participatiewet voor het bepalen van het recht op bijstand en de HaarlemPas en de kosten hiervan te dekken uit de reserve sociaal domein,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de ChristenUnie, OPH en Trots

Dit is niet de enige automotie van de ChristenUnie. Afgelopen jaar hebben wij een motie ingediend over het verbreden van de Oudeweg, die toen geen meerderheid kreeg in deze raad. Ik ben benieuwd hoe de wethouder daar nu tegenaan kijkt.

Ik heb uiteraard ook een voorstel voor fietsers, want de ChristenUnie ziet nog veel kansen voor de groei van het fietsgebruik in onze stad. Er zijn meer stallingsplekken nodig en comfortabele fietspaden en fietsstraten. De ondergrondse fietsenstalling op de Botermarkt

is vooralsnog geschrapt, maar wat komt ervoor in de plaats? Er wordt nu gehint op een ondergrondse stalling op het Houtplein en verdubbeling van de capaciteit op het Stationsplein. Dat klinkt goed, maar daar is nog geen geld voor. Wanneer gaan we hier meters in maken? Dit soort investeringen vinden wij belangrijker voor de stad dan de komst van de Popschool en daarom dien ik het volgende amendement in.

Amendement 29: Bereikbaarheid belangrijker dan popschool

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat:

- de popschool in het Slachthuis duurder uitvalt dan voorzien en er nu wordt uitgegaan van € 4.300.000 (incl. btw) waarbij het overige deel wordt verkocht in de aanbestedingsprocedure;
- de opbrengst van het overige deel van het gebouw mogelijk lager is doordat het gebouw niet als één geheel wordt verkocht;
- bij het popcentrum bovendien wordt uitgegaan van een nadelig exploitatieresultaat van € 350.000 per jaar;
- de extra lasten van de popschool er toe leiden dat de saldi van de jaarschijven 2021 en 2022 negatief worden;
- een brede coalitie heeft aangedrongen op het aanpakken van de mobiliteitsknelpunten van Haarlem;

besluit

- in beslispoint 3 te schrappen “, kapitaallasten popschool”;
- beslispoint 5 te wijzigen in “De raad stelt het Investeringsplan 2018-2022 (bijlage 5.1) vast met uitzondering van de opname van het popcentrum in het Investeringsplan zoals genoemd als nieuwe investering op blz. 9, 10, 16 en 21”;

verzoekt het college om

- voor de Kadernota met voorstellen te komen voor investeringen in bereikbaarheid waaronder in ieder geval extra investeringen in fietsparkeren in de binnenstad,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de ChristenUnie

De VVD suggereerde eerder vanavond het geld van de popschool in te zetten voor de reservegroei van de stad. Als we elkaar daarin kunnen vinden, vind ik het ook prima. Ik ben dan bereid om mijn amendement aan te passen. Dit geldt overigens ook voor het geval er een meerderheid te vinden is om het geld aan duurzaamheid te besteden, want ook daar ligt nog een enorme ambitie. Ik heb hiermee dus drie prioriteiten genoemd die volgens de ChristenUnie belangrijker zijn dan de popschool.

Voorzitter, begroten is niet alleen keuzes maken, maar vraagt ook om een goed risicomanagement. De top 10 risico's staan in deze begroting, maar wat gaat het college doen om te voorkomen dat deze risico's optreden? Ik hoor graag een toezegging van de wethouder Financiën dat bij de volgende begroting ook de maatregelen die gericht zijn op het bestrijden van die risico's worden opgenomen. Ik heb schriftelijke vragen gesteld over het grootste risico, dat in de miljoenen loopt: de ICT-infrastructuur. De antwoorden van het college stelden mij eerlijk gezegd niet gerust. Als de computers op de fractiekamers illustratief zijn voor die van ambtenaren, gaat er ook nog eens veel kostbare tijd en werkplezier van onze ambtenaren verloren. De ChristenUnie vindt het daarom tijd voor een onafhankelijke audit van het ICT-beleid van de gemeente. Ik dien daartoe een motie in.

Motie 26: Onafhankelijke audit ICT gemeente Haarlem

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- uitval van ICT systemen als gevolg van problemen met de interne ICT infrastructuur volgens de Programmabegroting het grootste bedrijfsvoeringsrisico is;
- de komende jaren wordt geïnvesteerd om de ICT-infrastructuur weer toekomstbestendig te maken;
- er nog geen externe audit gedaan is naar het risico van uitval van ICT systemen;
- medewerkers van de gemeente Haarlem klagen over trage computers en dat dit mogelijk gevolgen heeft voor de arbeidsproductiviteit;
- de gemeente de toegang tot voorzieningen steeds verder digitaliseert en hierdoor afhankelijker wordt van ICT;

verzoekt het college om

- een onafhankelijke audit te doen naar de kwaliteit van de ICT systemen en de (voorgenomen) maatregelen voor de aanpassing van de ICT-infrastructuur t.a.v. risico's op uitval en toekomstbestendigheid en de raad zo nodig voor de Kadernota aanvullende maatregelen voor te leggen om het risico op uitval terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau en te zorgen dat de ICT systemen en de software van de gemeente bij de tijd zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de ChristenUnie

Nu ik het toch over ICT heb, een ander speerpunt van mijn fractie is het goed benutten van subsidies. Het college heeft vorig jaar deze handschoen opgepakt en ik ben benieuwd naar de resultaten. Sinds kort is er een nieuwe Europese subsidie voor het realiseren van gratis wifi in de openbare ruimte. In onderstaande motie vraag ik het college om deze subsidie te benutten. Het is niet alleen handig voor toeristen, zoals ik noem in mijn motie, maar ook voor mensen voor wie een internetabonnement te duur is. De bibliotheek zit nu vol met mensen die daar gebruikmaken van het internet.

Motie 25: Meer gratis Wifi in Haarlem

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- Haarlem een aantrekkelijke stad wil zijn voor toeristen;
- een deel van de Haarlemse binnenstad rond de Grote Markt een gratis wifi-netwerk heeft maar dat dit slechts om een klein gebied gaat;
- de Europese Unie 120 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor gemeenten voor het creëren van vrije, draadloze internettoegang in de omgeving van de voornaamste centra van het openbare leven;
- dat voor deze subsidie geldt dat deze wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de aanvragen;

verzoekt het college om

- een aanvraag te doen voor de Europese subsidie om het gebied van het gratis wifi-netwerk in Haarlem te vergroten en daarbij in ieder geval te kijken naar de mogelijkheden in de rest van de binnenstad en rond winkelcentra,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de ChristenUnie en OPH

Voorzitter, ik begon mijn bijdrage met de opmerking dat de drijfveer van de ChristenUnie het zoeken naar het goede voor Haarlem is en dan vooral het zoeken naar recht en gerechtigheid voor inwoners van onze gemeente. Het wonen wordt hierbij een steeds belangrijker thema. Ik denk zelfs dat dit het belangrijkste thema zal worden in de volgende raadsperiode, naast duurzaamheid. De woningnood is hoog. In 2016 zijn er netto slechts 363 woningen bijgekomen. Dat is veel te weinig. Het aantal sociale huurwoningen daalt zelfs, terwijl de wachttijd is toegenomen. Het is echt hoog tijd voor een soort deltaplan om ervoor te zorgen dat jonge Haarlemmers voor Haarlem behouden blijven. Ik heb er daarom grote moeite mee dat we nu bezig zijn met handhaven op illegale bewoning van de Waarderpolder. Adresfraude is inderdaad illegaal, maar veel mensen wonen hier omdat ze niet anders kunnen. Er is toch geen haast, geen urgente reden om dit nu te doen? Ik dien hiertoe de volgende motie in.

Motie 24: Geen mensen uit Waarderpolder zetten als er onvoldoende wordt gebouwd

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- de gemeente bezig is op te treden tegen illegale bewoning in de Waarderpolder;
- veel mensen noodgedwongen in de Waarderpolder wonen omdat de wachtlijsten in Haarlem voor een sociale huurwoning hoog zijn en ook middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen lastig te vinden zijn in onze stad;
- betreffende bewoners van de Waarderpolder geen hinder veroorzaken voor bedrijven met een milieucontour en ook geen beroep kunnen doen op overlast van deze bedrijven, juist omdat ze er niet legaal wonen;

verzoekt het college om

- de handhaving op illegale bewoning in de Waarderpolder met tenminste 1 jaar op te schorten en de gemeenteraad binnen een jaar plannen voor te leggen die voorzien in een stijging van de woningbouw in Haarlem met tenminste 1000 woningen bovenop de huidige plannen tot en met 2020,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van de ChristenUnie en OPH

De VOORZITTER: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: U heeft het over “geen urgente reden”, maar het is gewoon te gevaarlijk, omdat aan allerlei regels niet wordt voldaan, zoals de brandveiligheidsregels. Hoe denkt u dat dan op te lossen? Ik begrijp best dat u die mensen daar wilt laten wonen, dat wil ik ook, maar dan wel gewoon gereguleerd.

De heer VISSER (CU): In dat laatste punt kunnen we elkaar vinden. Natuurlijk, als er veiligheidsissues zijn, moet er onmiddellijk worden ingegrepen. In een groot deel van die situatie speelt echter geen urgent veiligheidsissue, maar meer een regelissue, terwijl de Omgevingswet nieuwe flexibele mogelijkheden gaat bieden voor bewoning. Daarbij komt dat we in deze raad een discussie aan het voeren zijn over de bewoning van de Waarderpolder. Ik zeg niet dat we de adresfraude uiteindelijk niet naar nul moeten terugbrengen, maar gezien de huidige urgente woningnood vind ik het raar dat we enerzijds maar 363 woningen opleveren en anderzijds een vergelijkbaar aantal mensen in de Waarderpolder uit hun huis zetten, terwijl we intussen te maken hebben met een

wachttijd van zeven jaar. Dit is onrechtvaardig en dit kan gewoon niet! Ik daag het college uit om eerst met plannen te komen – we hebben hier al de motie voor 16.000 woningen aan de orde gehad – want ik wil het concreter, sneller en urgenter maken. Ik wil van het college een plan hebben voor ten minste 1000 extra woningen bovenop wat we nu al van plan zijn, te realiseren voor 2020. We weten allemaal dat als we dat willen realiseren, we de plannen binnen een jaar op tafel moeten hebben liggen. We zien elkaar over een jaar terug bij de begrotingsbehandeling en als het u dan gelukt is, kunnen we daarna de adresfraude in de Waarderpolder gaan aanpakken, maar in die volgorde.

De VOORZITTER: Er volgen eerst nog verkiezingen, mijnheer Visser.

De heer VISSER (CU): Dat zijn uw woorden.

Mijn fractie vindt sowieso dat aan de zuidzijde van de Waarderpolder ruimte moet komen voor woningbouw. Een aantal bedrijven kan daarbij verhuizen naar de Noordkop, want daar is voldoende ruimte over. We moeten dan gelijk slim omgaan met de ruimte door in drie of vier lagen te gaan bouwen en niet conform de huidige norm in de Waarderpolder in twee lagen.

Waar het tekort aan woningen extra pijnlijk zichtbaar wordt, is als je onverwacht te maken krijgt met een echtscheiding. Ik werd afgelopen week voor de zoveelste keer benaderd door iemand die in zo'n situatie zit. Je hebt dan echt een probleem in Haarlem, want je hebt dan geen recht op een urgentieverklaring. Een urgentieverklaring is in veel gevallen ook niet nodig, omdat mensen er samen goed uitkomen. Er zijn echter genoeg situaties waarin dit niet het geval is.

De VOORZITTER: De heer Boer krijgt het woord.

De heer BOER: Even een punt van de orde, voorzitter. Begrijp ik het goed dat de spreektijd die hier staat, voor de drie avonden is?

De VOORZITTER: Ja, dat klopt. We doen het in minuten, niet in woorden, want anders was de heer Visser al lang klaar geweest.

De heer VISSER (CU): Voorzitter, ik ben me bewust van de spreektijd en ik ben bijna klaar.

Ik heb in 2015 een voorstel ingediend om in specifieke situaties waarin minderjarige kinderen een rol spelen en een urgentieverklaring behulpzaam zou zijn, dit zijn er maximaal 30 per jaar, deze urgentieverklaring ook af te geven. De wethouder wilde hier toen niet op ingaan. Het telefoontje dat ik van de week kreeg, sterkte mij toch om dit opnieuw voor te stellen. Ik wil alsnog van de wethouder weten wat zij van dit soort situaties vindt, zeker omdat er minderjarige kinderen betrokken zijn. Dat vind ik strijden voor recht en gerechtigheid.

Motie 49: Urgentieverklaring bij relatiebreuk met kinderen

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- in de huidige huisvestingsverordening relatiebreuk geen reden is voor het geven van een urgentieverklaring;
- dit in veel gevallen ook niet nodig is omdat mensen zelf een oplossing vinden voor hun huisvesting;

- er desondanks met name als er sprake is van minderjarige kinderen, sprake kan zijn van schrijnende situaties die buiten de huidige urgentie categorieën vallen;
 - op grond van artikel 9 lid 11 en 12 van de huisvestingsverordening inschrijftijdverlenging kan worden verleend aan woningzoekenden met kinderen die niet in aanmerking komen voor een urgentieverklaring, met maximaal vier jaar inschrijftijdverlenging;
 - jaarlijks circa 30 verzoeken worden ingediend voor inschrijftijdverlenging;
 - deze inschrijftijdverlenging door de lange wachtlijsten in Haarlem niet altijd tijdig voor het ontstaan van dakloosheid of binnen de maximale geldigheidstermijn van een jaar tot het toewijzen van een woning leidt;
 - in veel andere gemeenten in de huisvestingsverordening in specifieke situaties echtscheiding wel reden kan zijn voor het geven van een urgentieverklaring en deze optie ook is opgenomen in de VNG-modelverordening;
 - het beter is als kinderen in dergelijke situaties terecht komen in een woning en niet in de daklozenopvang;
- verzoekt het college om
- de raad voor de Kadernota een wijziging van de huisvestingsverordening voor te leggen waarin wordt geregeld dat mensen die een woonruimte hebben of zullen moeten verlaten in verband met echtscheiding, verbreking samenwoning of verbreking geregistreerd partnerschap en waarbij sprake is van niet verwijtbare dreigende dakloosheid en sprake is van aantoonbare zorg voor één of meer minderjarige kinderen een urgentieverklaring kunnen krijgen dan wel de termijn voor de inschrijftijdverlenging te verlengen met 2 jaar,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de ChristenUnie

Voorzitter, ik rond af. Er liggen nog drie moties van mij uit de raad van 19 oktober die toen vanwege de tijd niet aan de orde zijn gekomen en deze dien ik nu alsnog in.

Motie 21: Beleidskaders hoogbouw en bescherming erfgoed

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- sprake is van een toenemend aantal projecten, gebiedsontwikkelingen en ontwikkelvisies met een verdichtingsopgave en daarbij vaak sprake is van discussies over hoogte accenten en over de toekomst van niet door de Monumentenwet beschermde objecten en gebieden;
- verzoekt het college om
- zo spoedig mogelijk maar uiterlijk bij de Kadernota gebaseerd op onder andere de Nota Ruimtelijke Kwaliteit een stadsbrede ontwikkelstudie inclusief een hoogtevisie aan de Raad aan te bieden met daarin:
 - toetsingskaders voor ontwikkelingen, met name ten aanzien van voorstellen tot wijzigingen in hoogte en daarmee het silhouet van de stad;
 - toetsingskaders voor transformatie, betreffende niet door de Monumentenwet beschermde objecten en gebieden die toch waardevol zijn om te behouden (Erfgoed & Ruimte),
- en gaat over tot de orde van de dag

Fracties van de ChristenUnie, GroenLinks, de Actiepartij en de PvdA

Motie 27: Nieuwe periode voor stadsbouwmeester

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- de positie van de stadsbouwmeester in deze raadsperiode onder druk heeft gestaan en dat dit mede samenhangt met de plaats in de organisatie;
- de stadsbouwmeester bezig is met voor de stad zeer belangrijke projecten die niet zomaar kunnen worden overgenomen;
- voor zover aan de orde - de raad het samenstel van werkzaamheden van de stadsbouwmeester ziet als een unieke artistieke prestatie in de zin van de Aanbestedingswet 2012;

verzoekt het college om

- het contract met de stadsbouwmeester met een periode van drie jaar te verlengen;
- de stadsbouwmeester binnen de gemeentelijke organisatie te positioneren rechtstreeks onder het college van B&W;
- de adviezen van de stadsbouwmeester telkens aan de raad aan te bieden tegelijk met de beleidsstukken;
- budget vrij te maken voor de eigen website van de stadsbouwmeester;
- de positie, taken, bevoegdheden en de onafhankelijkheid van de stadsbouwmeester vast te leggen in een verordening,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de ChristenUnie

Motie 28: Een goede stadsbouwmeester laat je lang bouwen aan de toekomst van Haarlem

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- stadsbouwmeesters in het rijke verleden van de stad voor langere termijn verbonden zijn geweest aan de gemeente Haarlem;
- een lange termijn van de stadsbouwmeester kan bijdragen aan de continuïteit bij stedelijke ontwikkelingen die vaak langer dan 9 jaar duren;
- de stadsbouwmeester daarom bij uitstek verbanden kan leggen bij ontwikkelingen door de jaren heen en zijn kennis over de regio kan inbrengen bij nieuwe projecten;

verzoekt het college om

- de maximale termijn van 3x3 jaar voor de stadsbouwmeester los te laten en te vervangen door elke 3 jaar te evalueren waarna de periode van de stadsbouwmeester kan worden verlengd,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de ChristenUnie

De VOORZITTER: Dank u wel. Overigens, het wereldrecord staat op elf woorden per seconde, daarvoor moet u nog even oefenen. We gaan naar Trots.

De heer VAN DEN RAADT: Voorzitter, Trots Haarlem vond het een sympathieke begroting. Bij de bespreking van de regeringsverklaring hoorde ik de SGP-fractie leider zeggen de speech in tien tweets te zullen voorlezen, omdat niemand meer interesse heeft, dus ik zal het ook beperken tot twee kantjes.

Ik ga u vertellen wat Trots Haarlem opmerkelijke punten vindt in deze begroting. Het begint eigenlijk meteen goed op de eerste pagina, dat is pagina 3 als naar de nummering wordt gekeken, waar staat dat we 1,25 miljoen euro te verdelen hebben hier in Haarlem. 1,25 miljoen delen door 50.000 leidt tot een aantal van 25 zelfreinigende toiletten die toegankelijk zijn voor invaliden. Dat is toch een mooie aanvulling voor de stad. Dit zijn overigens toiletten die na twee jaar geld opleveren, want je moet er 50 cent ingooien. We gaan dus hartstikke rijk worden in Haarlem, dat is helemaal mooi. Er staat nog meer goed nieuws op de eerste bladzijde. In het verleden heeft Trots Haarlem meerdere keren gevraagd wat de nieuwe Haarlemmers binnen de gemeentegrenzen (lees: statushouders) kosten. Het antwoord van de burgemeester destijds was altijd dat alleen ambtelijke uren worden gerekend en dat het COA de rest betaalt. Wij zijn daarmee toen een tijd zoet gehouden. In dat opzicht is het goed om te lezen dat Haarlem in 2018 rekening moet houden met een tekort van 3 miljoen euro, grotendeels veroorzaakt door de stijging van statushouders met een uitkering. Wij zijn blij om dit te lezen, want dit soort getallen hoor je terug te vinden in de begroting, zodat we weten waar we aan toe zijn.

Op pagina 130 lees ik iets over het fietsparkeren en ov-overstappunten. Wij willen graag gratis parkeergarages en P&R-terreinen waar Bike&Ride-plekken worden aangelegd. U zou het bijna het oranje fietsenplan kunnen noemen. Als daar dan toch wordt gewerkt, doe er dan meteen een openbaar toilet bij, dat is wel zo handig.

Op pagina 141 staat dat Haarlem nog meer toeristen wil. Dat lijkt ons geen goed uitgangspunt, want we zijn al filehoofdstad van Nederland, je moet al acht tot tien jaar op een woning wachten en de Airbnb-ellende van Amsterdam staat voor Haarlem al in de wacht.

Tijdens het lezen kwam ik op gedachten die hier niet direct in beschreven staan. In het verleden heeft Trots vaak genoeg gevraagd hoe een en ander er ambtelijk voor staat. Hebben we genoeg mensen om het werk te doen dat gedaan moet worden? Ik zou graag een antwoord willen horen over de huidige status.

Tussendoor heb ik even een puntje van de orde. Tijdens de bespreking van de kadernota heb ik heel weinig moties ingediend, omdat er toen is gezegd dat al het papier niet wenselijk is. Ik heb toen besloten de punten mondeling in te dienen in de verwachting dat ik daar woensdag of donderdag een reactie op zou krijgen. Voorts bleek dat ik op woensdag en donderdag weer de exact zelfde vragen moest stellen. Ik begrijp dat mensen dan toch liever papier gaan indienen. Het zou helpen als iemand van het ambtenarenkorps nu op de tribune kan meeschrijven.

Trots Haarlem merkt dat als je een vraag stelt – we hebben 38 technische vragen gesteld – het kan voorkomen dat je na zeven weken de volgende reactie krijgt: Ik zie uw vraag hier, maar ik was met vakantie. Vindt u het goed dat ik de vraag nu ga beantwoorden? Wij krijgen hierdoor het idee dat er op sommige afdelingen maar één persoon aanwezig is en dat lijkt ons te weinig. Wij zien graag een overzicht tegemoet van het aantal ambtenaren per afdeling.

Wij lezen een punt over de verbetering van de verkeersveiligheid in 2018. De gemeente noemt dan enkele namen van straten die verbeterd gaan worden. Het verbaast ons dat de oversteek van de Schipholweg hier niet bijstaat. Op pagina 163 staat dat hiervoor 150.000 euro wordt gereserveerd. Als je voorts tijdens een wijkraadbijeenkomst de gebiedsverbinder spreekt, wordt er gezegd dat de gemeente koste wat het kost wil dat het daar veilig wordt, zodat er geen minimum- of maximumbedrag aan verbonden is. Waar komt dan deze 150.000 vandaan? Wij verwachten dat het veilig maken van de oversteek bij de Schipholweg meer zal gaan kosten dan dat bedrag.

Onder het kopje “burger en bestuur” las ik dat de gemeente graag met de burger aan de veiligheid wil gaan werken. Dat lijkt mij hartstikke goed. Toen herinnerde ik mij de Whatsapp-pilot in de Boerhavewijk. Ik heb daar ooit nog eens met de burgemeester een

mooi verkeersbord aan de lantaarnpaal gehangen, maar daarna hebben we eigenlijk nooit meer iets van de gemeente gehoord. Die groep is overgenomen door “Whatsapp Haarlem”, die inmiddels 5000 leden in heel Haarlem heeft, hoewel deze groep ook nog nooit iets van de gemeente heeft gehoord. Hoe ziet u dat precies als u zegt dat u het samen met de burgers veilig gaat maken? Betekent dit dat ze het gewoon allemaal zelf mogen doen?

Daarna ging het een beetje mis, moet ik eerlijk zeggen. Ik begon op pagina 154 getallen te zien en ging deze vergelijken met het boek van vorig jaar. Dat had ik beter niet kunnen doen. Dan zie je bijvoorbeeld op pagina 154 een opmerking over de openbare ruimte die voldoet aan beeldkwaliteit. In de 2018-versie wordt gezegd dat deze in de komende jaren ongeveer 43% tot 50% zal zijn. In 2017 was het nog allemaal 50%. Het is dus bijgesteld naar beneden. Wat ook opvalt, is dat een getal van 2016, wat zowel in de 2017-versie als in de 2018-versie al achter ons ligt, óók verandert. In 2017 werd gesteld dat in 2016 49% aan het beeldkwaliteitsniveau voldeed, in de 2018-versie is dat opeens 42%. Het is knap dat vaste getallen zelfs met terugwerkende kracht kunnen veranderen. Een wijziging in inschatting voor de toekomst, is aannemelijk, maar niet voor het verleden.

Toen ik op pagina 171 was aangekomen, dacht ik dat ik beter zou kunnen stoppen. Ik kwam daar tot de opmerkelijke conclusie dat in de vorige versie er nog een mooi schema was opgenomen, maar dat dit er nu is uitgehaald. Het betreft een grafiek met de titel “Het aantal Haarlemmers dat aangeeft veel tot onbeperkt vertrouwen te hebben in de raad en het college”. In 2017 was het vertrouwen van de Haarlemmers in de raad en in het college 20%. Dat is uitermate laag. Ik kan me voorstellen dat die getallen nog lager zijn geworden en dat is besloten ze daarom maar niet op te nemen in dit boekwerk, want dat is toch om je voor dood te schamen.

Ik ga nu over naar de moties die Trots Haarlem zal indienen. Allereerst iets wat nog niet helemaal in motievorm staat, maar die ik vast zal aankondigen. Dit gaat over het kunstgras met SBR. Er zijn geen officiële veiligheidseisen aan het kunstgras, maar alleen richtlijnen. In tweede termijn zal ik met een motie hierover komen om vast te leggen dat we ons in ieder geval in Haarlem aan de richtlijnen zullen houden. Ik hoop dat de raad hiervoor steun zal geven.

Er is nog een motie over het overal invoeren van betaald parkeren per minuut die ik had aangehouden, omdat ik er met de wethouder over heb gesproken. U zei dat dit mogelijk is bij de automaten die nu worden geplaatst. Ik wil graag de toezegging horen dat dit beleid is zodat ik de motie niet hoeft in te dienen. Als het blijft bij de uitspraak dat het technisch mogelijk is, zal ik haar in tweede termijn alsnog indienen.

De volgende moties dien ik nu in.

Motie 14: Haarlem Sportstad: Maak Rugby ook een kernsport

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- het Rugby team Haarlem enorm goed presteert;
- draagt het college op om
- van Rugby een kernsport te maken;
 - en de club te steunen met de helft van het extra beschikbare geld: 8000 euro,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van Trots en OPH

Motie 15: Haarlem Sportstad: Ga viral met e-gaming

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- e-gaming een steeds belangrijkere sport wordt, zeker voor de jeugd;
 - in sommige delen van de stad er weinig te doen is voor de jeugd;
 - tevens in sommige delen van de stad men overlast ondervindt van jeugd;
- draagt het college op om
- te onderzoeken wat een goede plek zou zijn om e-gaming te starten;
 - met een voorstel te komen;
 - krachtige computers kopen met de helft van het extra beschikbare bedrag voor kernsporten,
- en gaat over tot de orde van de dag,

Fractie Trots

Motie 16: Haarlem Sportstad: Begroot saneringskosten sportvelden

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat:

- de begroting een realistisch overzicht moet zijn van de verwachte inkomsten en uitgaven van de stad Haarlem van de komende 4 jaar;
 - nu de kosten van sportvelden gebaseerd zijn op aanschafkosten en in mindere mate onderhoudskosten, maar zeker niet op saneringskosten;
 - kunstgrasvelden met SBR rubbergranulaat in omringende steden (bv Amsterdam) uiteindelijk tot hoge saneringskosten hebben geleid;
- draagt het college op om
- saneringskosten van sportvelden op te nemen in de beslismatrix en op te nemen in de begroting, zodat we in de toekomst niet verrast worden door hoge kosten,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Trots

Motie 17: Samen Doen, Samen Gedaan, right to challenge, laten het geen loze woorden zijn en werk samen aan bereikbaarheid met 023 Bereikbaar!

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- het college en de raad voorstander zijn van “Samen Doen” en Right to challenge;
 - we als college en raad ook een betrouwbare overheid willen zijn;
 - 023 Bereikbaar! te weten: Industriekring Waarderpolder (Bruno Giebels), Haarlem Centraal (René Kint), Vereniging Eigenaren Binnenstad Haarlem (Frans Baars), Koninklijke Horeca Nederland, Haarlem (Hildo Makkes & Maud Vroom), Haarlem Marketing (Esther Brasser), de Haarlemse cultuursector (Wieske Wijngaards), Wijkraad Sportheldenbuurt (Marije Schoonhoven), Wijkraad Heiliglanden / de Kamp (Annelie Bulsing), Wijkraad Binnenstad (Hugo van der Wees), Wijkraad Vijfhoek, Raaks en Doelen (Dick Smit) en Wijkraad Burgwal (Jan Huizinga) met een 19-puntenplan is gekomen om Haarlem beter bereikbaar te maken;
- draagt het college op om
- het plan van 023 Bereikbaar zo te behandelen dat:

- Punten van dat plan, waarvan de gemeente al zegt dat er aan gewerkt wordt of in de planning zit, een verwachte einddatum krijgen benoemd. Deze informatie wordt aan 023 Bereikbaar! meegedeeld;
 - Op punten van het plan, die niet gepland staan/heden al worden uitgevoerd, een reactie komt met overzicht van de aan- en opmerkingen en geschatte kosten en opbrengsten;
 - Dit plan naar de raad komt voor 1 januari 2018, zodat de raad kan besluiten of deze punten ook gewenst zijn om uit te voeren,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van Trots en OPH

Motie 18: Houd bij NIEUWbouw direct rekening met OUD

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- er dit jaar behoorlijk aandacht wordt geschonken aan de wens om zelfstandig thuiswonen te bevorderen en dit landelijk ook beleid is;
 - er zelfs een raadsmarkt over langer zelfstandig thuiswonen is geweest;
 - bij de raadsmarkt een van de tips was om bij nieuwbouw direct aandacht te hebben voor voorzieningen in de wijk die later langer zelfstandig thuiswonen kunnen versterken, bijvoorbeeld een kleine buurtsuper of een openbaar toilet;
- draagt het college op om
- bij komende nieuwbouwplannen, direct rekening te houden met hoe er later langer thuis gewoond kan worden en dit als vast punt mee te nemen in de nota/plannen
- en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van Trots en de ChristenUnie

Motie 19: Airbnb de echte oplossing om logeren in Haarlem gezellig te houden

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- problemen rond Airbnb steeds meer spelen en Amsterdam een mooi voorbeeld is hoe het verkeer kan gaan. Wijkbewoners die zich niet meer thuis voelen in hun wijk waar ze geboren en getogen zijn;
- winkels die verdwijnen en zich alleen nog maar richten op de toerist;
- panden die worden opgekocht, om te verhuren aan de toerist, waardoor woningaanbod voor de bewoners wordt verminderd en wachtlijsten groeien;
- Haarlem qua Airbnb nu lijkt op Amsterdam van een paar jaar geleden, en negatieve effecten dus nog gekeerd kunnen worden als er een goed beleid is;

mede overwegende dat

- Platform 1013 al jaren lang bezig is in Amsterdam omtrent het Airbnb gebeuren en autoriteit op dit gebied is. Zij is voorstander van het Airbnb-beleid zoals in Berlijn;
 - Koninklijke Horeca Nederland Haarlem ook voorstander is van het Berlijnse Airbnb beleid;
- draagt het college op om
- zo spoedig mogelijk het Airbnb-beleid zoals dat in Berlijn geldt, aan de raad voor te leggen en waar mogelijk te voorzien van input van Horeca Nederland Haarlem en platform 1013;
 - een werkbezoek te brengen aan platform 1013 met de betreffende commissie;

zodat Haarlem nog op tijd op een juiste manier voor de stad omgaat met Airbnb en aanverwante platforms,
en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van Trots en OPH

Motie 20: Wijkagent o wijkagent, waar bent u toch?

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- Burgemeester Wienen op meerdere momenten heeft gezegd dat in Haarlem wel voldaan wordt aan de verhouding van 1 wijkagent op 5000 inwoners;
- dit op het eerste gezicht lijkt of alles in orde is;

wetende dat

- wijkraden en bewoners aangeven de wijkagent toch veel minder vaak in hun wijk te zien dan normaal het geval was;
- wijkagenten zelf ook aangeven vroeger wel tot 80% in de wijk aanwezig te zijn, maar nu soms nog maar voor 40%. Dit vooral door cursussen, ziekmeldingen van collega's, extra bureaudiensten en regio diensten;
- wijkagenten er ook op wijzen, dat de ene wijk ook helemaal niet te vergelijken is met de andere wijk, bijvoorbeeld omdat er in de ene wel scholen en een ggz-instelling staan (die extra aandacht en capaciteit vragen) en in de andere wijk niet;
- ooit de geruststellende gedachte leefde dat de wijkagent in de haarvaten van de wijk zat en we in Haarlem zo ellende konden voorkomen voor het begon, maar dit nu dus niet meer het geval is;

draagt het college op om

- met een voorstel te komen zodat wijkagenten gewoon weer in hun eigen wijk aanwezig zijn en het aanspreekpunt voor de buurt zijn. Dat zij weer in de haarvaten van de wijk zitten en niet buiten dienst of op het hoofdbureau zitten. Het voorstel zou een minimumgrens kunnen bevatten dat de wijkagent gemiddeld in zijn of haar wijk aanwezig moet zijn;
- dit voorstel voor de kadernota aan de raad aan te bieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van Trots en OPH

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is nu het woord aan mevrouw Van Zetten van HartvoorHaarlem.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dank u, voorzitter. Na een woeste start van dit college in 2014 kijken we nu naar uw laatste, helaas niet sluitende, begroting. De toekomst zal uitwijzen of het ook mijn, met HartvoorHaarlem, laatste begroting is. Ik mag hopen van niet. Van de heer Fritz mag ik niet te veel aan mijzelf denken, maar ik moet constateren dat er toch iemand zal moeten zijn om de stad te bewaren, beschermen en vooruithelpen in de beste traditie van Kenau! Zo zie ik namelijk HartvoorHaarlem geplaatst.

Voorzitter, laat ik beginnen om de vraag aan u te stellen. Van wie is deze stad? Van ons allemaal natuurlijk, is dan het voor de hand liggende antwoord. HartvoorHaarlem constateert echter dat dit stadsbestuur, dat zou moeten waken voor het algemeen belang, zich terugtrekt uit het publieke domein. In feite volg ik hiermee mijn vriend Frits Garretsen van de SP, die hetzelfde opmerkte in deze begroting en de antwoorden op de

technische vragen. Wij constateren dat het stadsbestuur zich terugtrekt uit het publieke domein en dat daarmee de dubieuze trend is ontstaan dat Haarlem voor sommige bewoners meer is dan voor de ander. In de beantwoording van de technische vragen stuitte ik op de verklaring van het begrip “overheidsparticipatie”. Ik lees dat de gemeente niet meer de leiding heeft en neemt in de openbare ruimte, maar dat anderen de leiding kunnen hebben in onze stad: bewoners, ondernemers, partners of wie dat ook mogen wezen. De gemeente werkt dan samen in co-creatie of is faciliterend; sturen is er dan niet meer bij, want dat komt uit de menen zelf. Als ambtenaren dit soort teksten uitkramen, buiten het zicht van de politiek, ben ik wel heel benieuwd wat hierachter steekt. Welke cursus hebben deze ambtenaren van ons geld gevolgd? Zijn we stiekem beland in het Montessoribestuur? Graag hoor ik van u of we afkoersen naar een nieuw informeel bestuur – dit is feitelijk een sprong terug naar de tijd van voor Thorbecke – en of u dit beleid onderschrijft. U, burgemeester, begrijpt als historicus waarschijnlijk beter dan wethouder Van Spijk – ik benadruk dat ik het zeer betreurt dat hij vanavond niet aanwezig is – dat als de gelijke burger verdwijnt, en met hem de ambtenaar die de gelijke behandeling bewaakt, het publieke belang gevaar loopt en de rol van de gemeenteraad wordt verkleind. Ik noem expliciet wethouder Van Spijk, omdat zijn persoon in combinatie met zijn portefeuille wat HartvoorHaarlem betreft alle elementen heeft van een giftige cocktail. HartvoorHaarlem houdt hem namelijk verantwoordelijk voor de gang van zaken rond de Stadskweektuin. We praten hierbij over vier hectare grond midden in de stad met kassen en bedrijfsgebouwen en een startkapitaal van 250.000 euro. Het college maakt daar het belang van de hele stad ondergeschikt en laat sommige personen of groepen onevenredig profiteren. Dit alles is vastgelegd in een notariële akte van een onbekend notariskantoor. Het college draagt het beheer van een uniek stuk Haarlem over aan twee bewoners en twee ambtenaren, expres gelijkwaardig hoorde ik de wethouder zeggen, want de gemeente mag vooral geen dominant belang hebben. Het belang van de gemeente en dus van ons allemaal, is op geen enkele wijze gewaarborgd in deze transactie. Een en ander doet denken aan de verkoop Kleine Houtstraat, waar de gemeente terecht kwam in een notariskantoor waar op zijn zachtst gezegd het belang van de stad, het publieke belang, ontbrak. Dit heeft ons veel geld gekost. Voorzitter, HartvoorHaarlem, Fractie Mohr en inmiddels ook gesteund door OPH en de VVD hebben daarom een motie opgesteld over de stadsnotaris. Het gaat er natuurlijk om dat wij ons niet meer laten sturen door andere mensen om onze zaken te regelen, maar dat wij twee hoogstaande notariskantoren aanstellen die ons adviseren en vertegenwoordigen als er transacties worden gedaan.

Motie 38: Graag een vertrouwde stadsnotaris

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, constaterende dat

- de gemeente bij notariële verrichtingen elke keer door andere kantoren is vertegenwoordigd;
- het initiatief om een notaris te vinden aan anderen wordt overgelaten;
- daarmee de kwaliteit en het belang van de gemeente onvoldoende is gewaarborgd;

overwegende dat

- de gemeente Haarlem een belangrijke contractspartij is;
- het daarom gerechtvaardigd is dat de gemeente het voortouw neemt in het aanwijzen van een paar notarissen;

besluit dat

- het college tenminste twee hoogstaande notariskantoren aanwijst die de gemeente voortaan bij notariële handelingen adviseren en vertegenwoordigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van HartvoorHaarlem, FM, de VVD en OPH

Ik kom ook nog even terug op de rol van wethouder Van Spijk van D66 bij het verkanselen van onze stadskweektuin. Ik heb het idee dat hij er werkelijk geen idee van heeft, maar wel verantwoordelijk is voor ons geld en bedrijfsvoering. Als het werkelijk zo is dat ons stadsbestuur, ik citeer, “op zoektocht is om een balans te vinden tussen twee werelden en om bruggen te slaan”, dan wordt het toch wel weer tijd dat Kenau terugkomt om nog eens even wat olie op het vuur te gooien in deze stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Mohr.

De heer MOHR: Voorzitter, wat een lange en saaie avond. Ik beloof dat mijn bijdrage daar geen verandering in gaat brengen.

In juni van dit jaar presenteerde dit college en deze coalitie de bezuinigingsloze kadernota. Bij het bespreken daarvan heb ik aangegeven dat niet-bezuinigen onverantwoord moedig was. De ontwikkelingen in de Nederlandse politiek, maar ook in de rest van de wereld, waren instabiel en zijn dat nog steeds. Daarom moet naar mijn overtuiging worden voorgesorteerd in een vorm van een veel grotere reductie van de schuld en moeten nieuwe risico's, zoals dat onzalige idee van een popcentrum op het Slachthuisterrein, worden uitgesloten. Deze 348 pagina's tellende begroting laat zich het best samenvatten in zes zinnen op pagina 4. Daar schrijft het college tot mijn grote verbazing dat bij de kadernota van 2018 moet worden gezocht naar een nieuw evenwicht tussen een financieel gezonde schuld en het financieren van ontwikkelingen in de stad. Precies deze zin legt de grote zwakte van deze begroting bloot, want hij ondergraaft de geloofwaardigheid van het hele stuk. Deze zin leest namelijk als een winstwaarschuwing, waarbij gewekte verwachtingen, en we hebben met elkaar behoorlijk wat verwachtingen gewekt, onherroepelijk zullen moeten worden bijgesteld in 2018, na de verkiezingen. Dat staat er en dat is waanzin. Wanneer je een programmabegroting presenteert tot en met 2022, heb je een scherpe verantwoordelijkheid om ook tot en met 2022 een gezond financieel evenwicht te presenteren. Doe je dat niet, is dat in feite een kamikazebegroting, die zichzelf niet overleeft. Het is een begroting in de beste traditie van oud-premier Colijn, die zei – u weet het vast – “Gaaf u maar lekker slapen”. en kort daarna brak de ellende uit.

Voorzitter, dit is een begroting om de gunst van de kiezer. Onvermijdelijke bezuinigingen worden uitgesteld tot ná de gemeenteraadsverkiezingen en het electoraat wordt getrakteerd met een popschool.

De VOORZITTER: Interruptie van de heer Visser.

De heer VISSER: Ja, voorzitter, even over Colijn. Ik moet daarop wel even reageren. “... daarna brak de ellende uit.”, stelde de heer Mohr. Nee hoor, het gebeurde in het Ruhrgebied en het werden Rijnlandse roerselen genoemd. In Nederland was men wat ongerust. Het was 11 maart 1936 toen Colijn in een radiopraatje die uitspraak deed. Het moest nog vier jaar duren voor de oorlog uitbrak.

De VOORZITTER: De heer Mohr.

De heer MOHR: Ik kan de heer Visser garanderen dat de ellende die dit college veroorzaakt, korter op zich laat wachten.

Voorzitter, het overgrote deel van wat de raad de komende vier dagen goed- of afkeurt, verliest zijn geldigheid in 2018. Dat is slecht voor Haarlem, slecht voor de Haarlemmer en slecht voor de portemonnee. U mag deze eerste termijn lezen als een stemverklaring, want deze begroting verdient het niet om te worden gesteund. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. In ieder geval hebt u de minste tijd gebruikt voor de algemene beschouwing. Het woord is aan de laatste fractie, die van de heer Aynan.

De heer AYNAN: Dank u wel, voorzitter. Mijn excuses aan alle aanwezigen en vooral aan de luisteraars, die er hopelijk nog zijn, dat wij bijna vijf uur hier met elkaar in gesprek zijn. Het schijnt er nu eenmaal bij te horen.

Voorzitter, natuurlijk is er veel bereikt en is er veel samen gedaan. Er zijn ook dingen samen gedaan die we helaas misschien niet hadden willen doen. In de begroting lezen we dat er in de gemeente wordt gewerkt vanuit het perspectief van de burger, ofwel: niet de regel staat centraal, maar de mens. Dit betekent dat de focus ligt bij de behoeften van de mens. Wat zijn deze momenteel van de Haarlemmers? In de eerste plaats is dat een dak boven het hoofd. Voor het eerst sinds de jaren 80 is er sprake van een serieuze woningnood in Haarlem. De gemiddelde wachttijd – het is al eerder gezegd – voor een huurwoning was vorig jaar zeven jaar en deze termijn stijgt alleen maar. De gemiddelde prijs van een koopwoning in Haarlem bedraagt op dit moment 308.000 euro. Dat is onbetaalbaar voor starters, laat staan voor jongeren. We jagen de jongeren de stad uit of de armoede in. Willen we de stad van de happy few worden of maken we andere keuzen? Het is niet voor niets dat het recht op huisvesting in onze Grondwet is opgenomen. Ik hoor de VVD over 16.000 extra woningen spreken en de PvdA over 15.000 extra woningen. Er moet boter bij de vis, want in cijfers kun je niet wonen. Ik dien daarom de volgende drie moties over wonen in.

Motie 37: Wonen? Onze zorg!

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- de wachttijd voor een woning al jaren toeneemt, en er geen vooruitzicht is op een snelle verbetering;
- ouderen steeds langer thuis (moeten) blijven wonen, waardoor er minder doorstroming plaatsvindt;
- er voor jongeren en starters weinig betaalbare woningen in Haarlem beschikbaar zijn;
- uit de toekomstvisie Haarlem 2040 (p. 26) blijkt dat de gemiddelde bezetting per woning 2,1 personen is en het aantal eenpersoonshuishoudens verder zal toenemen;
- hierdoor de behoefte aan extra woningen tot 2040 met 16.700 woningen zal toenemen, exclusief vervangende nieuwbouw;

constaterende dat

- er het afgelopen jaar in Haarlem slechts 167 nieuwbouwwoningen zijn opgeleverd;
- uit de woonvisie blijkt dat 7500 extra woningen tot 2026 gepland staan;
- dit aantal onvoldoende is om in de woningbehoefte te voorzien;
- bevordering van voldoende woongelegenheid volgens artikel 23 van de grondwet voorwerp van zorg van de overheid is;

verzoekt het college van B&W om

- naast de geplande bouwlocaties ook controversiële locaties in en rond stad in kaart te brengen waar de behoefte aan extra 16.700 woningen kan worden gerealiseerd,

en de resultaten vóór het einde van het eerste kwartaal van 2018 aan de commissie Ontwikkeling te presenteren,
en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA, OPH en de ChristenUnie

Motie 33: Kop op Noord

De gemeenteraad van Haarlem in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2017, overwegende dat

- er in Haarlem al jaren sprake is van een lange wachttijd voor sociale huurwoningen;
- de wachttijden voor een sociale huurwoning de komende tijd onverminderd hoog zal blijven;
- kavels op de Noordkop in de Waarderpolder al jaren te koop staan;

constaterende dat

- het aantal sociale huurwoningen de komende jaren zal afnemen;
- jongeren en mensen met een laag inkomen steeds meer moeite hebben een betaalbare woning in Haarlem te vinden;
- woningbouwcorporaties aangeven behoefte te hebben aan bouwlocaties;

verzoekt het college van B&W om

- binnen drie maanden in kaart te brengen welke belemmeringen weggenomen moeten worden om woningbouw op de Noordkop mogelijk te maken en hierover aan commissie Ontwikkeling te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA en de Actiepartij

Motie 32: Leegstand is een misstand

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- leegstand van kantoorruimte een ongewenst maatschappelijk verschijnsel is, gezien de woningnood in Haarlem;
- het wettelijk kader voor leegstandsbestrijding de mogelijkheid biedt leegstand te bestrijden;
- er een groot gebrek is aan betaalbare woningen in Haarlem;
- het daarom wenselijk is de leegstand van kantoren zoveel mogelijk te beperken;

constaterende dat

- 17,7% van de kantoorruimte in Haarlem in 2017 leeg staat met een totale oppervlak van 566.000 vierkante meter;

verzoekt het college van B&W om

- een leegstandsverordening op te stellen die vergelijkbaar is met de Amsterdamse leegstandsverordening uit 2016, inclusief een bijhorend meldpunt voor leegstand van kantoorruimte, en dit binnen 4 maanden aan de desbetreffende commissie te presenteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA, Trots, OPH, de ChristenUnie en de Actiepartij

Wij willen geen slaapstad worden, maar een dynamische stad waar iets gebeurt, een stad met reuring, een universiteitsstad. Ik ben blij dat het college lef heeft getoond en de kans heeft gegrepen om van Haarlem een stad te maken met een University College. Helaas kan niet iedereen naar de universiteit. Volgens de Inspectie voor het Onderwijs groeit de tweedeling in het onderwijs en daardoor gaat er helaas veel talent verloren. Dat is zonde en dat kunnen we ons niet veroorloven. Daarom dien ik samen met de OPH en de Actiepartij een motie in om bij kinderen met een achterstand standaard een vierde dagdeel in de peuterspeelzaal aan te bieden. Je moet achterstanden aanpakken waar ze ontstaan, zo jong mogelijk dus. Verder dien ik een motie in, samen met de OPH en de Actiepartij, om het college te verzoeken huiswerkbegeleiding aan ieder kind aan te bieden die dat nodig heeft. Het verschil met de huidige regeling is dat wij dit vragen ongeacht het inkomen van de ouders.

Motie 34: Vier het dagdeel

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- kinderen met een achterstand nu een derde dagdeel op de peuterspeelzaal terecht kunnen;

constaterende dat

- een vierde dagdeel kan bijdragen aan het inlopen van de achterstanden;

verzoekt het college van B&W om

- in overleg met CJG en de peuterspeelzalen te onderzoeken hoe een vierde dagdeel aan peuters met een achterstand aangeboden kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA, OPH en de Actiepartij

Motie 36: Maak werk van huiswerk

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- de Inspectie van het Onderwijs constateert dat talent verloren gaat door te grote schoolverschillen;
- huiswerkbegeleiding kan helpen om schoolprestaties te verbeteren;

constaterende dat

- schooldiploma's de kans op werk vergroten;

verzoekt het college van B&W om

- in overleg met de schoolbesturen huiswerkbegeleiding toegankelijk te maken voor ieder kind die dat nodig heeft, ongeacht het inkomen van de ouders/verzorgers,

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA, OPH en de Actiepartij

Voorzitter, over verloren talenten gesproken, Haarlem kent 2700 jongeren met onoplosbare schulden. We moeten ons dit realiseren. Ik zie dat de coalitie met een amendement hierover is gekomen, uitgebreid met gezinnen met jonge kinderen. Ik wil heel graag de focus bij deze groep jongeren houden, want hier is het probleem het meest urgent én hier valt de meeste winst te behalen, omdat zij nog aan het begin van hun leven staan. Ik hoor graag of de coalitie bereid is om het amendement aan te passen, anders kom ik met een eigen amendement.

Voorzitter, steeds meer Haarlemmers gebruiken de fiets en dat is maar goed ook, en logisch in onze mooie compacte stad. Soms echter wordt je fiets weggehaald, als je hem net buiten de lijntjes hebt geparkeerd. Je kunt hem dan van maandag tot en met vrijdag tot 16.00 uur weer ophalen, in Cruquius en met 25 euro boete. Dit heeft niets te maken met werken vanuit het perspectief van de burger. Daarom dien ik samen met de OPH, Trots, de ChristenUnie en de Actiepartij hierover een motie in.

Motie 35: Fietsen na vijven

De gemeenteraad van Haarlem in vergadering bijeen op 6, 8 en 9 november 2017, overwegende dat

- de meeste mensen niet voor 16.00 uur klaar zijn met hun werk of studie;

constaterende dat

- weggehaalde fietsen naar het fietsdepot in Cruquius worden gebracht;
- de weggehaalde fietsen in Cruquius van maandag t/m vrijdag tot 16.00 uur opgehaald kunnen worden;

verzoekt het college van B&W om

- in overleg met Paswerk te treden teneinde binnen drie maanden een avond- en zaterdagopenstelling van het fietsdepot in Cruquius mogelijk te maken, en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties van MA, Trots, OPH, de ChristenUnie en de Actiepartij

Een andere behoefte van Haarlemmers is werk. Er zijn gelukkig nog heel veel Haarlemmers die werk hebben, meestal buiten de stad. Dit levert files op. Hierover hebben we vorige week uitgebreid gesproken met de Industriekring Haarlem. In de begroting lees ik dat de werkgelegenheid groeit, halleluja. Maar laten we eerlijk zijn, we zitten nog lang niet op het niveau van voor de crisis. Het college moet geen mooi weer spelen, maar juist hard aan de slag gaan. Vooral als je ziet dat Haarlem met vergelijkbare steden de minste werkgelegenheid binnen de grenzen heeft. Het positieve is dat er eindelijk een acquireur is aangesteld, ik geloof per 1 november, die aan de slag gaat om banen naar Haarlem te trekken. Ik ben daar blij mee. Misschien levert dit banen op en misschien worden de files hierdoor wat korter.

Helaas zijn er niet genoeg banen voor iedereen, maar gelukkig heeft iedereen in onze beschaaft samenleving het recht op een inkomen, dat geen aalmoes is maar een basisrecht. Wat mij betreft mag dit een basisinkomen worden. Vanuit het perspectief van de burger zijn de regels in de bijstand contraproductief, de ChristenUnie en de SP hebben hier al naar verwezen. De regels staan hier de burgers in de weg, in plaats van ze te helpen en te stimuleren. Ik weet dat de wethouder de juiste koers heeft ingezet, maar wil nog iets verder gaan. Ik wil graag weten hoe het met het experiment staat om een aantal bijstandsgerechtigden de kans te geven om een eigen inkomen te genereren. Volgens mij is hierover vorig jaar een motie ingediend, zonder dat terugkoppeling is gegeven. Ik hoor graag een reactie hierop van de wethouder.

Ten slotte, voorzitter, enkele woorden over ongelijkheid, die, naast dat zij op andere gebieden zoals de woningmarkt en het onderwijs te zien is, ook terugkomt op het gebied van duurzaamheid. Duurzame oplossingen zoals zonnepanelen zijn meestal ook dure oplossingen, terwijl juist hier geldt dat de kost voor de baat uitgaat. Deze kost kan echter niet iedereen opbrengen. Er is een duurzaamheidslening, heb ik gezien, waarvan weinig gebruik wordt gemaakt, zo blijkt uit het boek “duurzaamheidsmonitor”, met name niet door particulieren. Ik wil graag van de wethouder horen hoe zij dit fonds beter onder de

aandacht kan brengen, vooral onder particuliere eigenaren in onze oude wijken, waar juist ook de meeste winst valt te behalen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de raad. Ik refereer even aan het feit dat het zojuist twaalf uur is geweest. Er is een nieuwe dag aangebroken en onze griffiemedewerkster Carla van Esveld is jarig op deze dag. Gefeliciteerd!

[Applaus en geroffel.]

4. SLUITING

De VOORZITTER: Dames en heren, ik schors de vergadering. [00:15 uur].

Aldus vastgesteld in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter